

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi

**31 Aralık 2008 tarihi itibariyle konsolide finansal
tablolar ve bağımsız denetim raporu**

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Bağımsız denetim raporu	1 - 2
Konsolide bilanço	3 - 4
Konsolide gelir tablosu	5
Konsolide öz sermaye değişim tablosu	6
Konsolide nakit akım tablosu	7
Konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar	8 - 82

Bağımsız denetim raporu

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi
Ortakları'na;

Giriş

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi (Şirket) ve Bağlı Ortaklıklarının 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan konsolide bilançosunu, aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide gelir tablosunu, öz sermaye değişim tablosunu ve nakit akım tablosunu, önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotları denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal Tablolara İlgili Olarak Şirket Yönetiminin Sorumluluğu

Şirket yönetimi finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'nce yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmalarını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız Denetim Kuruluşunun Sorumluluğu

Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, SPK tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.

Bağımsız denetim, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Şirket'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, Şirket yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca Şirket yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

Görüş

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları'nın 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle finansal durumunu, aynı tarihte sona eren yıla ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Metin Canoğulları, SMMM
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

19 Şubat 2009
İstanbul, Türkiye

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide bilanço

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Önceki dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş Not 2.2)
	Dipnot referansları	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Varlıklar			
Dönen varlıklar			
		2.998.480	3.224.008
Nakit ve nakit benzerleri	6	1.041.982	1.332.792
Ticari alacaklar			
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	10	92.944	83.172
- Diğer ticari alacaklar	8	1.324.986	1.282.263
Finansal yatırımlar	17	793	-
Diğer alacaklar	12	67.188	23.380
Stoklar	13	49.080	37.959
Diğer dönen varlıklar	15	414.147	456.841
		2.991.120	3.216.407
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıklar	19	7.360	7.601
Duran varlıklar			
		9.660.966	9.546.126
Diğer ticari alacaklar	8	-	1.143
Diğer alacaklar		669	-
Finansal yatırımlar	16	11.840	11.200
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	20	310.654	327.291
Maddi duran varlıklar	21	6.277.125	6.218.639
Maddi olmayan duran varlıklar	22	2.734.374	2.690.937
Şerefiye	18	48.735	48.735
Ertelenmiş vergi varlığı	14	272.894	245.000
Diğer duran varlıklar	15	4.675	3.181
Toplam varlıklar			
		12.659.446	12.770.134

İlişikte 8 ile 82'nci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide bilanço

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Önceki dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş Not 2.2)
	Dipnot referansları	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler			
		3.548.688	2.629.574
Finansal borçlar			
- Banka kredileri	7	1.285.578	446.451
- Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	9	5.233	4.039
Diğer finansal yükümlülükler			
-Vadeli piyasa işlemlerinden borçlar	17	-	20.361
Ticari borçlar			
- İlişkili taraflara ticari borçlar	10	21.517	7.105
- Diğer ticari borçlar	8	881.319	655.298
Diğer borçlar			
- İlişkili taraflara diğer borçlar		-	-
- Diğer borçlar		29.294	13.176
Dönem karı vergi yükümlülüğü	33	93.882	212.308
Borç karşılıkları	23	232.075	223.877
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	12	999.790	1.046.959
Uzun vadeli yükümlülükler			
		3.997.151	3.980.720
Finansal borçlar			
- Banka kredileri	7	2.122.904	1.661.048
- Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	9	41.527	36.886
Diğer finansal yükümlülükler			
-Azınlık hisseleri satış opsiyon yükümlülüğü	11	586.439	788.000
-Vadeli piyasa işlemlerinden borçlar	17	209.515	55.133
Diğer borçlar			
- İlişkili taraflara diğer borçlar	10	336	-
- Diğer borçlar		16.094	13.814
Borç karşılıkları	23	5.126	3.388
Kıdem tazminatı karşılığı	23	667.148	965.489
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	14	338.504	445.564
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	12	9.558	11.398
Öz sermaye			
		5.113.607	6.159.840
Ana ortaklığa ait öz sermaye			
Ödenmiş sermaye	24	3.500.000	3.500.000
Ödenmiş sermaye enflasyon düzeltme farkları (-)	24	(239.752)	(239.752)
Değer artış fonları			
-Azınlık hisseleri satış opsiyonu değerlendirme fonu	11	(386.719)	(436.811)
-İştirak alımından kaynaklanan rayiç değer düzeltme farkı	18	(294.065)	(294.065)
-Gerçekleşmemiş türev zararı	17	(169.957)	(55.554)
-Hisse bazlı ödemeler fonu	35	9.528	-
Yabancı para çevrim farkları		(57)	-
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		1.231.408	816.348
Geçmiş yıllar (zararı) / karı		(288.991)	322.810
Net dönem karı		1.752.212	2.546.864
Toplam yükümlülükler			
		12.659.446	12.770.134

İlişikte 8 ile 82'nci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait
konsolide gelir tablosu
(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Önceki dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş Not 2.2)
	Dipnot referansları	1 Ocak 2008 - 31 Aralık 2008	1 Ocak 2007 - 31 Aralık 2007
Sürdürülen faaliyetler			
Satış gelirleri	5	10.194.947	9.423.567
Satışların maliyeti (-)	5,29	(4.885.789)	(5.258.137)
Brüt kar		5.309.158	4.165.430
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	5,29	(1.240.384)	(972.935)
Genel yönetim giderleri (-)	5,29	(1.605.569)	(955.191)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	5,29	(9.817)	-
Diğer faaliyet gelirleri	31	310.726	345.991
Diğer faaliyet giderleri (-)	31	(54.291)	(17.146)
Faaliyet karı		2.709.823	2.566.149
Finansal gelirler	32	348.899	759.112
Finansal giderler (-)	32	(922.578)	(323.819)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kar		2.136.144	3.001.442
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri			
- Dönem vergi gideri	33	(643.728)	(820.920)
- Ertelenmiş vergi geliri	14,33	134.954	411.134
Dönem karı		1.627.370	2.591.656
Dönem karının dağılımı			
Ana ortaklık hissedarlarına ait kısım		1.752.212	2.546.864
Azınlık payları	24	(124.842)	44.792
Ana ortaklık hissedarlarına ait hisse başına kazanç (tam Kuruş)	25	0,50	0,73
Ana ortaklık hissedarlarına ait seyreltilmiş hisse başına kazanç (tam Kuruş)	25	0,50	0,73

İlişikte 8 ile 82'nci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait konsolide öz sermaye değişim tablosu (Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL))

	Değer artış fonları										Toplam öz sermaye	
	Ödenmiş sermaye	Ödenmiş sermaye emilasyon düzeltme farkları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Azınlık hisseleri satışı opsiyonu değerleme fonu (Not 36)	Hisse bazlı ödemeler fonu (Not 36)	İştirak alımından kaynaklanan rayiç değer düzeltme farkı	Gerçekleşmemiş türev zararları	Yabancı para çevrim farkları	Geçmiş yıllar kar/(zararı)	Net dönem karı		Azınlık payları
31 Aralık 2006 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	426.235	(283.953)	-	(294.065)	-	-	1.093.649	2.208.349	-	6.410.463
Muhasebe politikalarında yapılan değişiklikler (Not 2.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.689)	-	-	(1.689)
31 Aralık 2006 bakiyesi (yeniden düzenlenmiş)	3.500.000	(239.752)	426.235	(283.953)	-	(294.065)	-	-	1.091.960	2.208.349	-	6.408.774
Geçmiş yıl karlarına transfer	-	-	-	-	-	-	-	-	2.208.349	(2.208.349)	-	-
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklere transfer	-	-	390.113	-	-	-	-	-	(390.113)	-	-	-
Azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğüne sınıflama öncesi azınlık hakları (Not 24)	-	-	-	(152.858)	-	-	-	-	-	-	319.327	319.327
Azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(152.858)
Azınlık haklarının azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğüne sınıflandırılması	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(351.189)	(351.189)
Gerçekleşmemiş türev zararları (Not 17)	-	-	-	-	-	-	(55.654)	-	-	-	(12.930)	(68.484)
Temettü ödemesi (Not 24)	-	-	-	-	-	-	-	(2.587.386)	-	-	44.792	(2.587.386)
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	2.508.197	-	-	2.552.989
31 Aralık 2007 Bakiyesi	3.500.000	(239.752)	816.348	(436.811)	-	(294.065)	(55.654)	-	322.810	2.508.197	-	6.121.173
Muhasebe politikalarında yapılan değişiklikler (Not 2.2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.667	-	38.667
31 Aralık 2007 bakiyesi (yeniden düzenlenmiş)	3.500.000	(239.752)	816.348	(436.811)	-	(294.065)	(55.654)	-	322.810	2.546.864	-	6.159.840
Geçmiş yıl karlarına transfer	-	-	-	-	-	-	-	-	2.546.864	(2.546.864)	-	-
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklere transfer	-	-	415.060	-	-	-	-	-	(415.060)	-	-	-
Azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğüne sınıflama öncesi azınlık hakları (Not 24)	-	-	-	50.092	-	-	-	-	-	-	351.189	351.189
Azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğü	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.092
Azınlık haklarının azınlık hisseleri satışı opsiyon yükümlülüğüne sınıflandırılması (Not 24)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(199.720)	(199.720)
Hisse bazlı ödemeler fonu (Not 35)	-	-	-	-	9.528	-	-	-	-	-	-	9.528
Gerçekleşmemiş türev zararları (Not 17)	-	-	-	-	-	-	(114.403)	-	-	-	(26.627)	(141.030)
Temettü ödemesi (Not 24)	-	-	-	-	-	-	-	(2.743.605)	-	-	-	(2.743.605)
Yabancı para çevrim farkları	-	-	-	-	-	-	(57)	-	-	-	-	(57)
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	1.752.212	(124.842)	-	1.627.370
31 Aralık 2008 bakiyesi	3.500.000	(239.752)	1.231.408	(386.719)	9.528	(294.065)	(169.957)	(57)	(288.991)	1.752.212	-	5.113.607

İlişikte 8 ile 82'nci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ait konsolide nakit akım tablosu (Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL))

		Cari dönem	Önceki Dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş (Yeniden düzenlenmiş Not 2.2)
	Dipnot referansları	1 Ocak - 31 Aralık 2008	1 Ocak - 31 Aralık 2007
Gelir vergisi gideri öncesi dönem karı		2.136.144	3.001.442
Operasyonel faaliyetlerden sağlanan nakit için gelir vergisi gideri öncesi net kara yapılan düzeltmeler :			
Amortisman ve itfa giderleri	30	1.631.767	1.637.728
UFRYK 12 kapsamında elde edilen gelirler		(98.645)	(190.156)
Maddi duran varlık satışlarından elde edilen kazanç		(4.210)	(5.189)
Kur farkı gideri / (geliri), net		656.088	(401.769)
Faiz gider ve gelirleri, net		(28.727)	(125.716)
Konusu kalmayan şüpheli alacaklar gelirleri	8, 31	(80.513)	(124.547)
Şüpheli alacak karşılık giderleri	8, 12	259.498	267.430
Kıdem tazminatı karşılık giderleri	23	143.769	124.426
Kısıntı ve tasfiye kazancı	23	(47.255)	(37.617)
Dava karşılık gideri / (gelirleri), net	23	46.590	(18.584)
Aktüeryal değerlendirme gelirleri	23	(34.139)	(17.960)
İzin karşılıkları, net	23	(13.609)	(4.135)
Hisse bazlı ödemeler	35	9.528	-
Türev araç karları		(7.801)	-
Negatif şerefiye	18	-	(3.967)
Diğer karşılıklar		-	10.063
İşletme sermayesindeki değişimlerden önceki faaliyet gelirleri		4.568.485	4.111.449
İşletme sermayesindeki değişimler:			
Ticari alacaklar		(223.291)	(188.909)
Bloke nakit		(15.554)	(40.181)
Diğer dönen varlıklar ve stoklar		(19.035)	(237.390)
Ticari borçlar		240.433	71.827
Diğer duran varlıklar		(2.163)	214.494
Borç karşılıkları, diğer borçlar ve diğer kısa vadeli yükümlülükler		(46.569)	115.410
Diğer uzun vadeli yükümlülükler, diğer borç ve uzun vadeli borç karşılıkları		(1.840)	11.398
Kıdem tazminatı yükümlülüğü ödemeleri	23	(360.715)	(150.133)
Karşılık ödemeleri	23	(24.783)	(69.868)
Vergi ödemeleri		(762.149)	(772.708)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		3.352.819	3.065.389
Yatırım faaliyetleri			
Alınan faizler		264.434	322.293
Finansal varlık alımı	16	(640)	(11.200)
Bağlı ortaklık alımının nakit etkisi, net	18	-	(43.903)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış hasılatı		43.324	24.310
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımı	19, 21, 22	(1.637.603)	(991.695)
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(1.330.485)	(700.195)
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları			
Banka kredisi temini		7.160.197	3.899.784
Banka kredisi geri ödemeleri		(6.528.111)	(3.686.770)
Finansal kiralama ödemeleri		(6.772)	(7.046)
Faiz ödemeleri		(210.407)	(195.281)
Temettü ödemeleri	24	(2.743.605)	(2.587.386)
Finansman faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(2.328.698)	(2.576.699)
Nakit ve nakit benzerlerindeki net azalış		(306.364)	(211.505)
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	6	922.473	1.133.978
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	6	616.109	922.473

İlişikte 8 ile 82'nci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ("Türk Telekom" ya da "Şirket") Türkiye'de tüzel kişiliğe haiz anonim şirket şeklinde kurulmuştur. Şirket'in esası 23 Ekim 1840'da aslen Bakanlık olarak kurulan Postane-i Amirane'ye (Postahane Departmanı) dayanmaktadır. Türkiye genelinde telefon şebekesi kurma ve işletme izni, 4 Şubat 1924 tarihinde, Posta, Telefon ve Telgraf Genel Müdürlüğü'ne ("PTT") verilmişti. Şirket, önceden her ikisi de PTT tarafından yürütülen telekomünikasyon ve posta hizmetlerinin ayrılması sonucu 24 Nisan 1995'de ayrı bir tüzel kuruluş olarak kurulmuş ve PTT'nin telekomünikasyon hizmetleri ile ilgili tüm personel, varlık ve yükümlülükleri, hisselerinin tamamı Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na ("Hazine") ait olan Şirket'e transfer olmuştur.

Şirket'in özelleştirilmesi kapsamında 24 Ağustos 2005 tarihinde Oger Telekomünikasyon A.Ş. ("OTAŞ"), Türk Telekom'un %55 payını almak için 24 Ağustos 2005 tarihinde Özelleştirme İdaresi Yönetimi'yle Hisse Devir Anlaşması imzalamıştır. Bu çerçevede Şirket'in hisselerinin %55'lik kısmının blok satışıyla ilgili olarak Ortaklık Anlaşması ve Hisse Rehin Sözleşmesi 14 Kasım 2005 tarihinde Hazine ve OTAŞ arasında imzalanmıştır.

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK")'nun Kurul kaydına alınmasına dair 22/256 sayılı izin belgesi ile Şirket'in 3.500.000 TL nominal değerli sermayesinin %15'ine karşılık gelen ve Hazine'ye ait 525.000 TL nominal değerli sermayesini temsil eden hisse senetleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığı'nın izni ile 15 Mayıs 2008 tarihinde halka arz olunmuştur.

Şirket'in %55 hissesine sahip olan OTAŞ hisselerinin %99'una da Oger Telecom Limited ("Oger Telecom") sahiptir. Oger Telecom, Dubai Finans Merkezi'nin kanunlarına uygun olarak, Ağustos 2005'de limited şirket olarak kurulmuş bir şirkettir.

31 Aralık 2008 ve 31 Aralık 2007 tarihleri itibarıyla, Şirket'i kontrol eden ana ortak Oger Telecom'un ana ortağı olan Saudi Oger Ltd. ("Saudi Oger")'dir.

Şirket ve Türk Telekomünikasyon Kurumu ("TTK") arasında 14 Kasım 2005 tarihinde imzalanmış bir imtiyaz sözleşmesi ("İmtiyaz Sözleşmesi") bulunmaktadır (Not 26). Bu İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında Şirket'e 28 Şubat 2001 tarihinden başlamak üzere 25 yıl süre ile her türlü telekomünikasyon hizmetinin sağlanması, gerekli telekomünikasyon tesislerinin kurulması, bu tesislerin diğer lisanslı operatörler tarafından kullanılması ve telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlaması ve tedariki hakları sunulmaktadır.

Şirket, 3 Ağustos 2007 tarihinde Türkiye'de yerleşik bir anonim şirket olan Argela Yazılım ve Bilişim Teknolojileri Sanayi Anonim Şirketi ("Argela")'nın %99,96 hissesini satın almıştır (Not 18).

1 Ağustos 2007 tarihinde Şirket, Türkiye'de yerleşik olan Innova Bilişim Çözümleri Anonim Şirketi ("Innova")'nin %99,96 hissesini satın almıştır (Not 18).

23 Ekim 2007 tarihinde Türk Telekom, AssisTT Rehberlik ve Müşteri Hizmetleri Anonim Şirketi ("AssisTT") adı altında çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri hizmeti veren yeni bir bağlı ortaklık kurmuştur.

Şirket, 17 Aralık 2007 tarihinde Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. (eski adıyla, "IES Bilişim ve Eğitim Teknolojileri", "Sebit")'nin %99,96 hissesini satın almıştır (Not 18).

13 Mart 2008 tarihinde Birleşik Arap Emirlikleri ("BAE")'nde, Argela ve Innova'nın %50'şer ortaklığı ile IVEA Software Solutions FZ-LLC ("IVEA") adı altında, telekomünikasyon çözüm hizmetleri sunmak üzere yeni bir şirket kurulmuştur.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu (devamı)

23 Haziran 2007 tarihinde Çalık Enerji Telekomünikasyon Hizmetleri Anonim Şirketi ("Çalık Enerji") ve Arnavutluk Ekonomi ve Enerji Bakanlığı arasında, Arnavutluk Ekonomi ve Enerji Bakanlığı'nın sahibi olduğu Albtelecom Sh.A ("Albtelecom")'un %76 oranında hissesinin Çalık Enerji'ye ya da Çalık Enerji tarafından kontrol edilen başka bir kuruluşa satışı ile ilgili hisse satış sözleşmesi imzalanmıştır. Bu çerçevede, 1 Haziran 2007 tarihinde, söz konusu hisse satış sözleşmesi öncesinde, Şirket ve Çalık Enerji arasında Cetel Telekom İletişim Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi – ("Cetel") ismi altında yeni bir şirket kurulmasını karara bağlayan, "Cetel Hissedarlık Sözleşmesi" imzalanmıştır ve Şirket, Cetel'e %20 oranında iştirak etmiştir. Cetel'de yukarıda belirtilen hisse satış sözleşmesi çerçevesinde Albtelecom'un %76'ını satın almıştır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Şirket'in bağlı ortaklıkları ve bu bağlı ortaklıklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki sunulmaktadır:

Bağlı Ortaklıklar	Kuruluş ve faaliyet yerleri	Faaliyet konuları	Şirket'in etkin pay oranı (%)	
			31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
TTNet Anonim Şirketi ("TTNet")	Türkiye	İnternet servis sağlayıcı	99,96	99,96
Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Avea")	Türkiye	GSM operatörü	81,12	81,12
Argela	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	99,96	99,96
Innova	Türkiye	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	99,96	99,96
AssisTT	Türkiye	Çağrı merkezi ve müşteri ilişkileri	99,96	99,96
Sebit	Türkiye	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	99,96	99,96
Argela - USA, Inc.	ABD	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	99,96	99,96
Sebit LLC	ABD	Veri tabanlı eğitim hizmetleri	99,96	99,96
IVEA	BAE	Telekomünikasyon çözüm sistemleri	99,96	99,96

Bundan böyle Türk Telekom ve yukarıda belirtilen bağlı ortaklıkları birlikte "Grup" olarak anılacaktır.

Şirket'in ana faaliyet konusu yerel, uluslararası telekomünikasyon hizmetleriyle, çağrı merkezi, müşteri ilişkileri yönetimi, teknoloji ve bilgi yönetimi, internet ürün ve hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Şirket'in resmi kayıtlı adresi Turgut Özal Bulvarı, 06103 Aydınlıkevler, Ankara'dır.

Grup'un 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle personel sayısı Not 23'de belirtilmiştir.

Konsolide finansal tablolar yayınlanmak üzere 19 Şubat 2009 tarihinde Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanmıştır. Genel Kurul'un ve ilgili yasal kuruluşların yasal mevzuata göre düzenlenmiş finansal tabloları ve bu konsolide finansal tabloları değiştirme hakkı bulunmaktadır.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

Şirket'in konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar

Yurt dışında kurulu olan bağlı şirketler haricinde, Grup, muhasebe kayıtlarını Türkiye'de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (THP) gereklerine göre Türk Lirası (TL) olarak tutmakta ve yasal finansal tablolarını hazırlamaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.1 Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin temel esaslar (devamı)

5083 sayılı "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Para Birimi Hakkında Kanun" ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin para biriminin ismi Yeni Türk Lirası ("TL"), alt birimi ise Yeni Kuruş ("YKR") olarak tanımlanmıştır. Diğer taraftan Bakanlar Kurulu'nun Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruşta Yer Alan Yeni İbarelerinin Kaldırılmasına ve Uygulama Esaslarına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı" ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin para birimi olan TL ve YKR'de yer alan "Yeni" ibarelerinin 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılacağını hükme bağlamıştır. Bu sebeple finansal tablolar TL cinsinden hazırlanmış ve bin TL olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tablolar ve dipnotlar, SPK tarafından 9 Nisan 2008 tarihinde yayımlanan Seri:XI, No:29 numaralı Tebliği uyarınca (bundan sonra "SPK Muhasebe Standartları" olarak anılacaktır) belirlenen ve uygulanması zorunlu kılınan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tablolar Grup şirketlerinin yasal kayıtlarına dayandırılmış ve TL cinsinden ifade edilmiş olup, SPK Muhasebe Standartları'na göre Grup'un durumunu layıkıyla arz edebilmek için bir takım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır. Bu düzeltme kayıtları ve sınıflandırmalar temel olarak; ertelenmiş vergi hesaplamasının etkileri, şüpheli alacak karşılığının ayrılması, maddi duran varlıkların imtiyaz sözleşmesinin kalan süresi ile varlıkların kalan faydalı ömürlerinden kısa olanı üzerinden amortismanına tabii tutulmalarının etkileri, gider tahakkuklarının ayrılması, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların Uluslararası Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi ("UFRS")'nin UFRS 12 numaralı yorumuna göre muhasebeleştirilmesinin etkisi, kıdem tazminatının Uluslararası Muhasebe Standardı ("IAS") 19'a göre hesaplanmasının etkileri ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("IFRS") 3 "İşletme Birleşmeleri"nin etkilerinden oluşmaktadır.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle konsolide finansal tablolar, 1999 yılında var olan ve IAS 16 "Sabit Kıymetler" kapsamında varsayılan maliyet yöntemi ile değerlendirilen maddi duran varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller ile rayiç bedel ile yansıtılmış azınlık hisseleri satış opsiyonu ve türev finansal araçlar haricinde tarihsel maliyet yöntemi ile hazırlanmıştır.

2007 yılı mali tablolarında yapılan sınıflamalar

31 Aralık 2007 tarihi itibariyle sunulan konsolide bilançoda SPK Muhasebe Standartları uyarınca birtakım sınıflandırma değişiklikleri yapılmıştır. 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle hazırlanmış konsolide bilançoda 911 TL tutarında olan stok avansları, diğer dönen varlıklar hesabına; maddi duran varlıklar içerisinde bulunan 21.594 TL maddi duran varlık avansları, diğer dönen varlıklar hesabına; diğer dönen varlıklar içerisinde bulunan 23.380 TL tutarındaki alacaklar, diğer alacaklar hesabına; uzun vadeli ticari borçların içerisinde bulunan 13.814 TL tutarındaki borçlar, uzun vadeli diğer borçlara; 13.176 TL tutarındaki kısa vadeli ticari borçlar ise kısa vadeli diğer borçlar hesabına; kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler hesabı içerisinde bulunan 19.184 TL tutarındaki enflasyon düzeltmesi farkı, geçmiş yıllar karlarına sınıflandırılmıştır. Ayrıca, diğer dönen varlıklar ve diğer kısa vadeli yükümlülükler arasında geçmiş dönemlerde netleştirilen 14.034 TL tutarındaki ön ödemeli kartlar ile ilgili tutarlar, netleştirilmeden konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

31 Aralık 2007 tarihi itibariyle sona eren hesap dönemine ilişkin sunulan konsolide gelir tablosunda SPK Muhasebe Standartları uyarınca birtakım sınıflandırma değişiklikleri yapılmıştır. 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle sona eren hesap dönemine ilişkin hazırlanmış konsolide gelir tablosunda 322.293 TL tutarındaki faiz geliri ve 420.724 TL tutarındaki kambiyo karları, diğer faaliyet gelirlerinden, finansal gelirlere; diğer faaliyet giderleri hesabı içerisinde bulunan 35.228 TL tutarındaki kambiyo zararı, finansal giderler hesabına, 44.813 TL tutarındaki tazminat giderleri, diğer faaliyet giderleri hesabından, satılan malın maliyetine sınıflandırılmıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Yeni standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2008 tarih ve bu tarih itibariyle sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen yeni standartlar ve UFRYK yorumları dışında 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle hazırlanan konsolide finansal tablolar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. UFRYK 12 "Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri" haricinde, söz konusu standartlar ve yorumların Grup'un performansına ve finansal durumuna bir etkisi bulunmamakta olup, ek açıklamalar sunulmasını gerektirmiştir.

Yeni ve değişikliğe tabi tutulmuş Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın uygulanması

1 Ocak 2008 tarihi itibariyle yürürlüğe giren yeni standart, var olan standartlarda yapılan değişiklikler ve yorumlar aşağıda yer almaktadır:

UFRYK 11, "Grup İç ve İşletmenin Geri Satın Alınan Kendi Hisselerine İlişkin İşlemler" (1 Mart 2007 tarih ve bu tarih itibariyle başlayan hesap dönemleri için geçerlidir.) Bu yorum, işletmenin sermaye araçlarını başka bir taraftan veya ortaklarından geri almayı seçtiği veya almak zorunda olduğu durumlar da dahil olmak üzere, işletmenin çalışanlarına işletmenin sermaye araçları ile yapmış olduğu ödemelerin sermaye ile ödeme şeklinde muhasebeleştirilmesini gerektirmektedir. Bu yorum bağlı ortaklıkların, kendi çalışanlarına ana ortaklıklarının yapmış olduğu sermaye bazlı ödemeleri de içermektedir. UFRYK 11, Grup için geçerli bir yorum değildir.

UFRYK 12, Kamu hizmeti veren ("Hizmet İmtiyazı") işletmelerin kamu hizmet sözleşmelerinin esaslarını ve nasıl muhasebeleştirileceğine ilişkin yöntemlerini belirlemektedir. Operatörlerin altyapılarını mülk, demirbaş ve ekipman olarak muhasebeleştirmek yerine finansal varlık ve/veya maddi olmayan duran varlık olarak yansıtılmaları gerektiğini ifade eder.

Bu bağlamda Şirket, UFRYK 12'yi, finansal tablolarını UFRYK 12'nin geçici maddesi uyarınca en yakın tarih olan 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren yeniden düzenleyerek uygulamıştır.

Şirket, UFRYK 12 uygulaması sırasında öncelikle UFRYK 12'nin kapsamına giren maddi duran varlıklarını belirlemiştir. UFRYK 12 uyarınca İmtiyaz Sözleşmesi tarihi itibariyle Şirket'in sahip olduğu maddi duran varlıklar UFRYK 12 kapsamının dışında tutulmuştur. İmtiyaz Sözleşmesi sonrasında alınmış olan arazi ve binalar, şebeke ve diğer cihazlar, taşıtlar, döşeme ve demirbaşlar ve yapılmakta olan yatırımların (birlikte şebeke elemanları olarak anılacaktır) ise UFRYK 12'nin kapsamında olduğuna karar verilmiştir.

Bu bağlamda Şirket UFRYK 12'nin geçici maddesi uyarınca UFRYK 12'nin kapsamına girdiğine karar verilen maddi duran varlıklarının 1 Ocak 2007 tarihindeki 425.118 TL tutarındaki net defter değerini maddi olmayan duran varlıklara sınıflandırmış ve İmtiyaz Sözleşmesi boyunca itfa etmeye başlamıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

Şirket, 1 Ocak 2007 tarihi itibariyle İmtiyaz Sözleşmesi öncesinde sahip olduğu ve UFRYK 12'nin kapsamına girmediğine karar verdiği maddi duran varlıklarını ve bu maddi duran varlıklara ilişkin bakım, onarım ve yenileme işlemlerini UMS 16 uyarınca muhasebeleştirmeye devam etmektedir. 1 Ocak 2007 tarihi itibariyle maddi olmayan duran varlıklara sınıflandırılmış olan 425.118 TL tutarındaki şebeke elemanlarına ait yenileme maliyetleri ise İmtiyaz Sözleşmesi gereği zorunlu yenilemeler olmadığı için ilgili dönemde giderleştirilmiştir. İmtiyaz Sözleşmesi uyarınca zorunlu olan yenilemeler için ise konsolide finansal tablolarda, söz konusu yenilemenin öngörüldüğü tarih itibariyle karşılık ayrılmaktadır.

Yeni şebeke yatırımları UFRYK 12 uyarınca muhasebeleştirilmektedir. Şirket'e abonelerini borçlandıracağı ve ek nakit yaratacağı yatırımlar, Şirket tarafından edinilmiş kullanım hakkı olarak nitelendirildiğinden UFRYK 12 kapsamında maddi olmayan duran varlık olarak değerlendirilmekte ve UMS 18 "Hâsılat" ve UMS 11 "İnşaat Sözleşmeleri" uyarınca muhasebeleştirilmektedir. İnşaat maliyetleri ortaya çıktığı anda giderleştirilmektedir. İnşaat maliyetlerinin üzerine piyasada aynı nitelikte inşaat hizmetleri için uygulanan kar marjı eklenerek tespit edilen tutar, gelir ve maddi olmayan duran varlık olarak konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır.

UFRYK 12'nin 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren uygulanması nedeniyle 31 Aralık 2007 tarihli konsolide finansal tablolarda geriye dönük olarak gerçekleştirilen düzeltme kayıtlarının etkileri aşağıda özetlenmiştir:

	31 Aralık 2007 (UFRYK 12 uygulaması öncesi)	31 Aralık 2007 (UFRYK 12 uygulaması sonrası)	Fark
Maddi duran varlıklar	6.777.231	6.240.233 (*)	(536.998)
Maddi olmayan duran varlıklar	2.104.824	2.688.926 (**)	584.102
Uzun vadeli borç karşılıkları	-	3.388	3.388
Ertelenmiş vergi borcu	436.815	445.564	8.749
Geçmiş yıllar karı	305.315	303.626 (*)	(1.689)
Satış gelirleri	9.232.134	9.423.567	191.433
Satışların maliyeti (-)	(5.061.191)	(5.213.322)	(152.131)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	(973.687)	(972.935)	752
Genel yönetim giderleri (-)	(960.958)	(955.191)	5.767
Ertelenmiş vergi geliri	420.299	411.134	(9.165)
Net dönem karı	2.508.197	2.544.853 (**)	36.656

(*) 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilanço üzerinde SPK Muhasebe Standartları gereği yapılan sınıflandırmalar öncesi değerler.

(**) Sebit'in UFRS 3 düzeltmesi kapsamında nihai rayiç bedelinin belirlenmesi sonucu oluşan değişikliği içermemektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

17 Aralık 2007 tarihinde gerçekleşen Sebit hisselerinin satın alınması 31 Aralık 2007 tarihinde UFRS 3 kapsamında değişikliğe tabi olacak şekilde muhasebeleştirilmiş olup, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle satın alma muhasebesi nihayetlendirilmiş ve söz konusu şirketin UFRS 3'e göre belirlenmiş varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri satın alma günündeki rayiç değerlerinden kayıtlara yansıtılmıştır. Satın alma muhasebesinin nihayetlendirilmesi sonucu ortaya çıkan 2.011 TL tutarındaki rayiç değer farkı konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle konsolide gelir tablosuna yansıtılan negatif şerh tutarı 3.967 TL'dir.

UFRYK 14, "Tanımlanmış Fayda Planlarındaki Limit, Asgari Kaynak Gereksinimleri ve Bunların Karşılıklı Etkileşimi" (1 Ocak 2008 tarih veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir): UMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" kapsamında varlık olarak kayıtlara alınan tanımlanmış faydanın limiti aşan kısmının belirlenmesi konusuna açıklık getirmektedir. Ayrıca bu yorum, asgari kaynak gereksinimlerinin "Varlık Tavan Testi"ne olan etkilerini açıklayıp, kullanımda olan uygulamaları standart hale getirmektedir. Tanımlanan fayda açığının bulunmaması ve tanımlanan fayda planlarında fonlama zorunluluğunun olmaması sebebiyle, yorumun, Grup'un finansal durumuna etkisi yoktur.

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibariyle yayımlanmış, henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulama yoluna gidilmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

UFRYK 13, "Müşteri Bağımlılık Uygulamaları" (1 Temmuz 2008 tarih veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir): Müşteri Bağımlılık Uygulamaları satış işlemlerinin farklı bir bileşeni şeklinde muhasebeleşmelidir. Tahsil edilen bedelin rayiç değerinin bir kısmı müşteriye sağlanan menfaatlere dağıtılarak, söz konusu menfaatler müşteri tarafından kullanıldıkça gelir kaydedilmelidir. Avea, mevcut müşterilerinin geçmiş tüketim değerlerinden yola çıkarak, müşterilerine ücretsiz kontör vermektedir. Grup, gelir kaydı yaparken ücretsiz verilen kontörleri dikkate almakta ve ertelenen gelir hesabının içine dahil etmektedir. Grup'un UFRYK 13 kapsamına giren başka bir müşteri bağımlılık politikası bulunmamaktadır.

UFRYK 15, "Gayrimenkul İnşaatı ile İlgili Anlaşmalar" (3 Temmuz 2008 tarihinde yayımlanmıştır). UFRYK 15, 1 Ocak 2009 tarihinden sonra başlayan yıllık dönemler için geçerli olacaktır ve geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRYK 15, bir gayrimenkulün inşaatı için yapılan anlaşmanın, UMS 11 veya UMS 18 standardı kapsamına girip girmediğinin ve buna bağlı olarak da böyle bir gayrimenkul inşasından elde edilen gelirin ne zaman muhasebeleştirileceğinin belirlenmesi konusunda yol gösterir. Söz konusu standardın Grup'un finansal performansı ve durumu üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

UMS 39 "Finansal Araçların Kayda Alınması ve Değerlemesi" ve UFRS 7 "Finansal Araçlara İlişkin Açıklamalar ve Finansal Varlıkların Sınıflandırılması" (Revize) (1 Temmuz 2008 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). 31 Ekim 2008 tarihinde yayımlanan revize edilmiş UMS 39, şirketlerin finansal varlıklarını (ilk kayda alınış esnasında rayiç bedel farklarının gelir tablosuna yansıtılması kararlaştırılan finansal varlıklar ve türev finansal araçlar hariç) belli koşullar altında satılmaya hazır finansal varlıklar veya vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar olarak sınıflamasına izin vermektedir. Bu değişiklik aynı zamanda Grup'un rayiç bedel değer farklarını gelir tablosuna yansıttığı türev olmayan alım satım amaçlı finansal varlıklarını veya satılmaya hazır finansal varlıklarını, eğer finansal varlık kredi ve alacak tanımına uyuyorsa ve öngörülebilir gelecekte finansal varlığını elde tutma niyeti ve yeteneği varsa, kredilere ve alacaklara sınıflamasına izin vermektedir. İlgili değişiklik, 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren geçerlidir ve bu tarihten önce yapılan sınıflandırmalara izin verilmemektedir. Söz konusu değişikliklerin Grup'un finansal performansı ve durumu üzerinde bir etkisi bulunmamaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

UFYRK 16 " Yurtdışındaki İşletmede Bulunan Net Yatırım İle İlgili Riskten Korunma"(3 Temmuz 2008 tarihinde yayımlanmıştır). UFYRK 16, 1 Ekim 2008 tarihinden sonra başlayan senelik dönemler için geçerli olacaktır ve geriye dönük veya ileriye dönük olarak uygulanabilecektir. UFYRK 16 aşağıdaki üç ana konuya açıklık getirmektedir:

Finansal tablolarda kullanılan sunum para birimi bir işletmenin finansal korunma muhasebesi uygulayabilmesine gerekçe oluşturmaz. Dolayısıyla, bir ana kuruluş yalnızca kendi finansal tablolarında kullanılan para birimi ile yabancı operasyonlarında kullanılan para birimi farkından doğan kur farklarını finansal riskten korunma riski olarak adlandırabilir.

Finansal riskten korunma araçları grup içindeki işletme ya da işletmelerce elde tutulabilir.

Grup, yukarıdaki yorumun Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde önemli bir etki yaratmayacağını düşünmektedir.

UMS 1, "Finansal Tabloların Sunuluşu" (Değişiklik) (1 Ocak 2009 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). Finansal tablolarda sunulan bilgilerin yararını artırmak amacıyla UMS 1 değişikliğe tabi tutulmuştur. Öz sermaye değişim tablosunun sadece hissedarlar ile yapılan işlemleri içermesi, Kar Zarar Tablosuna ek olarak, "Diğer Kapsamlı Kar Zarar Tablosu" adında, tüm gelir ve harcama kalemlerini kar zarar olarak sınıflandıracak yeni bir finansal tablonun yayımlanmaya başlaması ve yeni dönemlerde bir önceki döneme ait finansal tabloların yeniden yorumlanması veya yeni muhasebe politikalarının geriye dönük olarak üçüncü bir kolonda geçmiş dönemlere ait etkilerinin yayımlanması standartta yapılan ana değişikliklerdir. Grup, konsolide finansal tabloların sunuluşuna ilişkin ilgili değişiklikleri 2009'da yapacaktır.

UFRS 8, "Faaliyet Bölümleri" (1 Ocak 2009 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). UFRS 8, UMS 14 "Bölümsel Raporlama"nın yerine geçmekte olup, bölümsel raporlamaya yönetimin bakış açısı yöntemini getirmektedir. Raporlanan bilgiler, yönetimin faaliyet bölümlerinin performansını değerlendirmekte ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içermektedir. Bu bilgiler bilanço ve gelir tablosunda yansıtılan bilgilerden farklı olabilir, bu durumda işletmeler ek bilgiler vermeli ve farkların mutabakatını belirtmelidirler. Grup, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren UFRS 8 uyarınca faaliyet bölümlerine ilişkin bilgileri dipnotlarında yansıtacaktır.

UMS 23, "(Revize) Borçlanma Maliyetleri" (1 Ocak 2009 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). Değişiklik, yürürlükte olan ve varlık alımı ile ilişkilendirilen borçlanma giderlerinin gelir tablosuna yansıtılabilirliğini öngören uygulamayı sona erdirmektedir. İlişkilendirilen varlığın elde edilmesi veya inşası için atfedilebilir olan borçlanma maliyetleri aktifleştirilmelidir. Standarda geçişin gerekliliklerine uygun olarak, Grup, değişiklikleri ileriye dönük yapacaktır. Eğer varsa, ilişkilendirilen varlıklarda borçlanma maliyeti 1 Ocak 2009'dan itibaren aktifleştirilecektir. Bu tarihe kadar giderleşen borçlanma maliyetinde bir değişiklik yapılmayacaktır. Grup, ilgili değişikliğin konsolide finansal tablolarında bir etkisi olmayacağını öngörmektedir.

UFRS 2, "Hisse Bazlı Ödeme" (Değişiklik) - "Hakkın Kazanılması ve İptal edilmesi" (1 Ocak 2009 tarih ve bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir): Standart iki konuya açıklık getirmektedir: 'Hakediş Koşulu' tanımını ve 'Haketmeme Koşulu' tanımını, performans ve hizmet koşullarından farklı olarak ortaya koymaktadır. Aynı zamanda gerek Grup gerekse karşı taraf (çalışan veya hizmet sağlayan) tarafından iptal edilen menfaatlerin aynı şekilde muhasebeleştirileceğini ifade etmektedir. UFRS 2'nin Grup'un konsolide finansal tablolara etkisinin olmayacağı beklenmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

UMS 32 ve UMS 1'de yapılan değişiklikler: "Tasfiyeden Kaynaklanan Satılabilir Finansal Araçlar" (1 Ocak 2009 tarih veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). UMS 32'ye getirilen değişiklik tasfiyeden kaynaklanan satılabilir finansal araçlar ile yükümlülüklerin, belirli kriterler yerine getirildiği takdirde, sermaye aracı olarak sınıflandırılmasını gerektirmektedir. UMS 1'e getirilen değişiklik ise, sermaye aracı olarak sınıflandırılan satılabilir finansal araçların tanımlanması ve açıklanmasını gerektirmektedir.

UFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" ve UMS 27 "Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolara İlişkin Yapılan Düzenlemeler" (Değişiklik) (1 Temmuz 2009 tarih ve bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). Revize edilmiş UFRS 3 ve revize edilmiş UMS 27, 10 Ocak 2008 tarihinde UFRYK tarafından yayımlanmıştır. Değişikliğe tabii tutulmuş UFRS 3 (UFRS 3R) işletme birleşmelerinin muhasebeleştirilmesi, şerefiyenin kayıtlara alınması ile birleşmenin olduğu dönemin finansal sonuçlarının raporlanması hususlarına çeşitli değişiklikler getirmektedir. Söz konusu değişiklikler, satın alım ile ilişkilendirilen maliyetlerin giderleştirilmesini ve satın alım sırasında dikkate alınan şartlı durumlarda, raporlama dönemi sonrasında meydana gelen rayiç değer değişikliklerinin şerefiyeden düzeltilmesi yerine gelir tablosunda dikkate alınmasını gerektirmektedir. Revize edilmiş UMS 27 (UMS 27R) bağlı ortaklığın hisse sahipliğinde meydana gelen değişikliklerin sermaye hareketi olarak değerlendirilmesi gerektiğini tanımlamaktadır. Böylelikle söz konusu sermaye hareketinin şerefiyeye veya kar zarara herhangi bir etkisi olmayacaktır. Ayrıca, standart bağlı ortaklık zararlarının ve bağlı ortaklık üzerinde kaybedilen kontrolün muhasebeleştirilmesi konusunda da değişiklikler getirmektedir. Söz konusu değişiklik geriye ve ileriye dönük uygulanacaktır.

UFRS 1R Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın ilk kez uygulanması ve UMS 27 "Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolara İlişkin Yapılan Düzenlemeler" (1 Ocak 2009 tarih ve bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir): UFRS 1R, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre hazırlanmış finansal tabloların hazırlanması sırasında iştiraklerin, bağlı ortaklıkların ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların maliyetlerinin UMS 27 standardı uyarınca veya varsayılan maliyet değerine göre belirlenmesine olanak sağlamaktadır. Standarttaki değişiklik, iştirak, bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların dağıttığı temettülerin konsolide olmayan gelir tablolarına yansıtılmasını öngörmektedir. Standartın Grup'un konsolide finansal tablolarına etkisi olmayacağı düşünülmektedir.

UFRYK 17 'Parasal olmayan varlıkların hissedarlara dağıtımı: (1 Temmuz 2009 tarih veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerli olup ileriye dönük uygulanacaktır): Standart, hissedarların teslim alacağı parasal olmayan varlıkları seçme hakkına sahip olmaları durumu da dahil olmak üzere, karşılıklı olan tüm parasal olmayan varlıkların dağıtımı için uygulanacaktır. Grup, yorumun konsolide finansal tablolara etkisini değerlendirmektedir.

UFRYK 18: 'Müşterilerden Varlık Transferi': (1 Temmuz 2009 tarih veya bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir): Standart, müşterilerden alınan maddi duran varlıkların, inşaat yapımı için alınan nakdin veya bu türde müşterilerden alınan varlıkların muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir. Grup, yorumun konsolide finansal tablolara etkisini değerlendirmektedir.

UMS 39 "Uygun Korunmalı Enstrümanlar" (UMS 39 "Finansal Enstrümanlar Değişikliği"; Muhasebeleştirme ve Ölçme): (1 Ocak 2009 tarih ve bu tarihten sonra başlayan hesap dönemleri için geçerlidir). 1) Korunan enstrümanlarda tek taraflı risk, 2) Finansal koruma enstrümanlarında enflasyon konularında korunma muhasebesinin nasıl yapılacağına dair uygulanacak prensipleri belirlemektedir. Grup'un, söz konusu nitelikte koruma muhasebesi olmadığı için, değişikliğin konsolide finansal tablolara etkisinin olmayacağı düşünülmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

UFRS'lerdeki iyileştirmeler

Mayıs 2008'de Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) Standartlarla ilgili tutarsızlıkları ortadan kaldırmak ve anlatımı daha açık hale getirmek için ilk toplu değişiklikleri yayınladı. Bunlar, her standart için çeşitli geçici hükümlerdir. Grup, belirtilen değişiklikleri henüz uygulamaya geçirmemiş olmakla beraber, bu değişikliklerin konsolide finansal tablolar üzerinde önemli bir etkisinin olmayacağını öngörmektedir.

- *UMS 1 "Finansal Tabloların Sunumu"*: Alım satım amaçlı olarak sınıflandırılan finansal varlık ve yükümlülükler, otomatik olarak bilançoda cari varlıklar veya kısa vadeli yükümlülükler olarak sınıflanamaz.
- *UMS 16 "Sabit Kıymetler"*: "Net satış fiyatı" terimini "rayiç değer eksi satış maliyeti" ile değiştirmiştir.
- *UMS 23 "Borçlanma Maliyetleri"*: Borçlanma maliyetinin tanımı, borçlanma maliyetinin parçaları olarak düşünülen iki tip maddeyi de kapsayacak şekilde değiştirilmiş, etkin faiz oranı kullanılarak UMS 39'a uyumlu olarak hesaplanan faiz gideri şeklinde tanımlanmıştır.
- *UMS 28 "İştiraklerdeki Yatırımlar"*: Eğer bir iştirak UMS 39'a uygun olarak rayiç değerinden muhasebeleştirilirse, sadece UMS 28'in gerektirdiği, iştiraklerin fonlarını ana şirkete aktarmasında herhangi bir önemli sınırlama olup olmadığının açıklanmasını gerektirir. Değer düşüklüğü analizi açısından bir iştirakteki yatırım, tek bir varlık olarak değerlendirilir. Dolayısı ile yatırım tutarının içinde yer alan şerefiye için ayrıca değer düşüklüğü analizi yapılmaz.
- *UMS 31 "Ortak Girişim Paylarının Mali Raporlaması"*: Eğer ortak girişim, UMS 39'a uygun olarak, rayiç değerden muhasebeleştirilmişse, UMS 31 sadece girişimcilerin ve girişimin taahhütlerinin açıklanmasını ve aktif, pasif, gelir ve giderlerin özet bir şekilde açıklanmasını gerektirir.
- *UMS 36 "Varlıklarda Değer Düşüklüğü"*: "Rayiç değer eksi satış maliyeti" değerini hesaplamak için iskonto edilmiş nakit akışları kullanıldığında kullanılan iskonto oranı ile ilgili, "kullanım değeri" hesaplamasında gerekli olan ek açıklamalarla tutarlı olan ek açıklamalar gerekmektedir.
- *UMS 38 Maddi Olmayan Varlıklar"*: Promosyon faaliyetleri ve reklam harcamaları, işletmenin ürünlere ulaşma hakkı gerçekleştiğinde veya hizmeti aldığı anda gider olarak kaydedilir.
- *UFRS 7 "Finansal Araçlar"*: *Dipnotlar*: "Toplam faiz gelirin" finansal maliyetlerin bir parçası olarak anılmasının kaldırılması.
- *UMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebesel Tahmin ve Hatalardaki Değişimler"*: Muhasebe politikalarını belirlerken, UFRS'nin vazgeçilmez bir parçası olan uygulama yöntemlerinin kullanılması zorunludur.
- *UMS 10 "Raporlamadan Sonraki Olaylar"*: Raporlama döneminin bitişinden sonra açıklanan temettüler yükümlülük olarak yansıtılmaz.
- *UMS 16 "Sabit Kıymetler"*: Kiralama amacıyla bulundurulmuş sabit kıymetler, genel olarak kiralama sonrası satılırsa kira süresi dolduğunda, satış amaçlı elde tutulan varlıklar olarak stoklara transfer edilir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (devamı)

- *UMS 18 "Hasılat"*: UMS 39'da tanımlandığı üzere, "direkt maliyet" teriminin "işlem maliyetiyle" değiştirilmesi.
- *UMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar"*: Geçmiş hizmet maliyetleri, plan varlıklardan getiri ve kısa ve uzun vadede çalışanlara sağlanan fayda tanımlarını değiştirmiştir. Planlarda yapılan değişiklikler, gelecekteki hizmetlerle ilişkili faydalarda azalmaya sebep olur ise kısıntı olarak kaydedilir. Muhtemel borçların kaydıyla ilgili referans UMS 37 ile tutarlılık göstermesi açısından silinmiştir.
- *UMS 20 "Devlet Yardımlarının Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Kamuya Açıklanması"*: İleride verilecek, sıfır veya düşük faiz oranlı kredilere, faiz yüklenmesi gerekir. Alınan ve iskonto edilen tutar arasındaki fark devlet yardımı olarak kabul edilir. Bununla birlikte, çeşitli terimler diğer UFRS ile tutarlı olması için değiştirilmiştir.
- *UMS 27 "Konsolide ve Konsolide Olmayan Finansal Tablolar"*: Bir ana ortaklık bağlı ortaklığın değerlemesini UMS 39'a uyumlu olarak rayiç değerden yaparsa, bu değerlemeyi ilgili varlık satılacak varlık olarak sınıflandırıldığında da devam ettirir.
- *UMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama"* : Tarihi maliyetten değerlendirilecek aktif ve pasiflere ilişkin istisnalar referansı değiştirilmiş, ve sabit kıymet bir örnek olarak verilmiştir. Ayrıca bazı terimler diğer UFRS ile tutarlılık için revize edilmiştir.
- *UMS 34 "Ara Dönem Finansal Raporlama"* : Eğer işletme UMS 33 kapsamı içindeyse, hisse başına kazanç, ara dönem finansal raporlarda da açıklanır.
- *UMS 39 "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme"* : Türev ürünlerin durumlarında oluşan değişim bir yeniden sınıflama değildir ve dolayısıyla ilk kayda alımdan sonra rayiç değer değişiklikleri kar veya zararda yansıtılan sınıftan çıkartılabilir veya tekrar geri konabilir." . Bir enstrümanın korunma amaçlı olarak sınıflandırılmasına karar vermek için UMS 39'daki "bölüm" referansı kaldırılmıştır. Rayiç değer koruma muhasebeleştirmesinin durdurulmasında bir borç enstrümanını yeniden ölçmek için revize edilmiş etkin faiz oranının kullanılması gerekmektedir.
- *UMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller"*: Gelecekte yatırım amaçlı olarak kullanılmak üzere yapılan, geliştirme ve yatırımlar, yatırım amaçlı gayrimenkul olarak sınıflanır. Rayiç değer güvenilir bir biçimde hesaplanamaz ise, devam etmekte olan yatırım rayiç değeri hesaplanabilir hale gelene kadar ya da tamamlanana kadar maliyet değerinden taşınır. Ayrıca, muhasebe politikalarındaki gönüllü değişikliklerin UMS 8 ile tutarlı olması için gereken koşullar değiştirilmiş ve kira yoluyla edinilen yatırım amaçlı gayrimenkulün değerinin ilgili yükümlülükteki artış kadar artması gerektiği açıklanmıştır.
- *UMS 41 "Tarım"*: Vergi öncesi iskonto oranının rayiç değer belirlenmesinde kullanılmasıyla ilgili referans kaldırılmıştır. Ek dönüşümler sonucu oluşan nakit akışlarının rayiç değer hesaplamasında kullanılmasını yasaklayan madde kaldırılmıştır. Ek olarak,"satış noktası maliyetleri" teriminin yerine "satış maliyetleri" terimi getirilmiştir.
- *UFRS 5 "Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler"*: Bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybedecek şekilde bir satış planı olan bir işletme, satış sonrası eski bağlı ortaklığında payı kalması halinde bile bu bağlı ortaklığın tüm varlık ve yükümlülüklerini satış amaçlı olarak sınıflandırması gerekmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

2.3 Konsolidasyon esasları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle konsolide finansal tablolar; Türk Telekom, TTNNet, Avea, Innova, Argela, AssisTT, Sebit, Argela - USA, Inc, IVEA ve Sebit LLC'nin finansal tablolarını içermektedir. Kontrol, Grup'un doğrudan ya da dolaylı olarak bir işletmenin sermayesi üzerinde %50'den fazla oy hakkına sahip olarak söz konusu işletmenin faaliyetlerinden fayda elde etmek amacıyla mali ve işletme politikaları üzerinde yönetim gücünün olması ile sağlanmaktadır. Bağlı ortaklıkların dönem kar/zararları satın alma tarihinden itibaren konsolide gelir tablosuna dahil edilmişlerdir.

Bağlı ortaklıkların muhasebe prensipleri Grup tarafından kullanılan muhasebe prensiplerinden farklılaştığı durumlarda gerekli düzeltmeler gerçekleştirilmiştir. Konsolide mali tablolar benzer işlem ve olaylara ortak muhasebe prensipleri kullanılarak ve Şirket ile aynı hesap düzeni ile hazırlanmıştır.

Tüm Grup içi işlemler, bakiyeler, gelir ve giderler, gerçekleşmemiş kazançlar da dahil olmak üzere konsolidasyon kapsamında elimine edilmiştir.

Konsolidasyona dahil edilmiş bağlı ortaklıkların net varlıklarındaki ana ortaklık dışı azınlık payları Şirket'in öz sermayesinin içinde ayrı bir kalem olarak yer almaktadır. Azınlık payları, ilk satın alma tarihinde hali hazırda azınlık paylara ait olan tutarlar ile satın alma tarihinden itibaren bağlı ortaklığın öz sermayesindeki değişikliklerdeki ana ortaklık dışı payların tutarından oluşur. Ana ortaklık dışı payların oluşan zararları telafi etmek için zorunlu bir yükümlülüğünün ve söz konusu zararları karşılayabilmek için ilave yatırım yapabilme imkanı olduğu durumlar haricinde ana ortaklık dışı paylara ait hisseyi aşan zararlar, Şirket'in paylarına dağıtılır. 31 Aralık 2008 itibariyle, Innova, Argela, AssisTT, Sebit, Argela - USA, Inc, IVEA ve Sebit LLC 'deki ana ortaklık dışı paylar önemli bir tutara tekabül etmediğinden dolayı konsolide finansal tablolarda da yansıtılmamıştır.

15 Eylül 2006 tarihi itibariyle, Şirket, Türkiye İş Bankası A.Ş. (İş Bankası) ve İş Bankası tarafından kontrol edilen diğer şirketler (İş Bankası Grubu) ile ilk olarak 15 Şubat 2004 tarihinde imzalamış olduğu "Ortaklık Sözleşmesi" ve "Halka Açılma ve Hisse Satış Opsiyonu Sözleşmesi"ne dair "Değişiklik Sözleşmesi" imzalamıştır. "Değişiklik Sözleşmesi"ne göre Şirket, Avea'nın azınlık ortağı olan İş Bankası Grubu'nun sahip olduğu hisseler üzerinde hisse satış opsiyonu vermektedir. Hisse satış opsiyon yükümlülüğünü konsolide mali tablolarda rayiç değerinden yansıtılabilmek için hesaplanan ana ortaklık dışı paylar, diğer uzun vadeli finansal yükümlülükler hesabına sınıflandırılmış ve rayiç değer düzeltmesi öncesi değer ile rayiç değeri arasındaki fark, Grup'un azınlık paylarının satın alınmasına ilişkin uyguladığı muhasebe prensipleri çerçevesinde azınlık hakları satış opsiyonu değerlendirme fonu hesabına yansıtılmıştır (Not 11 ve 24).

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları

İşletme birleşmeleri

Grup'un üçüncü şahıslardan satın aldığı yeni işletmeler/ortaklıklar kayıtlara UFRS 3 kapsamında satın alma metodu kullanılarak yansıtılmaktadır. Satın alma metodu, satın alma maliyetini satın alınan varlıklar, yükümlülükler ve şarta bağlı yükümlülüklerin satın alınan gündeki rayiç değerlerine dağıtılmasını gerektirmektedir. Söz konusu satın alınan şirketlerin UFRS 3'e göre belirlenmiş varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri satın alınma günündeki rayiç değerlerinden kayıtlara yansıtılmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Şerefiye

İşletme birleşmesi sırasında elde edilen şerefiye, satın alım maliyeti ile satın alınan şirketin UFRS 3 kapsamında belirlenen varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülüklerinin rayiç değerinin arasındaki fark şeklinde ölçülmektedir. Şerefiye kayıtlara ilk alındıktan sonra, varsa birikmiş değer düşüklüklerinin indirilmesinden sonra bulunan değerle yansıtılır. Şerefiye yıllık olarak veya bir değer düşüklüğü oluşabilme olasılığı var ise daha sık olarak değer düşüklüğü açısından gözden geçirilir. Geri kazanılabilir değerlerin kayıtlarda taşınan değerden az olması durumunda, konsolide gelir tablosunda değer düşüklüğü oluşur.

Değer düşüklüğünün testi için, satın alınma sırasında ortaya çıkan şerefiye, birleşme sonrasında ortaya çıkacak faydadan yararlanması beklenen nakit yaratan birimler veya gruplar arasında, bu grupların diğer varlıkları veya yükümlülükleri içerip içermediğine bakılmaksızın dağıtılır. Şerefiyenin dağıtıldığı birim ve gruplar, yönetsel amaçlar için şerefiyenin izlendiği en küçük birim veya grubu temsil eder.

Değer düşüklüğüne şerefiye ile bağlantısı olan nakit yaratan birimlerin veya grubun geri kazanılabilir değerlerinin değerlendirilmesiyle karar verilir. Eğer nakit yaratan birimin geri kazanılabilir değeri o birime bağlı tüm nakit yaratan birimlerin tutarından az ise, değer düşüklüğü zararı oluşur. Şerefiyeye ilişkin değer düşüklüğü gelecek dönemlerde ters çevrilmez.

İştirak

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Şirket, Cetel'deki %20 oranındaki iştirak payını konsolide finansal tablolarda finansal yatırım olarak sınıflandırmıştır. 31 Aralık 2008 ve 31 Aralık 2007 tarihleri itibariyle Grup, Cetel'de etkin kontrol gücünün olmaması nedeniyle, özsermaye yönetimini uygulayabilmek için gerekli olan finansal bilgileri zamanında elde edememekte ve Cetel'deki iştirak payını konsolide finansal tablolarda maliyet değerinden taşımaktadır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri indirildikten sonraki tutarları üzerinden gösterilmektedirler. Grup, UMS 29'un ilk uygulamasında 1 Ocak 2000 tarihinden önce edinilen maddi duran varlıkların, ilk edinim tarihi ve bedellerine dair yeterli bilgi bulunmamasından ötürü, 1 Ocak 2000 tarihi itibariyle var olan maddi duran varlıklarını UMS 16 kapsamında varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemeyi tercih etmiştir. Grup, 1 Ocak 2000 tarihi itibariyle var olan maddi duran varlıklarının varsayılan maliyet yöntemi ile belirlenmesinde bağımsız profesyonel değerlendirme kuruluşlarının takdir ettiği rayiç değerleri baz almıştır. Bina ve arazilerin 1 Ocak 2000 tarihindeki varsayılan maliyet değerleri, Vakıf Gayrimenkul Ekspertiz ve Değerlendirme A.Ş. ("Vakıf Gayrimenkul"), Ekol Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş. ("Ekol Gayrimenkul") ve Tadem Taşınmaz Değerleme Müşavirlik A.Ş. ("Tadem") tarafından 2006 yılı içerisinde geriye dönük olarak belirlenmiştir. Şebeke ekipmanı ve araçların 1999 yılındaki değerlemesi ise Detecon International GmbH (Deutsche Telecom AG'nin bir bağlı ortaklığı) tarafından yapılmıştır. Varsayılan maliyetlerin baz olarak alındığı maddi duran varlıklar dışında kalan varlıkların ilk edinim maliyetleri ise alım fiyatına, gümrük vergilerinin, iade alınmayacak olan alım vergilerinin ve maddi duran varlıkları kullanılabilir hale ve kullanım yerine getirene kadar katılan, maddi duran varlıklarla direkt ilişkilendirilebilen maliyetler eklenerek bulunmuştur.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Maddi duran varlıklar (devamı)

Maddi duran varlıkların kullanıma geçmesinden sonra ortaya çıkan tamir, bakım ve onarım gibi harcamalar gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Yapılan harcamaların maddi duran varlıktan gelecekte elde edilmesi beklenen ekonomik faydaları önceden takdir edilen tutarın üzerine çıkardığı açıkça gösterilebiliyorsa, bu harcamalar da ek bir maliyet olarak maddi duran varlıklar üzerinde aktifleştirilir.

Arsa ve yapılmakta olan yatırımlar dışında kalan maddi duran varlıklara ilişkin amortisman öngörülen ekonomik ömürleri üzerinden normal yöntemle göre hesaplanmaktadır.

Maddi duran varlıkların ekonomik ömürleri aşağıdaki gibidir: (İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında 2008 alımları için ekonomik ömür en fazla 18 yıldır):

	Ekonomik ömür yıl
Binalar	21 yıl
Harici tesisler	5-21 yıl
İletim cihazları	5-21 yıl
Santral ekipmanları	5-8 yıl
Data ağları	3-10 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	3-5 yıl
Diğer maddi duran varlıklar	2-8 yıl

Maddi duran varlıkların ekonomik ömürleri imtiyaz anlaşmasının süresi ile sınırlandırılmıştır.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrünün veya söz konusu kiralama süresinin kısa olanı üzerinden Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkları ile benzer şekilde amortisman tabii tutulur.

Maddi duran varlıkların elden çıkartılması ya da bir maddi duran varlığın hizmet dışı bırakılması sonucu oluşan satış geliri ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenen kar veya zararlar konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Gelir paylaşımli projeler

Gelir paylaşımli projeler kapsamında yapılan maddi duran varlık yatırımlarında, yüklenicilere önceden belirlenmiş sınırlar göz önünde tutularak, proje tamamlandığında ve faaliyete geçirildiği zaman elde edilecek gelirdeki payları ile ilgili ödemeler yapılmaktadır. Gelir paylaşımli projeler finansal kiralama işlemlerine benzer şekilde varlıklar proje faaliyete geçtiği zamanki makul değeriyle veya asgari ödemelerin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak kayıtlara alınır. Aynı tutarda oluşan borç, bilançoda yükümlülük olarak gösterilir. Ödemeler, finansman giderleri ve önemli tutarlarda olması durumunda, bakım-onarım giderleri ayrıştırılarak bilançodaki yükümlükteki azalış olarak dikkate alınır ve böylelikle borcun geri kalan bakiyesi üzerinden sabit bir oranda faiz hesaplanması sağlanır. Finansman giderleri, konsolide gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Maddi duran varlıklar (devamı)

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır. Grup, 1 Ocak 2000 tarihi itibariyle mevcut olan yatırım amaçlı gayrimenkullerine ilişkin sağlıklı alım tarihi bilgileri ve tutarları bulunmaması nedeniyle bu tarihteki yatırım amaçlı gayrimenkullerini, UMS 16 uyarınca varsayılan maliyet yöntemiyle değerlemeyi tercih etmiştir. Bağımsız değerlendirme şirketleri, Vakıf Gayrimenkul, Ekol Gayrimenkul ve Tadem tarafından yatırım amaçlı gayrimenkullerin 1 Ocak 2000 tarihindeki piyasa değerleri, 2006 yılı içerisinde geriye dönük olarak belirlenmiştir. Kayıtlara ilk alınışlarından sonra yatırım amaçlı gayrimenkuller, maliyetlerinden birikmiş amortisman ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedirler.

Amortisman, arsa dışında kalan yatırım amaçlı gayrimenkullerin maliyetinden öngörülen ekonomik ömrü üzerinden normal amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır. Binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 21 yıldır (İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında 2008 alımları için ekonomik ömür en fazla 18 yıldır).

Elden çıkarılacak varlıklar

Grup, elden çıkarılacak varlıkları, taşınan maliyet değeri veya net gerçekleştirilebilir değerinden düşük olanı ile değerlemiştir. Satış işleminin bir yıldan fazla sürmesi durumunda Grup, satış fiyatının net bugünkü değerini belirlemektedir. Net bugünkü değerde bir yıllık sürenin geçmesinden kaynaklanan artışlar konsolide gelir tablolarına finansman maliyeti olarak yansıtılmaktadır. Grup, elden çıkarılacak varlık olarak sınıfladığı maddi duran varlıkları amortismanına tabi tutmamaktadır.

Grup, maddi duran varlığın defter değerinin sürdürülmekte olan kullanımdan ziyade satış işlemi vasıtası ile geri kazanılacak olması durumunda söz konusu maddi duran varlığı (veya elden çıkarılacak varlık grubunu) satış amaçlı olarak sınıflandırmaktadır. Bu durumun geçerli olabilmesi için; ilgili varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) bu tür varlıkların satışında sıkça rastlanan ve alışılmış koşullar çerçevesinde derhal satılabilecek durumda olması ve satış olasılığının yüksek olması gerekmektedir.

Satış olasılığının yüksek olması için; uygun bir yönetim kademesi tarafından varlığın (veya elden çıkarılacak varlık grubunun) satışına ilişkin bir plan yapılmış ve alıcıların tespiti ile planın tamamlanmasına yönelik aktif bir program başlatılmış olması gerekmektedir. Ayrıca, varlık (veya elden çıkarılacak varlık grubu) cari gerçeğe uygun değeriyle uyumlu bir fiyat ile aktif olarak pazarlanıyor olmalıdır. Ayrıca satışın, sınıflandırılma tarihinden itibaren bir yıl içerisinde tamamlanmış bir satış olarak muhasebeleştirilmesinin beklenmesi ve planı tamamlamak için gerekli işlemlerin, planda önemli değişiklikler yapılması veya planın iptal edilmesi ihtimalinin düşük olduğunu göstermesi gerekmektedir.

Elden çıkarılacak varlıkların satışının tamamlanmasının Grup'un kontrolünde olmayan sebeplerden dolayı ertelenmesi halinde, Grup aktif satış planının devam etmesi durumunda sözkonusu varlıkları elden çıkarılacak varlık olarak sınıflamaya devam etmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Maddi olmayan duran varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklar maliyet bedelleri üzerinden kayıtlara alınmaktadır. Varlıkların ilk kez kayıtlara alınmalarının ardından, maddi olmayan duran varlıklar maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer kayıpları düşülerek gösterilmektedir. Grup içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar, aktifleştirilebilen geliştirme maliyetleri dışında, aktifleştirilemezler ve gerçekleştikleri dönemde giderleştirilmektedir. Maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri belirli yada belirsiz olabilmektedir. Konsolide finansal tablolarda, sunulan her dönem sonu itibariyle, Grup'un ekonomik ömrü belirsiz olan maddi olmayan duran varlığı bulunmamaktadır. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar, normal itfa yöntemi kullanılarak ekonomik ömürleri ile imtiyaz sözleşmesi süresinin kısa olanı süresince itfa edilmektedirler. Değer düşüklüğü belirtilerine rastlandığı durumlarda varlıklar değer kaybı için yeniden gözden geçirilmektedir. İtfa süresi ve yöntemi en azından her mali yıl sonunda incelemeye tabi tutulmaktadır. İtfa süresi ya da metodu, öngörülen ekonomik ömürdeki veya varlıklardan gelecekte elde edilecek faydaların tüketim şablonundaki değişiklikler doğrultusunda değiştirilmekte ve söz konusu değişiklik muhasebe tahminlerinde değişiklik olarak değerlendirilmektedir. Belirli ömrü olan maddi olmayan duran varlıklar için hesaplanan itfa payı giderleri konsolide gelir tablosuna kaydedilir. Maddi olmayan duran varlıkların itfa süreleri 3 ila 20 yıl arasındadır (İmtiyaz Sözleşmesi dikkate alındığında 2008 alımları için ekonomik ömür en fazla 18 yıldır). Maddi olmayan duran varlıkların geriye kalan ekonomik ömürleri imtiyaz sözleşmesi ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Maddi olmayan duran varlığın kullanıma veya satışa hazır hale gelebilmesi için tamamlanmasının teknik olarak mümkün olması, maddi olmayan duran varlığı tamamlama ve bu varlığı kullanma veya satma niyetinin bulunması, maddi olmayan duran varlığın muhtemel gelecek ekonomik faydayı nasıl sağlayacağını belirli olması, geliştirme safhasını tamamlamak için yeterli teknik, mali ve diğer kaynakların mevcut olması ve geliştirme sürecinde maddi olmayan duran varlıkla ilgili yapılan harcamaların güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması koşullarının varlığı halinde geliştirmeden kaynaklanan harcamalar maddi olmayan duran varlıklar olarak kayda alınmaktadır.

Geliştirme süresince varlığın değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti için dönemsel olarak değer düşüklüğü testi yapılır. Geliştirme maliyetleri, ilk kayda alınının ardından, maliyetinden, tüm birikmiş itfa ve değer düşüklüğü zararları düşülmüş olarak izlenir. Varlığın itfası geliştirilenin tamamlanması ve varlığın kullanıma hazır hale gelmesiyle başlamaktadır. Varlığın itfası gelecekte beklenen satışlara göre yapılır. Varlığın henüz kullanıma hazır olmadığı dönemde değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti için dönemsel olarak değer düşüklüğü testi yapılmaktadır.

Şerefiye hariç maddi ve maddi olmayan varlıklarda değer kaybı

Grup, her bilanço döneminde maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değer kaybına ilişkin bir gösterge olup olmadığını değerlendirmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, değer düşüklüğü tutarını belirleyebilmek için o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilmektedir. Varlığın tek başına geri kazanılabilir tutarının hesaplanmasının mümkün olmadığı durumlarda, o varlığın ait olduğu nakit üreten biriminin geri kazanılabilir tutarı hesaplanmaktadır.

Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Kullanımdaki değer, geleceğe ait tahmini nakit akımları, paranın zaman değeri ve varlığa özgü riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirilmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Şerefiye hariç maddi ve maddi olmayan varlıklarda değer kaybı (devamı)

Varlığın (veya nakit üreten birimin) geri kazanılabilir tutarının, defter değerinden daha az olması durumunda varlığın (veya nakit üreten birimin) defter değeri, geri kazanılabilir tutarına indirilmektedir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü kayıpları gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün mali tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismanına tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

Stoklar

Stoklar, maliyet değeri ve net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir. Stokların maliyetini oluşturan unsurlar alım maliyeti ve ilgili durumlarda stokları mevcut durum ve konumuna getirmek için katlanılan giderleri kapsamaktadır. Maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemine göre hesaplanmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, tahmin edilen satış fiyatından satış ile ilgili tahmini maliyetlerin düşülmesi sonucunda oluşan değerdir.

Net gerçekleştirilebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini pazarlama, satış ve dağıtım giderlerinin toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır.

Finansal araçlar

Finansal varlık ve borçlar, Grup'un söz konusu finansal araçlarla ilgili olarak taraf olması durumunda Grup'un bilançosunda yer almaktadır.

Eğer bir finansal araç Grup'un bir parçası üzerinde nakit çıkışı, herhangi bir varlık çıkışı veya başka bir finansal araç çıkışına sebebiyet veriyorsa, bu finansal araç finansal yükümlülük olarak sınıflandırılır. Finansal araç ancak aşağıdaki koşulları içeriyorsa, bir sermaye aracı olarak tanımlanabilir:

- Başka bir işletmeye nakit veya bir başka finansal varlık vermeyi öngören bir sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımıyorsa, veya işletmenin bir başka işletmeyle finansal araçlarını, işletmenin aleyhinde olacak şekilde karşılıklı olarak değiştirmesini öngören sözleşmeye dayalı yükümlülük taşımıyorsa,
- Finansal aracın, Grup'un sermaye araçları ile gerçekleşmesi veya gerçekleşecek olması, Grup'a çeşitli sayıda sermaye devrini gerektiren türev finansal araç tanımına girmeyen, ya da Grup'un sabit miktardaki nakit değişimini veya sabit tutarda sermaye aracının değişimini içeren türev finansal araç olması.

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilme olanağına sahip ve önemli tutarda değer kaybı riskini taşımayan diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Ticari ve diğer alacaklar

Ticari alacakların vadesi genellikle 30 gün olup, ticari alacaklar, fatura bedelleri üzerinden tahsil edilme imkanı bulunmayan bölümü düşülerek kayıtlara alınmaktadır. Ticari alacaklar, ilk kayıt tarihinden sonra, iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden taşınmaktadır. Faiz içermeyen kısa vadeli alacaklar, iskonto tutarı önemli olmadığı ölçüde fatura tutarları ile yansıtılmaktadır.

Ticari ve diğer borçlar

Ticari ve diğer borçlar başlangıçta makul değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Kısa vadeli belirlenen bir faizi olmayan ticari borçlar içerdiği faiz etkisinin önemli olmadığı durumlarda fatura değeri ile yansıtılmaktadır.

Finansal borçlar

Faiz içeren finansal borçlar, ilk olarak alınan bedelin rayiç değerinden doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri ve geri ödeme sırasındaki indirimler ve primler göz önünde bulundurulduktan sonra muhasebeleştirilir. İlk muhasebeleştirmenin ardından, söz konusu borçlar etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyetinden ölçülür; itfa işlemi sırasında ortaya çıkan kazanç ve zararlar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

İtfa sürecinde veya yükümlülüklerin kayda alınması sırasında ortaya çıkan gelir veya giderler, konsolide gelir tablosu ile ilişkilendirilir.

Türev finansal araçlar

Grup, uzun vadeli borçlanmalardan kaynaklanan yabancı para pozisyon riskini ve faiz riskini azaltmak amacıyla türev finansal araç sözleşmelerine girmektedir. Söz konusu türev finansal araçlar, türev sözleşmesine girildiği tarihte rayiç değerden finansal kayıtlara alınmakta, sonraki raporlama dönemlerinde de rayiç değerden değerlendirilmektedir. Türev finansal araçlar, rayiç değer farkının olumlu olması durumunda varlık, olumsuz olması durumunda ise yükümlülük olarak kaydedilmektedir. Korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilmeyen türev finansal araçların yıl içinde gerçekleşen rayiç değer kayıp ve kazançları konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Yabancı para vadeli piyasa sözleşmelerinin rayiç değeri benzer vadelere sahip ileri valörlü cari kur oranları referans alınarak hesaplanmaktadır. Faiz takas sözleşmelerinin rayiç değeri ise benzer vadeli işlemlerin referans alınmasıyla hesaplanmaktadır.

Finansal riskten korunma ilişkileri aşağıdaki gibidir:

- a) Rayiç değer riskinden korunma; muhasebeleştirilmiş bir varlık veya borcun ya da muhasebeleştirilmemiş bir kesin taahhüdün veya bu tür bir varlık, borç ya da taahhüdün belirlenebilir bir bölümünün rayiç değerinde meydana gelen, belirli bir risk unsuru ile ilişkilendirilebilen ve kâr veya zararı etkileyebilecek nitelikteki değişikliklere karşı gerçekleştirilen bir finansal riskten korunma işlemi rayiç değer riskinden korunma olarak sınıflanmaktadır.
- b) Nakit akış riskinden korunma; muhasebeleştirilmiş bir varlık veya borca (örneğin, değişken oranlı borçların gelecekteki faiz ödemelerinin tamamı veya bir kısmı) ya da gerçekleşme ihtimali yüksek tahmini bir işleme ilişkin belirli bir riskle ilişkilendirilebilen ve net kâr veya zararı etkileyebilen nitelikteki nakit akışı değişikliklerinden korunmak için gerçekleştirilen bir finansal riskten korunma işlemi nakit akış riskinden korunma işlemi olarak sınıflanmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Türev finansal araçlar (devamı)

Finansal riskten korunma işleminin başlangıcında, finansal riskten korunma ilişkisi ile Grup'un finansal riskten korunma işleminde bulunmasına neden olan risk yönetimi hedef ve stratejisinin resmi bir tanımının bulunması ve bunların resmi bir belgeye dayanması gerekmektedir. Anılan belgeleme, finansal riskten korunma aracının belirlenmesi, finansal riskten korunma konusu varlık ya da işlemi, korunulan finansal riskin yapısını ve işletmenin ilgili finansal riskten korunma aracının varlığın gerçeğe uygun değerinde veya nakit akışlarında meydana gelen ve korunulan finansal riskle ilişkilendirilebilen değişiklikleri dengelemedeki etkinliğini nasıl değerlendireceğini içerir. Finansal riskten korunma işleminin, korunulan risk ile ilişkilendirilebilen rayiç değerdeki veya nakit akışlarındaki değişiklikleri dengelemede oldukça etkin olması ve ilgili finansal riskten korunmasına ilişkin belgelendirilmiş risk yönetim stratejisi ile tutarlı olması beklenir. Söz konusu korunma işlemlerinin rayiç değer veya nakit akış riskinden doğan risklerini netlemesi için finansal raporlama dönemi içinde yüksek derecede etkin olması gerekmektedir.

Nakit akış riskinden korunma

Finansal riskten korunma aracının etkin olan kısmından elde edilen kayıp ve kazançlar öz sermayeye yansıtılırken, etkin olmayan kısım ise konsolide gelir tablosuna dahil edilmektedir.

Öz sermayeye sınıflandırılan korunma işlemine ait tutar, korunan finansal gelirin veya giderin kayıtlara alınması veya öngörülen satışın gerçekleşmesi durumunda konsolide gelir tablosuna intikal ettirilir. Korunan varlığın finansal olmayan bir varlık veya yükümlülüğün maliyeti olması durumunda, öz sermayeye yansıtılan tutar, finansal olmayan varlık veya yükümlülüğün ilk kayda alınması sırasındaki taşınan değerine aktarılmaktadır.

Tahmini işlemin veya kesin taahhüdün gerçekleşmesinin öngörülmediği durumlarda, daha önce öz sermaye altında kayıtlara alınan tutar, konsolide gelir tablosuna intikal ettirilmektedir. Korunma aracının satılması veya temdit edilmeden sonlandırılması veya korunma muhasebesinden vazgeçilmesi durumunda, tahmini işlemin veya kesin taahhüdün gerçekleşmesine kadar daha önceden öz sermaye altında yansıtılan tutarlar öz sermaye altında takip edilir.

Sermaye araçları

Grup tarafından ihraç edilen sermaye araçları direkt ihraç giderleri düşüldükten sonra kaydedilmektedir.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayıtlardan çıkartılması

Finansal varlıklar

Finansal varlıklar (ya da geçerli olduğu durumlarda finansal varlığın bir bölümü veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir parçası) aşağıda belirtilen durumlarda kayıtlardan çıkartılır. Bu durumlar: finansal varlıktan nakit akımı sağlama hakkının sona ermesi; Grup'un, finansal varlıktan nakit akımı sağlama hakkına sahip olmasına rağmen, elde ettiği meblağın tümünü, ertelemeksizin, üçüncü şahıslara ödeme yükümlülüğü doğuran bir düzenleme yapması; finansal varlıktan nakit akımı sağlama hakkının transfer edilmesi ve varlıktan doğan risk ve getirilerin büyük ölçüde devredilmesi veya nakit akımı sağlama hakkının veya varlıktan doğan risk ve getirilerin büyük ölçüde devredilmemiş olmasına karşın varlığın kontrolünün devredilmesidir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayıtlardan çıkartılması (devamı)

Grup, finansal varlıktan nakit akımı sağlama hakkını transfer ettiği ancak varlıktan doğan risk ve getirileri büyük ölçüde elinde tuttuğu ve varlığın kontrolünü transfer etmediği durumlarda, söz konusu varlık Grup'un bu varlıkla devam eden ilişkisi ölçüsünde kayıtlarda tutulur. Transfer edilen varlıkla devam eden ilişki varlık için verilmiş teminatlar şeklindeyse, varlık kayıtlı değeri ile Grup'un ödemesi gereken azami bedelden düşük olanı ile ölçülür.

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır. Var olan bir borcun aynı borç veren tarafından tümüyle farklı şartlar altında yeni bir yükümlülükle değiştirilmesi ya da süregelen yükümlülüğün şartlarının büyük ölçüde değiştirilmesi durumlarında, ilk yükümlülük kayıtlardan çıkartılır ve yeni yükümlülük kayıtlara alınır. İki yükümlülük arasındaki fark ise kar ya da zarar olarak muhasebeleştirilir.

Finansal varlıkların değer düşüklüğü

Her bir raporlama tarihi itibariyle, Grup, bir varlığın değer düşüklüğüne uğramış olabileceğini gösteren herhangi bir belirtinin bulunup bulunmadığını değerlendirir. Böyle bir belirtinin mevcut olması durumunda; söz konusu değer düşüş karşılığı, varlığın taşınan değeri ile gelecekte oluşacak zararlar dikkate alınmadan hesaplanan finansal varlığın etkin faiz oranıyla iskonto edilmiş geri kazanılabilir tutarı arasındaki farktan oluşmaktadır. Finansal varlığın taşınan değeri, karşılık hesabının kullanılmasıyla azaltılarak, karşılık gideri olarak konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Sonraki dönemlerde değer düşüklüğü, yatırımın geri kazanılabilir tutarında, değer düşüklüğü ayrıldıktan sonra gerçekleşen bir olay sonucu bir artış olması durumunda, geri çevrilmektedir. Ancak geri çevrilen tutar, yatırımın değer düşüklüğü hesaplandığı tarihteki değer düşüklüğü ayrılmamış defter değeri baz alınarak hesaplanmış olan iskonto edilmiş maliyet tutarını aşamaz. Sonraki raporlama tarihlerinde ters çevrilen değer düşüş karşılıkları konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grup'un alacaklarını tahsil edemeyeceğine dair objektif kanıtların olması durumunda, bu alacaklar için karşılık ayrılır. Vadesi geçmiş tahsil imkanı bulunmayan finansal varlıklara değer düşük karşılığı ayrılmaktadır. Ayrıca, vadesi gelmemiş ticari alacaklar için belirlenen kriterler doğrultusunda portföy karşılığı ayrılmaktadır. Değer düşüklüğü tahsil imkanının olmayacağı durumlarda kayıtlardan çıkartılmaktadır.

Satılmaya hazır varlıkların makul değerindeki değişimden kaynaklanan kazançlar ve zararlar, yatırım elden çıkarılana ya da değer düşüklüğüne uğrayıncaya kadar, öz sermaye içerisine sınıflandırılır. Satılmaya hazır varlıkların elden çıkartılması veya değer düşüklüğüne uğraması durumunda öz sermaye içindeki kümülatif kazanç ya da zarar dönem kar veya zararına dahil edilmektedir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılan sermaye araçları için gelir tablosunda kayda alınan değer düşüklükleri sonraki dönemlerde gelir tablosundan geri çevrilemezler. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılan borçlanma araçları için gelir tablosunda kayda alınan değer düşüklükleri, sonraki dönemlerde yatırımın geri kazanılabilir tutarında, değer düşüklüğü ayrıldıktan sonra gerçekleşen bir olay ile objektif olarak ilişkilendirilebilen bir artışın olması durumunda geri çevrilebilmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

İlişkili taraflar

Bir tarafın bir işletme ile ilişkili sayılması için:

- (a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:
  - (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (bu ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı gruptaki bağlı ortaklıkları içerir);
  - (ii) İşletme üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması veya
  - (iii) İşletme üzerinde ortak kontrole sahip olması;
- (b) Tarafın, işletmenin bir iştiraki olması;
- (c) Tarafın, işletmenin ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;
- (d) Tarafın, işletmenin veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;
- (e) Tarafın, (a) ya da (d)'de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;
- (f) Tarafın; (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir birey tarafından kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında bulundurulmuş veya bu bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması; veya
- (g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması,

gerekmektedir. İlişkili taraf işlemleri, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın, kaynakların, hizmetlerin ve yükümlülüklerin ilişkili taraflar arasında transfer edildiği işlemlerdir.

Çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalar

Önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler, katkı payının ilişkilendirildiği dönemde giderleştirilir. Sosyal Sigortalar Kurumu'na yapılan ödemeler de önceden belirlenmiş katkı paylı emeklilik planları için yapılan ödemeler gibi değerlendirilir ki; Grup'un yükümlülükleri, katkı paylı emeklilik planlarındakine benzerlik gösterir. Sosyal Sigortalar Kurumu'na yapılan ödemeler zorunludur. Grup'un bu ödemeleri yaptıktan sonra, başka bir ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Katkı payları hizmetin sağlandığı dönemde çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydalara ilişkin giderler olarak kayıtlara alınır.

Tanımlanan fayda planları ve diğer çalışanlara sağlanan uzun vadeli faydaları sağlamaktan doğan maliyetler her bilanço tarihinde yapılan aktüeryal değerlendirmelerle, öngörülen tazminat yöntemi kullanılarak belirlenir. Geçmiş hizmet maliyeti faydaya hak kazanıldı ise hemen gider olarak kaydedilir, diğer koşullarda ise faydaya hak kazanılıncaya kadar geçecek olan dönem süresince eşit olarak giderleştirilir. Bilançodaki çalışanlara sağlanan kıdem tazminatı karşılığı, geçmiş hizmet maliyeti için düzeltmeye tabi tutulmuş tanımlanan fayda planlarının bugünkü değerini göstermektedir. Tanımlanan fayda planları için kaynak gereksinimi yoktur. Aktüeryal kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Karşılıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesinin ve ekonomik fayda getiren kaynaklarının işletmeden çıkmasının muhtemel olması durumunda konsolide finansal tablolarda bu yükümlülükler için karşılık ayrılır. Karşılıklar, bilanço tarihi itibariyle yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda bugünkü değerine indirmek için iskonto edilir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve ifası halinde ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkışına veya girişine neden olacak mevcut varlık veya yükümlülük olarak tanımlanmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise mali tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır (Not 26).

Vergilendirme ve ertelenmiş vergi

Türkiye'de vergi mevzuatı, ana ve bağlı ortaklıkların konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kar, diğer yıllarda vergilendirilebilen veya indirilebilen gelir veya gider kalemleri ile vergilendirilemeyen veya indirilemeyen kalemleri hariç tuttuğundan dolayı, gelir tablosunda belirtilen kardan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibariyle yasalaşmış ya da yasalaşması kesin olan vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenen vergi, varlıkların ve yükümlülüklerin mali tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yükümlülük yöntemine göre yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenen vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenen vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Şerefiye veya işletme birleşmeleri dışında varlık veya yükümlülüklerin ilk defa mali tablolara alınmasından dolayı oluşan ve hem ticari hem de mali kar veya zararı etkilemeyen geçici zamanlama farklarına ilişkin ertelenen vergi yükümlülüğü veya varlığı hesaplanmaz.

Ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri, her bir bilanço tarihi itibariyle gözden geçirilir. Ertelenen vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkan verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı durumlarda, ertelenen vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Şirket ve konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklıklar ertelenmiş vergi aktif ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle mali tablolarına yansıtılmışlardır ancak konsolide bazda bir netleştirme yapılmamıştır. Ertelenmiş vergi, varlıkların olduğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ödenecek cari vergi tutarları, aynı vergi otoritesine ödenmiş veya ödenecek olması durumunda peşin ödenen vergi tutarlarıyla netleştirilmektedir. Ertelenmiş vergi alacağı ve yükümlülüğü de aynı şekilde netleştirilmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Kiralama işlemleri – kiraya veren olarak grup

Operasyonel kiralama gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem kullanılarak eşit tutarlarda gelir tablosuna kaydedilir. Kiraya verme işleminin müzakere edilmesi ve gerçekleşmesi için başlangıç aşamasında katlanılan doğrudan maliyetler de kiraya verilen varlığın maliyetine dahil edilir ve doğrusal yöntem ile kira süresi boyunca itfa edilir.

Kiralama işlemleri - kiracı durumunda grup

Mülkiyete ait risk ve faydanın tamamının kiracıya devir edildiği kiralama işlemi, finansal kiralama olarak sınıflandırılır. Diğer bütün kiralamalar operasyonel kiralama olarak sınıflanır.

Finansal kiralama yolu ile elde edilen varlıklar, varlığın kiralama tarihindeki rayiç değerleri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak kayıtlara alınmaktadır. Kiralama ile ilgili yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir. Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan anapara ödemesi olarak ayrıştırılır ve böylelikle borcun geri kalan anapara bakiyesi üzerinden sabit bir oranda faiz hesaplanır. Finansman giderleri konsolide gelir tablosunda yansıtılır.

Operasyonel kiralama sözleşmesinden kaynaklanan kira borçları kiralama dönemi boyunca konsolide gelir tablosunda eşit tutarlarda gider olarak kaydedilir. Operasyonel kiralamaya teşvik amacıyla elde edilen ve edilecek faydalar da aynı şekilde eşit tutarlarda operasyonel kiralama dönemi boyunca gelir tablosuna yansıtılır.

Netleştirme

Finansal varlık ve yükümlülükler, netleştirmeye yönelik yasal bir hakka ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma niyetinin olması durumunda konsolide bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Gelirlerin muhasebeleştirilmesi

Gelir, ekonomik faydanın Grup'a intikal ettiği ve güvenilir bir şekilde ölçüldüğü zaman kayıtlara alınır.

Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülebilen ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan tutarı ifade eder. Hizmet gelirleri hizmetin verildiği dönemde gelir kaydedilmektedir.

Sabit hat gelirleri

Şebeke erişimi, lokal kullanım, yerel ve uluslararası uzun mesafe erişimleri, altyapı kiralamaları gibi telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, hizmet sağlandığı zaman tahakkuk ettirilir. Bağlantı ücretleri, bağlantı maliyetlerinin bağlantı gelirlerini aşması nedeniyle anında gelir olarak kaydedilir aksi halde hizmet süresince gelir kaydedilir. Bağlantı maliyetleri de anında gider olarak kaydedilir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

3. Uygulanan değerlendirme ilkeleri/muhasebe politikaları (devamı)

Gelirlerin muhasebeleştirilmesi (devamı)

GSM gelirleri

GSM telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler, iletilen ve alınan trafik gelirlerinden, uluslararası dolaşım hizmetlerinden sağlanan gelirlerden ve hizmetin verildiği anda gelir kaydedildiği aylık ücretlerden oluşmaktadır. Peşin ödenen konuşma ücretleri distribütörlere satılan kontör kart ile nakit olarak tahsil edilmektedir. Söz konusu durumda Grup, aboneler hizmeti kullanıncaya kadar gelir kaydetmemekte ve konsolide finansal tablolara ertelenmiş gelir olarak yansıtılmaktadır. Telefon cihazı ve diğer ekipmanların satışından elde edilen gelirler, ekipmanların müşterilere teslim edilmesiyle gelir kaydedilmektedir.

Hizmet paketi, ürün ve hizmet olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Hizmet paketi dahilinde telefon cihazları ve görüşme hizmeti birbirinden ayrıştırılabilen ve ayrı tanımlanabilen kısımlar olarak dikkate alınmakta olup, gelirlerin kayda alınmasında farklı kriterler gözönünde bulundurulmaktadır. Ayrıştırılabilen kısımların tanımlandığı durumda, müşteriden elde edilen gelirler veya alacaklar her bir kısmın rayiç değeri oranında dağıtılabilmektedir. Teslim edilen ürüne atfolunan tahsilat tutarı diğer ürünün teslimatına bağlı olmayan bedelin toplam tutarı ile sınırlandırılmıştır .

Grup, içerik gelirlerini Grup ile katma değer hizmet sağlayıcıları arasında imzalanan anlaşmalara göre kaydetmektedir. Grup'un ana hizmet sağlayıcısı olmasından dolayı, abonelerden elde edilen gelirler brüt olarak gösterilmekte, içerik sağlayıcılarına ödediği kısım ise faaliyet giderlerine yansıtılmaktadır (Not 29).

Borçlanma maliyetleri

Borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Diğer gelirler

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ve ilgili finansal varlıktan beklenen ömrü boyunca elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın net defter değerine getiren efektif faiz oranına göre ilgili dönemde tahakkuk ettirilir.

Abone edinim maliyetleri

Abone edinim maliyetleri gerçekleştiği yılda konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Abone edinim maliyetleri telefon cihazı sübvansiyonlarını, abonelik vergilerini ve edinim sırasındaki aracı kuruluş komisyonlarını içermektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

4. Grup'un muhasebe politikalarını uygularken aldığı önemli kararlar ve hesaplama belirsizliklerinin kaynakları

Muhasebe politikalarının uygulanması sırasında Grup, finansal tablolar üzerinde önemli etkileri bulunan aşağıda belirtilen muhasebe kararlarını almıştır (Tahmin içeren kararlar hariç):

- a) *Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri – Kiralayan Durumunda Grup:* Grup, PTT ile ortak bina kullanım anlaşması yapmıştır. Grup, yasal mülkiyetine sahip olduğu ve sözleşme dahilinde operasyonel kiralama ile kiraladığı gayrimenkullerin tüm risk ve getirilerini elinde bulundurduğunu belirlemiştir.
- b) *Azınlık Hakları Opsiyon Yükümlülüğü:* Azınlık hakları opsiyonunu değerlerken; Grup, 31 Aralık 2010 öncesinde Avea için bir halka arz olmayacağını öngörmüştür ve bu yüzden, satış opsiyonunun en erken 1 Ocak 2011 başlarında uygulanabilir olacağını beklemektedir.
- c) Grup'un UFRYK 12 kapsamında aldığı önemli kararları 'Muhasebe Politikalarında Değişiklikler Bölümü'nün UFRYK 12 başlığı altında belirtilmiştir.

Hesaplama belirsizliklerinin kaynakları

Bilanço tarihinde, gelecek raporlama döneminde varlık ve yükümlülükler üzerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek belirli bir risk taşıyan ve gelecek dönem ile ilgili olan varsayımlar ve hesaplama belirsizliğinin kaynakları aşağıda açıklanmıştır.

- a) Değer düşüklüğüne dair bir gösterge olması durumunda, Grup, maddi duran varlıklarda değer düşüklüğü olup olmadığını geri kazanılabilir tutarı hesaplayarak belirlemektedir. Bu durum, nakit üreten birimin kullandığı değerinin hesaplanmasını gerektirmektedir. Kullandığı değer hesaplanması, Grup'un nakit üreten birimin gelecek dönemde elde edilmesi beklenen tahmini nakit akımlarının hesaplanmasını ve bu nakit akımlarının bugünkü değerinin hesaplanmasında kullanılacak uygun iskonto oranının belirlemesini gerektirir.
- b) Grup, azınlık hisseleri satış opsiyonunun piyasa değerini, 31 Aralık 2010 sonrası indirgenmiş nakit akımı ve Batı Avrupa, Asya, Orta Doğu ve Kuzey Amerika'daki, Avea ile benzer gelir büyüme oranına sahip gelişmiş operatörler için uygulanan öz sermaye değeri/EBITDA, öz sermaye değeri/satışlar ve öz sermaye değeri/abone oranlarını içeren çoklu yaklaşımlara dayanarak hesaplamaktadır. Değerlerin ortalaması 31 Aralık 2010 tarihi itibariyle belirlenmiş, daha sonra 31 Aralık 2008 tarihine indirgenmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

4. Grup'un muhasebe politikalarını uygularken aldığı önemli kararlar ve hesaplama belirsizliklerinin kaynakları (devamı)

Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları ve muhasebe tahminlerindeki değişiklikler

- a) Grup'un 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle sona eren hesap dönemi boyunca muhasebe politikalarının uygulanması sırasında kullanmış olduğu tahminler UFRYK 12'nin uygulanması ve azınlık hisseleri satış opsiyon yükümlülüğünün hesaplaması sırasında kullanılan tahminler haricinde 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle kullandığı tahminlerden bir farklılık göstermemektedir. UFRYK 12'nin uygulanması sırasında Grup tarafından kullanılan tahminler aşağıda özetlenmiştir:
- Şirket 1 Ocak 2007 tarihinde maddi olmayan duran varlıklara sınıflandırılan ve sonrasında da maddi olmayan duran varlık olarak finansal tablolara yansıtılan şebeke elemanlarına ilişkin öngörülen yatırımların güncellenmiş iş planına göre belirlenen %30'unun İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında zorunlu yenilemeler olduğunu düşünmektedir. İleriki yıllarda gerçekleştirilmesi öngörülen zorunlu yenileme yatırımları için Grup konsolide finansal tablolarında 5.126 TL tutarında karşılık ayırmıştır. Söz konusu karşılık ileriki dönemlerde gerçekleştirilecek zorunlu yenileme harcamalarının 31 Aralık 2008 tarihine indirgenmiş tutarıdır. İskonto oranı %13 olarak belirlenmiştir.
  - Şirket maddi olmayan duran varlık yatırımlarının maliyetini, ilgili şebeke elemanları inşaat maliyetlerinin üzerine piyasada aynı nitelikteki inşaat hizmetlerine uygulanan kar marjını ekleyerek belirlemiştir. Söz konusu kar marjı 31 Aralık 2008 yılı için %13 olarak uygulanmıştır. UFRYK 12 kapsamında değerlendirilen 650.890 TL tutarındaki maddi olmayan duran varlığın kar marjı 11.548 TL'dir (2007 - 22.023 TL).
- b) Ertelenmiş vergi, ileriki yıllarda vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilir gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda, ertelenmiş vergi aktifi taşınan ve kullanılmayan birikmiş zararlar ile her türlü indirilebilir geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır. 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle, Grup, Avea'nın yasal kayıtlarında taşınan ve ileride vergilendirilebilir gelirden düşülmesi muhtemel olan taşınan vergi zararı üzerinden 245.000 TL tutarında ertelenmiş vergi hesaplamıştır. Grup, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle taşınan vergi zararlarını tekrar gözden geçirmiş ve 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle konsolide mali tablolarında taşıdığı vergi aktifinde önemli bir değişiklik olmadığını tespit etmiştir. Grup, lisansların değer düşüş karşılığı gibi yönetim tarafından ters çevrilmesi beklenen diğer indirilebilir geçici farklardan ertelenmiş vergi hesaplamamıştır. Ayrıca, Grup TTNet'in ileriki yıllarda oluşacak vergilendirilebilir gelirinin oluşması ile ilgili yeterli kanıtın bulunmasından dolayı indirilebilir geçici farklar üzerinden 27.894 TL tutarında ertelenmiş vergi aktifi hesaplamıştır.
- c) 2008 yılında Grup, kıdem tazminatı karşılığını hesaplarken kullanmış olduğu aktüeryal tahminlerden biri olan çalışan ayrılma oranlarını gözden geçirmiştir.
- d) Ayrıca, ekonomik ömürlerin belirlenmesi, hukuki işlemlere ilişkin karşılık ayrılması (Not 23) ve şüpheli alacak karşılığının belirlenmesi (Not 8) sırasında da Yönetim tarafından bazı öngörüler yapılmıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

5. Bölümlere göre raporlama

Grup'un iki faaliyet alanı bulunmaktadır: Sabit hat ve GSM hizmetleri, Sabit hat hizmetleri Türk Telekom ve TTNet tarafından sağlanırken, GSM hizmetlerini Avea yürütmektedir. Bölüm faaliyet sonuçları, bilanço kalemleri ve nakit akımları aşağıda özetlenmiştir:

	Sabit hat			GSM			Eliminasyonlar			Konsolide	
	1 Ocak-31 Aralık 2008	1 Ocak-31 Aralık 2007	1 Ocak-31 Aralık 2008	1 Ocak-31 Aralık 2007	1 Ocak-31 Aralık 2008	1 Ocak-31 Aralık 2007	1 Ocak-31 Aralık 2008	1 Ocak-31 Aralık 2007	1 Ocak-31 Aralık 2008	1 Ocak-31 Aralık 2007	
Gelirler	5.217.785	5.336.317	-	-	-	-	-	-	5.217.785	5.336.317	
Yurtiçi PSTN											
ADSL	1.669.572	1.224.196	-	-	-	-	-	-	1.669.572	1.224.196	
GSM	-	-	2.113.118	1.705.854	-	-	-	-	2.113.118	1.705.854	
UFRYK 12 gelirleri	100.382	191.433	-	-	-	-	-	-	100.382	191.433	
Data hizmet gelirleri	239.112	170.281	-	-	-	-	-	-	239.112	170.281	
Yurtdışı satışlar	216.278	210.000	-	-	-	-	-	-	216.278	210.000	
Arabağlantı gelirleri	171.683	169.578	-	-	-	-	-	-	171.683	169.578	
Kiralık devre	556.070	523.283	-	-	-	-	-	-	556.070	523.283	
GSM operatörlerinden elde edilen kira gelirleri	114.130	117.379	-	-	-	-	-	-	114.130	117.379	
Diğer	34.197	9.112	-	-	-	-	-	-	34.197	9.112	
İskonto / İadeler	(462)	(8.988)	-	(4.775)	-	-	-	-	(462)	(13.763)	
Eliminasyonlar	-	-	-	-	(236.918)	(220.103)	-	-	(236.918)	(220.103)	
Toplam gelir	8.318.747	7.942.591	2.113.118	1.701.079	(236.918)	(220.103)	10.194.947	9.423.567			
Satışların maliyeti, pazarlama, satış ve dağıtım genel yönetim ve araştırma giderleri (amortisman ve itfa giderleri hariç)	4.676.433	4.359.458	1.670.277	1.409.180	(236.918)	(220.103)	6.109.792	5.548.535			
Amortisman ve itfa giderleri	1.131.151	1.157.830	500.616	479.898	-	-	1.631.767	1.637.728			
Şüpheli alacak karşılığı	214.916	238.121	44.582	26.309	-	-	259.498	267.430			
Yatırım harcamaları	1.291.132	897.767	465.043	289.479(*)	-	-	1.756.175	1.187.246			

(*) 4.121 TL tutarındaki finansal kiralama yoluyla edinilmiş bina yatırımını içermektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

5. Bölümlere göre raporlama (devamı)

31 Aralık 2008

	Sabit hat	GSM	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm aktifleri	8.362.608	4.433.345(**)	(136.507)	12.659.446
Toplam bölüm yükümlülükleri	(3.748.375)	(3.345.812)	(451.652)(*)	(7.545.839)
Şerefiye	19.040	29.695	-	48.735

31 Aralık 2007

	Sabit hat	GSM	Eliminasyon	Toplam
Toplam bölüm aktifleri	8.578.467	4.305.857 (**)	(114.190)	12.770.134
Toplam bölüm yükümlülükleri	(3.520.341)	(2.416.143)	(673.810) (*)	(6.610.294)
Şerefiye	19.040	29.695	-	48.735

(*) 586.439 TL (2007 - 788.000 TL) tutarında azınlık hisseleri satış opsiyon yükümlülüğünü içermektedir.

(**) 29.695 TL (2007 - 29.695 TL) tutarında şerefiye içermektedir.

6. Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Nakit mevcudu	1.305	1.147
Bankadaki nakit – Vadesiz hesap	246.452	223.865
Bankadaki nakit – Vadeli hesap	793.776	1.107.676
Diğer	449	104
	1.041.982	1.332.792

31 Aralık 2008 itibariyle Grup'un TL ve döviz cinsinden tüm vadeli mevduatları en fazla 1 ay vadelidir ve faiz oranları TL hesaplar için %12,50 ve %23,00, ABD doları hesapları için %0,15 ve %8,00 arasında, Euro hesapları için %2,21 ve %7,5 arasındadır. (2007 – %13,00 - %19,36 TL, %1,00 - %5,60 ABD doları ve %1,00 – %5,04 Euro hesaplar).

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle vadeli hesapların 258.092 TL'lik kısmını (2007 – 241.981 TL) Türk Silahlı Kuvvetleri Entegre Muhabere Sistemi ("TSKEMS")'nden alınan avanslar oluşturmaktadır. Bu vadeli hesaplardan elde edilen faiz geliri, alınan avanslara eklenmekte ve kuruluşlar arasındaki anlaşma gereği konsolide gelir tablosuna yansıtılmamaktadır (Not 12). Söz konusu vadeli mevduat bakiyeleri sadece TSKEMS projeleri için kullanılabilir.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle vadesiz mevduatların 155.794 TL'lik (2007 – 155.190 TL) kısmı abone tahsilatlarının belirlenen gün sonunda serbest kalması koşuluyla bankalar ile imzalanan protokol kapsamında tutulan bloke tutardan oluşmaktadır. Ayrıca, vadesiz mevduatların 3.722 TL'lik (2007 – 3.809 TL) kısmı, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle ATM tahsilatlarından oluşan ve serbest kullanımda olmayan tutardan oluşmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

6. Nakit ve nakit benzerleri (devamı)

Nakit akım tablosundaki nakit ve nakde eşdeğer varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Nakit ve nakde eş değer varlıklar	1.041.982	1.332.792
- TSKEMS projeleri	(258.092)	(241.981)
- Tahsilat protokolleri	(155.794)	(155.190)
- ATM tahsilatı	(3.722)	(3.809)
- Diğer	(8.265)	(9.339)
	616.109	922.473

Avea ile kredi kuruluşları arasında imzalanan "Banka Hesabı Rehin Sözleşmesi"ne göre; Avea yeni açılan, kapanan veya üzerinden blokaj kaldırılan tüm hesaplarını ilgili bankalara bildirim yapmakla yükümlüdür. Ayrıca aynı sözleşme gereği Avea'nın tüm banka hesaplarının üzerinde (31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 550.480 TL; 2007 - 292.401 TL) kredi kuruluşları lehine verilmiş rehin bulunmaktadır.

1.041.982 TL tutarındaki hazır değerlerin 550.576 TL'lik bölümü Avea'ya aittir (2007 - 292.463 TL).

7. Finansal borçlar - net

	31 Aralık 2008			31 Aralık 2007		
	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı%	Orijinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli finansal borçlar:						
TL cinsinden finansal borçlar	%22,80	738.281	738.281		294	294
ABD doları cinsinden sabit faizli finansal borçlar	-	-	-	%6	2.067	2.407
ABD doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar	%4,52	185.000	279.776	%6,10-%7,48	300.000	349.410
Faiz tahakkukları:						
TL cinsinden sabit faizli finansal borçlar		17.034	17.034		-	-
ABD doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar		25.563	38.659		31.875	37.125
Euro cinsinden değişken faizli finansal borçlar		1.532	3.279		1.453	2.484
Uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısımları:						
ABD doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar (*)	%6,23	129.069	195.190	%7,48	44.773	52.147
Euro cinsinden değişken faizli finansal borçlar (**)	%7,84	6.240	13.359	%7,30	1.511	2.584
Toplam kısa vadeli finansal borçlar			1.285.578			446.451
Uzun vadeli finansal borçlar:						
ABD doları cinsinden değişken faizli finansal borçlar(*)	%6,23	1.304.882	1.973.373	%7,25	1.318.901	1.536.124
Euro cinsinden değişken faizli finansal borçlar (**)	%7,84	69.848	149.531	%7,30	73.047	124.924
Toplam uzun vadeli finansal borçlar			2.122.904			1.661.048

(*) Libor faiz oranı + (1,10 – 2,40 aralığı)

(**) Libor + 2,55

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle finansal borçların rayiç değeri 3.403.356 TL (2007 - 2.208.582 TL)'dir. Finansal borçların 2.369.672 TL tutarındaki bölümü Avea'nın finansal borçlarından oluşmaktadır (2007 - 1.748.568 TL).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

7. Finansal borçlar - net (devamı)

Finansal borçların orijinal döviz ve TL cinsinden vadelerine göre detayı aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2008				31 Aralık 2007			
	3 aya kadar	3 ay - 1 yıl arası	1-5 yıl arası	Toplam	3 aya kadar	3 ay - 1 yıl arası	1-5 yıl arası	Toplam
TL cinsinden sabit faizli ABD doları cinsinden sabit faizli	755.315	-	-	755.315	294	-	-	294
ABD doları cinsinden sabit faizli	-	-	-	-	-	2.407	-	2.407
ABD doları cinsinden değişken faizli	133.498	380.128	1.973.372	2.486.998	40.047	398.635	1.536.124	1.974.806
Euro cinsinden değişken faizli	9.958	6.679	149.532	166.169	2.490	2.578	124.924	129.992
	898.771	386.807	2.122.904	3.408.482	42.831	403.620	1.661.048	2.107.499

Finansal borçların orijinal döviz ve TL cinsinden yeniden fiyatlandırılma veya vade tarihlerinden erken olanına göre dağılımı aşağıdaki gibidir :

	31 Aralık 2008					31 Aralık 2007			
	3 aya kadar	3 ay - 1 yıl arası	1-5 yıl arası	5-10 yıl arası	Toplam	3 aya kadar	3 ay - 1 yıl arası	1-5 yıl arası	Toplam
TL cinsinden sabit faizli ABD doları cinsinden sabit faizli	755.315	-	-	-	755.315	294	-	-	294
ABD doları cinsinden sabit faizli	-	-	-	-	-	-	2.407	-	2.407
ABD doları cinsinden değişken faizli	2.204.466	282.532	-	-	2.486.998	1.618.576	356.230	-	1.974.806
Euro cinsinden değişken faizli	166.169	-	-	-	166.169	129.992	-	-	129.992
	3.125.950	282.532	-	-	3.408.482	1.748.862	358.637	-	2.107.499

Grup, 2007 yılı içinde Avea'nın kısa vadeli finansal borçlarını uzun vadeli bir finansman paketi olan Sıralı Kredi Proje Finansmanı kapsamında yeniden yapılandırmıştır. Bu proje kapsamında, Grup finansal borçlarının vadelerini 8 ile 9 yıl arasında uzatmıştır ve bu proje için finans kuruluşlarına belli teminatlar sunmuştur.

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle aşağıdaki tutarlardaki finansal borçlar için teminat paketi sağlanmıştır :

	31 Aralık 2008			31 Aralık 2007		
	ABD doları	EURO	TL tutarı	ABD doları	EURO	TL tutarı
Teminat paketi	1.451.856	76.440	2.359.285	1.386.811	75.375	1.744.125

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

7. Finansal borçlar - net (devamı)

Şirket'in eski bağlı ortaklığı olan Aycell Haberleşme ve Pazarlama Hizmetleri ("Aycell") ile birleşmesinden önce Aria İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Aria", İş-TİM Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş.'nin eski bağlı ortaklığı)'nin satın almış olduğu ekipmanlar için 2001 yılında tedarikçilerinden finansman sağlamıştır. Söz konusu finansman karşılığında kreditorleri temsil eden kuruma ("Security Agent") bir teminat paketi vermiştir. 2004 yılındaki Aria ve Aycell birleşmesinden sonra, teminat paketi yenilenmiştir. Yenilenen teminat paketi aşağıdakileri içermektedir:

- Aria sahip olduğu tüm taşınabilir sabit kıymetler (Aycell'in taşınabilir sabit kıymetleri hariç) ve Avea ticari markası üzerine ticari ipotek konacaktır. Ticari ipotek, Avea'nın borçlarını ("Teminatlı Finansal Borç") maksimum 1 milyon TL'ye kadar yüksek derecede güvence altına alacaktır (31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 661.244 ABD doları eş değer). 31 Aralık 2008 tarihinde Avea'nın bu kapsamdaki finansal borcu yaklaşık olarak 2.359.285 TL (2007 - 1.744.125 TL)'dir.
- Avea'nın (hesapların operasyonel olarak işleyişini kısıtlamamakla birlikte) tüm banka hesapları üzerinde rehin bulunmaktadır (31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 550.480 TL; 2007 - 292.401 TL).
- Alacakların Temliki: Avea'nın taraf olduğu ve Avea'ya yıllık olarak 20.000 ABD doları tutarının üzerinde gelir ya da maliyet oluşturan önemli anlaşmalar kreditorler lehine teminat paketinin bir parçası olarak temlik edilmiştir. Temerrüt halinde, anlaşmaların tarafları tüm yükümlülüklerini, aynen Avea'ya olduğu gibi, kreditorlere karşı yerine getireceklerdir.

Ticari İşletme Rehinlerine ilaveten teminat paketinde başka koşullarda vardır:

1. Finansal taahhütler (oranlar):

- a) Eylül 2008'den sonraki ilk raporlama döneminden itibaren Avea'nın "Borç Servisi Oranı (son dört hesap döneminde finansmandan sağlanan nakit akışlarının Avea borçlarına, anapara ve faiz ödemelerine bölünmesiyle hesaplanmaktadır)" minimum 1,1 olmalıdır.
- b) 31 Aralık 2008'den sonraki ilk raporlama döneminden itibaren Avea'nın net borcunun faiz, vergi, amortisman gideri ve itfa payları öncesi karına ("EBITDA") oranı en fazla 5 olmalı ve kredi sözleşmesinde belirtilen belirli seviyeleri sağlamalıdır.

2. Bazı genel taahhütler:

- a) Lisans anlaşması "Avea İmtiyaz Sözleşmesi" devam ettirilmelidir.
- b) Avea'nın iş akışını, varlıklarının satışı ile sekteye uğratmamak için, kredi sözleşmelerinde belirtilen bazı istisnai durumlar haricinde, yıllık olarak satılabilecek, kiralanabilecek varlık değeri 10.000 ABD doları ile sınırlanmıştır.
- c) Avea varlıkları üzerinde kredi verenler lehine güvence sağlamıştır, bu güvencenin karşılıklı olarak aynı varlıklar üzerinde yaratılacak yeni güvencelerle etkisi azaltılmamalıdır.
- d) Duran varlık satın alımı; Avea, 1 Ocak 2006 ile 31 Aralık 2008 arasındaki dönemlerde kümülatif olarak, İş Planı'nda yer alan toplam duran varlık alımının %17,5'tan fazlasını aşamaz.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

7. Finansal borçlar - net (devamı)

Şirket, Avea'nın uzun vadeli finansmanını aşağıdaki şekilde desteklemektedir:

- Avea'nın nakit borç ödemesinin yeterli olmadığı durumda 300.000 ABD doları tutarında 'Şarta Bağlı Sermaye Desteği',
- Temerrüt durumunda kullanılacak 500.000 ABD doları tutarında 'Kurumsal Garanti',
- Avea'da sahip olunan hisselerin rehni,
- Alacakların temlik edilmesi: Avea'ya sağlanan krediler kapsamında, Şirket, alacaklarından doğan tüm hak, hisse ve menfaatleri ile 'Sermaye Benzeri Kredi' anlaşmalardan doğan tüm haklarını temerrüt durumunda, kredi kuruluşlarının temsilcisine, Avea'nın yükümlülüklerini yerine getirmek amacı ile devredecektir.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle, Grup yönetimi, Avea'nın finansal taahhütlerini ve genel taahhütlerini gözden geçirmiş ve yukarıda bahsi geçen şartlara duran varlık satın alımı ile ilgili yükümlülüğü dışında uyduğunu belirlemiştir. Avea, 6 Şubat 2009 tarihi itibariyle belirlenen dönemdeki duran varlık satın alımlarının temerrüt yaratmaması için kredi veren kuruluşlardan feragat mektubu temin etmiştir.

8. Ticari alacak ve borçlar- net

a) Ticari alacaklar – net

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Kısa vadeli		
Ticari alacaklar	2.341.608	2.119.320
Diğer ticari alacaklar	42.296	53.012
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı (-)	(1.058.918)	(890.069)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	1.324.986	1.282.263
Uzun vadeli		
Ticari alacaklar	-	1.143
Toplam uzun vadeli ticari alacaklar	-	1.143

Ticari alacakların vadesi genellikle 30 gündür (2007 - 30 gün).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

8. Ticari alacak ve borçlar- net (devamı)

Şüpheli alacak karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2008	1 Ocak - 31 Aralık 2007
1 Ocak tarihi itibariyle	(890.069)	(759.453)
Yıl içinde ayrılan karşılık	(252.452)	(265.437)
Karşılığın ters çevrilmesi- tahsilatlar (Not 31)	80.513	124.547
Şüpheli alacağın kayıtlardan çıkarılması	3.090	10.274
31 Aralık tarihi itibariyle	(1.058.918)	(890.069)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle vadesi geçmiş fakat karşılık ayrılmayan ticari alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

Vadesi geçmiş fakat şüpheli olmayan alacaklar							
	Toplam	Vadesi gelmeyen alacaklar	30 gün geçmiş	30-60 gün arası	60-90 gün arası	90-120 gün arası	120 günü geçmiş
31 Aralık 2008	1.324.986	871.988	257.321	105.129	52.375	8.060	30.113
31 Aralık 2007	1.282.263	768.698	354.699	94.262	45.425	9.570	9.609

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Grubun ticari alacakları için bireysel ve portföy bazda ayırdığı şüpheli alacak karşılığı sırasıyla 834.832 TL ve 224.086 TL'dir (2007 - 712.634 TL ve 177.435 TL)'dir.

Avea'nın bayilerinden almış olduğu toplam teminat tutarı 49.227 TL (2007 – 169.465 TL)'dir.

b) Ticari borçlar – net

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
<i>Kısa vadeli</i>		
Ticari borçlar	881.130	650.087
Borç senetleri	61	-
Diğer ticari borçlar	128	5.211
	881.319	655.298
<i>Uzun vadeli</i>		
Ticari borçlar	-	-
	881.319	655.298

31 Aralık 2008 itibariyle ticari borçların 1.244 TL'lik (2007 – 14.272) kısmı TSKEMS projeleri kapsamında tedarikçilere olan borçlardan oluşmaktadır (Not 6).

Ticari borçların ortalama vadeleri 30 ile 90 gün arasında değişmektedir (2007 - 30 ila 90 gün).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

9. Finansal kiralama alacakları ve borçları - net

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Grup'un finansal kiralama alacağı bulunmamaktadır.

Avea'nın finansal kiralama yoluyla elde ettiği şebeke cihazlarına ve bina alımına ilişkin finansal kiralama yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
1 seneden kısa vadeli	5.233	4.039
1 seneden uzun 2 seneden kısa vadeli	5.068	3.709
2 seneden uzun 5 seneden kısa vadeli	17.330	12.950
5 seneden uzun vadeli	19.129	20.227
	46.760	40.925

Finansal kiralama sözleşmeleri kapsamında yapılacak olan minimum ödemeler aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
1 seneden az	8.416	6.827
1 seneden uzun 2 seneden kısa vadeli	7.618	5.901
2 seneden uzun 5 seneden kısa vadeli	22.854	18.202
5 seneden uzun vadeli	20.895	22.877
Eksi : Giderleşmemiş kiralalar	(13.023)	(12.882)
Finansal kiralama yükümlülüklerin bugünkü değeri	46.760	40.925

Operasyonel kiralama:

Şirket'in kuruluşundan sonra PTT ile 1997 yılında yapılan anlaşma gereğince ortak kullanımda bulunan binaların karşılıklı olarak 49 yılına ücretsiz olarak kullanılması kararlaştırılmıştır. 2005 yılında sözleşmede düzenlemeye gidilmiş ve Şirket'in PTT'den kullandığı net m² alan için 10 yıl boyunca yılda 35.000 TL ödemesi kararlaştırılmıştır (söz konusu net m² alan PTT'nin sahip olduğu ancak Şirket tarafından kullanılan net m² ile Şirket'in sahip olduğu ancak PTT tarafından kullanılan m² arasındaki farktır). 10 yılın sonunda karşılıklı olarak taraflar sözleşmeyi müzakere edeceklerdir. PTT ve Türk Telekom arasındaki işlem piyasa koşullarında muvazaasız bir işlem olmadığından, rayiç bedelle brüt olarak gösterilmesi yerine net nakit kıstasına göre konsolide finansal tablolarda gösterilmiştir (Not 20).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

9. Finansal kiralama alacakları ve borçları - net (devamı)

Operasyonel kiralama (devamı):

Bilanço tarihinde yukarıda belirtilen operasyonel kiralama işlemi çerçevesinde Grup'un ödenmemiş ve iptal edilemeyecek operasyonel kiralama taahhütleri vardır. Bu taahhütlerin vadesinin dolma süresi aşağıdaki gibidir:

a)	31 Aralık 2008 (*)	31 Aralık 2007 (*)
Bir yıl içerisinde	35.000	35.000
İkinci ve beşinci yıllar içerisinde (dahil)	140.000	140.000
Beş yıldan fazla (*)	1.400.000	1.435.000
	1.575.000	1.610.000

(*) Gelecek yıllardaki eskalasyon artışları dikkate alınmamıştır.

b) Şirket'in operasyonel kiralamaya konu ettiği kiralık devreler bulunmaktadır. 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl içerisinde kazanılan toplam kiralık devre geliri 455.818 TL (2007 - 425.466 TL)'dir.

Avea'nın operasyonel kiralama yoluyla kullandığı baz istasyon alanları ve kiralık devreler bulunmaktadır. 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıl içerisinde toplam ödenen operasyonel kiralama tutarı 178.411 TL (2007 - 181.414 TL)'dir.

Baz istasyon alanları ve kiralık devreler için kiralama taahhütlerin vadeleri şöyledir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Bir yıl içinde	56.578	48.666
Bir ila iki yıl arası	40.299	37.840
İki ila beş yıl arası	60.486	71.917
Beş yıldan uzun	21.048	22.991
	178.411	181.414

10. İlişkili taraflardan alacaklar ve borçlar - net

Grup içi ilişkili kuruluşlar ile yapılan tüm işlem ve bakiyeler, şirketlerarası karlar, gerçekleşmemiş kar ve zararlar konsolidasyon amacıyla elimine edildiği için bu dipnotda yer verilmemiştir. Grup içi mal ve hizmet satışları Grup şirketlerinin Grup dışı müşterilerine uyguladıkları fiyatlardan gerçekleşmiştir. İlişkili taraflardan olan alacaklar, teminatsız olup, nakit olarak ödenecektir. Kontrol gücünün devlete ait olduğu kurumlar 'devlet kontrolü altındaki kurumlar' olarak belirtilmiştir. Hazine'nin, Şirket'in %30'una ve altın hisseye sahip olması nedeniyle, devlet kontrolü altındaki kurumlar ilişkili kuruluş olarak nitelendirilmektedir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

10. İlişkili taraflardan alacaklar ve borçlar - net (devamı)

Grup ile ilişkili taraflar arasındaki 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle bakiyeler aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
İlişkili taraflardan alacaklar		
Devlet kontrolü altındaki kurumlar	84.747	74.615
Cell-C Ltd. (1)	96	13
PTT	4.303	8.278
Diğer	3.798	266
	92.944	83.172
İlişkili taraflara borçlar (kısa vadeli yükümlülükler)		
Devlet kontrolü altındaki kurumlar	14.288	2.919
Oger Telecom Yönetim Hizmetleri Limited Şirketi ("OTMSC") (2)	4.457	2.577
PTT	1.973	1.288
Diğer	799	321
	21.517	7.105
İlişkili taraflara ticari borçlar (uzun vadeli yükümlülükler)		
Devlet kontrolü altındaki kurumlar	336	-
	336	-

(1) Oger Telecom'un bağlı ortaklığı

(2) Oger Telecom'un iştiraki

Hissedarlarla işlemler:

Şirket, 2008 yılı içinde Hazine'ye 1.234.622 TL (2007 - 1.164.326 TL) tutarında temettü ödemesi gerçekleştirmiştir. 2008 yılında OTAŞ ile gerçekleştirilen işlemler 1.508.983 (2007 - 1.423.060 TL) tutarındaki temettü ödemesinden oluşmaktadır.

Avea imtiyaz sözleşmesi gereği Hazine'ye aylık brüt gelirin %15'i kadar pay ("Hazine Payı") ödemekle yükümlüdür. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Hazine payı 29.238 TL (2007 - 28.244 TL)'dir.

Diğer ilişkili kuruluşlarla yapılan işlemler:

2008 yılında PTT'den posta hizmetleri alımı 160.858 TL (2007 - 143.582 TL) olup, faturaların tahsil edilmesinden ve diğer hizmetlerden doğan komisyon giderleri ise 34.863 TL (2007 - 50.921 TL)'dir.

İlişkili taraflarla yapılan işlemler:

Üst düzey yönetimle ilgili konsolide finansal tablolara yansıtılan uzun dönemli çalışan hak yükümlülükleri 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle toplam 603 TL'dir (2007 - 400 TL).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

10. İlişkili taraflardan alacaklar ve borçlar - net (devamı)

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar

Üst düzey yönetimde bulunan yöneticilere sağlanan faydalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Kısa vadeli faydalar	25.172	10.837
Uzun vadeli tanımlanmış faydalar	603	400
	25.775	11.237

İlişkili kuruluşlara sağlanan garantiler:

Şirket, Avea'nın uzun vadeli finansmanını desteklemek amacıyla verdiği garantileri Not 7'de açıklamıştır.

Şirket, Cetel'in finansmanını desteklemek amacıyla 8.000 EUR garanti sağlamıştır.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle sona eren hesap döneminde OTMSC, Türk Telekom'a, 25.943 TL (31 Aralık 2007 – 27.258 TL) tutarında danışmanlık ücretini ve 307 TL tutarındaki masraf yansıtma ücretini OTMSC ve Şirket arasında imzalanmış bulunan sözleşme gereğince fatura etmiştir. OTMSC'nin ana hissedarı Saudi Oger'dir. Bu ücretin büyük çoğunluğu şirket üst yönetimine ait maaşları kapsamaktadır. Anlaşma Nisan 2006'da toplam tutarı 60.000 ABD doları üzerinden üç sene için imzalanmıştır.

11. Azınlık hisseleri satış opsiyonu yükümlülüğü

15 Eylül 2006 tarihinde Şirket, İş Bankası Grubu ve diğer Avea hissedarları ile 2004 yılında imzalanmış olan "Hissedarlık Anlaşması" ve "Halka Arz ve Satış Anlaşması"na yönelik "Değişiklik Anlaşması" imzalamıştır. Değişiklik Anlaşması'na göre, Şirket, İş Bankası Grubu'na, İş Bankası Grubu'nun elindeki Avea hisseleri için bir satış opsiyonu tanımaktadır. Opsiyonun kullanılabilmesi aşağıdaki şartlara bağlıdır:

- Eğer Avea'nın halka arzı 1 Ocak 2011'e kadar gerçekleşmezse, 1 Ocak 2011'den 31 Aralık 2014'e kadar ("İlk dönem") İş Bankası Grubu'nun halka arz talebinde bulunma hakkı vardır. Böyle bir talep gelmesi halinde talebin geliş süresinden itibaren 9 ay içinde sonuçlandırılması gerekmektedir. Ancak, Şirket halka arz talebi gelmesinden itibaren 30 gün içinde bu talebin ertelenmesini isteyebilir ve halka arzı "İlk dönemin" sonuna kadar erteleyebilir.
- Eğer halka arz "İlk dönemin" sonunda gerçekleşmezse 1 Ocak 2015 ile 31 Aralık 2015 tarihleri arasında İş Bankası Grubu'nun halka arz işleminin başlatılması ve gerçekleştirilmesini talep etme hakları vardır.
- Yukarıda belirtilen yöntemlerden herhangi biri kullanılarak, halka arzdan bağımsız olarak veya halka arz işlemi takiben bir ay içerisinde İş Bankası Grubu'nun ellerinde bulundurdukları Avea hisselerini Şirket'e satma hakları vardır. Satış fiyatı halka arz sırasında oluşacak fiyattan %5 indirim yapılarak tespit edilecektir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

11. Azınlık hisseleri satış opsiyonu yükümlülüğü (devamı)

Şirket, 31 Aralık 2010 öncesinde Avea'nın halka arzının olmayacağını ve İş Bankası Grubu'nun azınlık hisseleri satış opsiyonunu 1 Ocak 2011'de ilk fırsatta kullanacağını varsayarak, söz konusu opsiyonunun 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle rayiç değerini belirlemiştir. Şirket, söz konusu opsiyonun rayiç değerini, 31 Aralık 2010 sonrası indirgenmiş nakit akımı ve Batı Avrupa, Asya, Orta Doğu ve Kuzey Amerika'daki Avea ile benzer gelir büyüme oranına sahip gelişmiş operatörler için uygulanan Öz sermaye Değeri/EBITDA, Öz sermaye Değeri/Satışlar ve Öz sermaye Değeri/Abone oranlarını içeren çoklu yaklaşımlara dayanarak hesaplamaktadır. Değerlerin ortalaması 31 Aralık 2010 tarihi itibariyle belirlenmiş daha sonra 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerine indirgenmiştir. Azınlık hisseleri satış opsiyon yükümlülüğünün piyasa değeri 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 586.439 TL (2007 – 788.000 TL) olarak hesaplanmıştır.

Azınlık hisseleri satış opsiyonunu konsolide mali tablolara yansıtmak için, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle taşınan azınlık payı tutarı olan (dönem zararından verilen pay sonrasındaki taşınan değeri) 199.720 TL (2007 – 351.189 TL), öz sermayeden, uzun vadeli yükümlülükler içerisinde 'Azınlık hisseleri satış opsiyon yükümlülüğü'ne sınıflandırılmıştır. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle satış opsiyonun rayiç değeri 586.439 TL (2007 – 788.000 TL) olarak belirlenmiş olup, aradaki 386.719 TL (2007 – 436.811 TL) (Not 24) rayiç değer farkı da Grup'un azınlık paylarının satın alınmasına ilişkin muhasebe politikasına istinaden öz sermaye içerisindeki "azınlık hisseleri opsiyon değerlendirme fonu"na yansıtılmıştır (Not 24).

12. Diğer alacaklar ve yükümlülükler - net

Diğer kısa vadeli alacaklar

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Diğer kısa vadeli alacaklar	52.458	23.380
Verilen depozito ve teminatlar	14.730	-
Diğer şüpheli alacaklar	21.833	14.787
Şüpheli alacaklar karşılığı (-)	(21.833)	(14.787)
	67.188	23.380

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

12. Diğer alacaklar ve yükümlülükler - net (devamı)

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Personele borçlar	30.800	34.790
Ödenecek vergi ve borçlar	247.035	248.213
Alınan avanslar	273.853	263.447
Ödenecek sosyal sigorta primleri	22.105	27.129
Gider tahakkukları	121.602	186.692
Sabit kıymet yatırım tahakkukları	26.993	8.804
TTK katılım payı tahakkukları	45.564	45.943
Hazine Payı tahakkukları	29.238	28.444
Evrensel hizmet fonu tahakkuku (1)	94.133	87.559
Ertelenmiş gelirler (2)	103.571	81.155
Diğer borçlar	4.896	34.783
	999.790	1.046.959

- 1) 16 Haziran 2005 tarihinde yayımlanan 5369 sayılı Evrensel Hizmet Fonu'na ilişkin yasaya göre, Türk Telekom ve TNet her yıl Nisan ayının sonuna kadar bir önceki yıllık net gelirlerinden %1'ini Evrensel Hizmet Fonu adı altında Ulaştırma Bakanlığı'na ödemekle yükümlüdür.
- 2) Ertelenmiş gelir ağırlıklı olarak faturalanmış ancak henüz kullanılmamış dakikaların satış tutarıdır.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Grup'un 9.558 TL (2007 - 11.398 TL) tutarında diğer uzun vadeli yükümlülüğü bulunmaktadır.

Savunma Bakanlığı ve Kuzey Atlantic Paktı Teşkilatı ("NATO")'dan alınan bakiyeleri kapsamaktadır. Şirket, NATO projeleri için aracı konumunda olup, alınan avanslardan yüklenici firmaya yapılan ödemelere aracılık etmekte ve proje yönetimlerini desteklemektedir. Projelerden doğan harcamalar, harcama tarihinde alınan avanslardan düşülmektedir. Kullanılmayan avanslar, vadeli hesaplarda tutularak elde edilen faiz geliri taraflar arasındaki anlaşmaya göre alınan avanslara alacak kaydedilmektedir (Not 6).

13. Stoklar - net

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 49.080 TL (2007 - 37.959 TL) tutarında stok bulunmaktadır. Söz konusu stokların büyük bölümü kablo kutusu ve bağlama bloğu gibi sarf malzemelerinden ve sim kartlarından oluşmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

14. Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri - net

Ertelenen vergi

Grup, vergiye esas yasal mali tabloları ile SPK Muhasebe Standartları'na göre hazırlanmış mali tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüğünü muhasebeleşirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas tutarları ile SPK Muhasebe Standartları'na göre hazırlanan mali tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup aşağıda açıklanmaktadır.

31 Aralık 2007 tarihi itibariyle Grup, vergi varlığını gözden geçirmiş ve önceki yıllar mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığını Avea'nın gelecekteki iş planına göre oluşması muhtemel vergilendirilebilir karlarına dayandırarak mali tablolarına yansıtmıştır. 31 Aralık 2008 ve 31 Aralık 2007 itibariyle Avea'nın geçmiş yıl mali zararları için hesaplanan ertelenmiş vergi varlığı 245.000 TL'dir.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Avea'nın taşıdığı ve matrah olduğu zaman vergiden indirilebileceği mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur :

Sona erme yılları	31 Aralık 2008 ve 2007	Ertelenmiş vergi hesabında kullanılan
2009	1.010.112	-
2010	988.334	158.000
2011	1.081.447	408.000
2012	867.643	659.000
2013	838.926	-
	4.786.462	1.225.000

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle TNet'in taşıdığı ve matrah olduğu zaman vergiden indirilebileceği mali yıl zararlarının detayı ve bu zararların itfa tarihleri aşağıda sunulmuştur :

Sona erme yılları	31 Aralık 2008	Ertelenmiş vergi hesabında kullanılan
2012	127.038	127.038
	127.038	127.038

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

14. Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri – net (devamı)

Ertelenen vergi (devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı %20'dir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Maddi duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	(560.421)	(709.575)
Gelir tahakkukları	(16.010)	(9.418)
Diğer	(46)	-
	(576.477)	(718.993)
Taşınan vergi zararlarından kayıtlara alınan ertelenmiş vergi varlığı	270.407	245.000
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	132.834	192.722
Kullanılmamış izin karşılığı	17.189	20.173
Gider tahakkukları	4.292	2.839
Şüpheli alacak karşılığı	53.992	34.577
Evrensel hizmet fonu ve diğer katkı payları	24.241	20.312
Diğer	7.913	2.806
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü-net	510.868	518.429
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü,net	(65.609)	(200.564)
Ertelenmiş vergi varlığı,net	272.894	245.000
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü,net	(338.504)	(445.564)
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)		
Maddi duran varlıklar üzerindeki geçici farklar	149.154	167.322
Taşınan vergi zararları	25.407	245.000
Uzun vadeli çalışan hakları karşılığı	(59.888)	(16.508)
Kullanılmamış izin karşılığı	(2.984)	(1.031)
Gelir tahakkukları	(6.592)	1.030
Gider tahakkukları	1.453	(4.934)
Şüpheli alacak karşılığı	19.415	15.982
Evrensel hizmet fonu ve diğer katkı payları	3.929	1.133
Diğer	5.060	3.140
Ertelenmiş vergi geliri (Not 33)	134.954	411.134

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

14. Ertelenen vergi varlıkları ve yükümlülükleri – net (devamı)

Ertelenen vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü hareketi	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
1 Ocak itibariyle açılış bakiyesi	(445.564)	(612.114)
Dönem kar veya zararına yansıtılan tutar	107.060	166.550
31 Aralık itibariyle kapanış bakiyesi	(338.504)	(445.564)
Ertelenmiş vergi alacağı hareketi	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
1 Ocak itibariyle açılış bakiyesi	245.000	-
Dönem kar veya zararına yansıtılan tutar	27.894	245.000
31 Aralık itibariyle kapanış bakiyesi	272.894	245.000
	1 Ocak -	1 Ocak -
	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Dönem kar veya zararına yansıtılan tutar:		
- Ertelenmiş vergi yükümlülüğü gideri	107.060	166.134
- Ertelenmiş vergi alacağı geliri	27.894	245.000
Ertelenmiş vergi geliri (Not 33)	134.954	411.134

Grup, Avea'nın edinilmesi sırasında ortaya çıkan rayiç bedel düzeltmelerinden kaynaklanan indirilebilir geçici farklar üzerinden, satın alım tarihi itibariyle söz konusu geçici farklardan hesaplanacak ertelenmiş vergi varlığının kullanılabileceği ölçüde Avea'da vergilendirilecek yasal kar elde etme ihtimali gözlenmediği için, ertelenmiş vergi varlığı hesaplamamış ve konsolide finansal tablolara yansıtmamıştır.

15. Diğer cari/cari olmayan varlıklar - net

Diğer cari / dönen varlıklar

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Peşin ödenen kira giderleri	49.073	35.386
İndirilecek KDV ve Özel İletişim Vergisi	6.260	7.268
KDV alacağı	90.994	242.977
Diğer peşin ödenen giderler	137.300	51.837
Gelir tahakkukları	96.663	71.465
Diğer dönen varlıklar	33.857	47.908
	414.147	456.841

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

15. Diğer cari/cari olmayan varlıklar - net (devamı)

Diğer cari / dönen varlıklar (devamı)

Peşin ödenen kira giderleri esas itibariyle Avea'nın baz istasyonları için ödenen peşin kiralardan oluşmaktadır. Gelir tahakkukları, ADSL kota aşım tutarlarını ve 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle kazanılmış ancak faturalanmamış GSM gelirleri içermektedir.

Diğer cari olmayan/duran varlıklar

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Diğer	4.675	3.181
	4.675	3.181

16. Finansal yatırımlar - net

Cetel

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
1 Ocak bakiyesi	11.200	-
Sermaye artırımına iştirak	640	11.200
31 Aralık bakiyesi	11.840	11.200

31 Aralık 2008 ve 31 Aralık 2007 tarihleri itibariyle Grup, Cetel'de etkin kontrol gücünün olmaması nedeniyle, özsermaye yönetimini uygulayabilmek için gerekli olan finansal bilgileri zamanında elde edememekte ve Cetel'deki iştirak payını konsolide finansal tablolarda maliyet değerinden taşımaktadır.

17. Diğer finansal yatırımlar ve yükümlülükler

Nakit akış riskinden korunma

Faiz takasları

Avea, değişken faizli borçlanmalarından kaynaklanan faiz riskinden korunmak amacıyla Birinci Korunma, Overlay 1 ve Overlay 2 olmak üzere 3 farklı faiz riski korunma işlemine girmiştir. Söz konusu işlemler farklı yapıda olmalarına rağmen Overlay 1 işlemi Birinci Korunma işlemi üzerine, Overlay 2 işlemi ise Overlay 1 işleminin üzerine yapılandırılmıştır.

Birinci Korunma İşlemi: Avea, 28 Eylül 2007 ile 30 Eylül 2012 dönemini kapsayan Birinci Korunma işlemini, 11, 18 ve 24 Temmuz 2007 tarihlerinde çeşitli bankalarla gerçekleştirmiştir. Birinci Korunma işlemine konulan korunan varlık, koruma işleminin geçerli olduğu dönem boyunca her yıl 31 Mart ve 30 Eylül tarihlerinde ödenecek olan MTPF sendikasyon kredisinin faiz ödemelerinin, %75'ine tekabül edecektir. 30 Eylül 2012 tarihine kadar itfa edecek nominal tutar 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 1.170.477 ABD Doları'dır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

17. Diğer finansal yükümlülükler-net (devamı)

Nakit akış riskinden korunma (devamı)

Birinci Korunma işlemi nakit akışı riskinden korunma amaçlı gerçekleştirilmiş olup, Avea;

- 28 Eylül 2007-30 Eylül 2009 tarihleri arasında, sabit faiz ödeyecek ve değişken faiz alacak
- 30 Eylül 2009-30 Eylül 2012 tarihleri arasında, üst limiti yapısal bir oran (structured capped rate) ödeyecek ve değişken faiz oranı olacaktır.

Overlay 1: Avea, 26 Eylül 2008 tarihinde yeni bir korunma işlemine girmiş olup söz konusu işlem 31 Mart 2008-30 Eylül 2015 dönemini kapsamaktadır. Birinci Korunma işlemi geçerliliğini sürdürecektir ve Overlay 1 işlemi:

1. Birinci Korunma işlemi yeniden yapılandırmak amacıyla Birinci Korunma işleminin nominal tutarının %55'ini kapsayacak şekilde (1. Bölüm Nominal) ve
2. Daha önce korunma işlemine konu edilmemiş MTPF kredisinin anaparalarının %40'ını kapsayacak şekilde (2. Bölüm Nominal) yapılandırılmıştır.

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle; 30 Eylül 2012 tarihine kadar itfa edilecek olan 1. Bölüm Nominal tutarın bakiyesi 640.006 ABD Doları, 30 Eylül 2015 tarihine kadar itfa edilecek olan 2. Bölüm Nominal tutarın bakiyesi 153.855 ABD Dolarıdır.

Overlay 1 işlemi nakit akışı riskinden korunma amacıyla gerçekleştirilmiş olup, Avea;

- 31 Mart 2008-30 Eylül 2009 tarihleri arasında 1. Bölüm Nominal için üst limitli yapısal oran (capped rate) ödeyecek ve sabit faiz oranı alacak olup, 2. Bölüm Nominal için üst limiti yapısal bir oran (capped rate) ödeyecek ve değişken faiz oranını alacaktır.
- 30 Eylül 2009-30 Eylül 2012 tarihleri arasında 1. Bölüm Nominal için üst limitli yapısal oran (capped rate) ödeyecek ve yine başka bir üst limitli yapısal (capped rate) bir oran alacak, 2. Bölüm Nominal için üst limitli yapısal bir oran (capped rate) ödeyecek ve değişken bir oran olacaktır.
- 30 Eylül 2012-30 Eylül 2015 tarihleri arasında 2. Bölüm Nominal için üst limitli yapısal bir oran (capped rate) ödeyecek ve değişken oran alacaktır.

Overlay 2: Avea, 1 Aralık 2008 tarihinde 30 Eylül 2008 - 31 Mart 2010 dönemini kapsayacak olan yeni bir korunma işlemine girmiştir. Birinci Korunma ve Overlay 1 işlemleri geçerliliğini sürdürecektir olup, Overlay 2, Overlay 1'in 30 Eylül 2008 ve 31 Mart 2010 tarihleri arasındaki nominal tutarlarını kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 793.862 ABD Doları nominal tutarındaki işlemlerin itfa tarihi 31 Mart 2010'dur.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

17. Diğer finansal yükümlülükler-net (devamı)

Nakit akış riskinden korunma (devamı)

Overlay 2 işlemi nakit akışı riskinden korunma amacıyla gerçekleştirilmiş olup, Avea;

- 30 Eylül 2008-31 Mart 2010 tarihleri arasında sabit faiz oranı ödeyecek ve üst limitli yapısal bir oran (capped rate) olacaktır.

31 Aralık 2008 itibariyle Avea'nın gerçekleştirmiş olduğu faiz takas işlemlerinin makul değeri 209.515 TL'dir (31 Aralık 2007 – 61.295 TL). 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle faiz takas işlemleri efektif olarak değerlendirilmiş olup, 169.957 TL tutarındaki gerçekleşmemiş zarar öz sermayenin altında değer artış fonları hesabında gösterilmiştir. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle sona eren hesap dönemi içinde 15.370 TL (31 Aralık 2007 – Yoktur) tutarındaki gerçekleşmiş faiz takası zararı öz sermayeden gelir tablosuna sınıflandırılmıştır. 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle vadeli piyasa işlemlerinin girildiği tarihteki 7.010 TL tutarındaki rayiç değeri konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Opsiyon sözleşmeleri

Avea, üç ay vadeli, nominal değeri 30.000 ABD Doları olan döviz kuru opsiyonları ve forward işlemlerine girmiştir.

Avea, opsiyon sözleşmelerine konu olan işlemlerini korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmemiş olup, söz konusu işlemlerin 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle 793 TL tutarındaki makul değeri konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır.

18. Pozitif/negatif şerefiye

Grup'un şerefiye hesabının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2008	1 Ocak - 31 Aralık 2007
1 Ocak açılış bakiyesi (Avea ile ilgili)	29.695	29.695
Argela alımı	7.943	7.943
Innova alımı	11.097	11.097
Sebit alımı (*)	-	-
31 Aralık itibariyle net değeri	48.735	48.735

(*) Sebit hisselerinin alımından kaynaklanan 3.967 TL (2007 - 1.956 TL) tutarında negatif şerefiye konsolide gelir tablosunda gelir olarak yansıtılmıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

18. Pozitif/negatif şerefiye (devamı)

Avea alımı

Şirket'in Avea hisselerini satın alınması farklı yıllarda oluşan 3 aşama ile gerçekleşmiştir (%40 Şubat 2004'de Şirket'in bağlı ortaklığı olan Aycell ile ve Aria 'nın birleşmesinden, Mayıs 2005'de %0,56'lık sermaye artırımından ve %40,56'sı da 15 Eylül 2006 tarihinde yeni hisselerin alınmasından). Bu nedenle, 15 Eylül 2006 tarihinde en son olarak alınan %40,56'lık hissenin satın alınması kayıtlara yansıtılırken, daha önceki alımdan kaynaklanan (%40,56'lık hisse payı) ve 15 Eylül 2006 tarihine kadar özsermaye yöntemi kullanılarak finansal tablolara yansıtılmış olan iştirak bedeli, satın alım bedeli dağılımın UFRS 3'e göre gerçekleştirilebilmesi için 15 Eylül 2006 tarihi itibariyle hesaplanan rayiç bedeline getirilmiştir. Bu durumda özsermaye yöntemi ile hesaplanmış olan iştirak değeri ile rayiç değeri arasında oluşan 294.065 TL tutarındaki fark öz sermaye içerisinde iştirak alımından kaynaklanan rayiç değer düzeltme farkı olarak yansıtılmıştır.

31 Aralık 2008 tarihinde şerefiye üzerindeki değer düşüklüğü testi, şerefiyenin mevcut değeri üzerinden yapılmıştır. Avea'nın alınan hisseleri nedeniyle kaynaklanan 29.695 TL tutarındaki şerefiyenin, değer düşüklüğü testinde, tüm aktif ve pasifleri tek bir nakit yaratan birim olarak dikkate alınmıştır. Değer düşüklüğü testinin bazı olan şirket değeri, Avea'nın Kasım 2008 tarihinde Avea'nın Yönetim Kurulu tarafından onaylanan on yıllık dönemi kapsayan iş planı baz alınarak hesaplanmıştır. Nakit akımları gerçekleşeceği para birimine göre, TL ve ABD doları doları üzerinden tahmin edilerek ilgili yabancı para türüne uygun olan bir orandan iskonto edilmiştir. ABD Doları ve TL nakit akımları için kullanılan iskonto oranı sırasıyla %14,3 ve %18,3'dür. On yıldan sonraki dönemler için TL ve ABD doları nakit akım tahminleri %3,4 büyüme oranı, iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Avea şirket değeri, TL ve ABD doları nakit akımlarının +%1/-%1 Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti'nin ("AOSM") duyarlılığı ve TL nakit akımları için +%1/-%1 büyüme oranı ile test edilmiştir. Değer düşüklüğü testi sonucunda, Avea'nın satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde bir değişikliğin olmadığı tespit edilmiştir. Avea'nın kullanım değeri 2026 yılına kadar oluşturulmuş olan indirgenmiş nakit akım yöntemi ile belirlenmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

18. Pozitif/negatif şerefiye (devamı)

Innova alımı

1 Ağustos 2007 tarihinde, Şirket, Innova'nın %99,96 hissesini 18.500 ABD doları'na, bedeli nakit ödeyerek satın almıştır. Bu işlem satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Satın alım sırasında elde edilen net varlıkların rayiç değer bilgileri ve oluşan şerefiye aşağıda sunulmuştur:

Satın alınan varlıklar- net	Satın alım sırasındaki taşınan değer (1 Ağustos 2007)	Rayiç değer düzeltmesi	Rayiç değer
Hazır değerler	13	-	13
Ticari alacaklar, net	4.897	-	4.897
Diğer cari alacaklar	2.889	-	2.889
Maddi duran varlıklar	750	21	771
Maddi olmayan duran varlıklar	210	6.098	6.308
Diğer duran varlıklar	75	-	75
Kısa vadeli borçlar	(941)	-	(941)
Ticari borçlar	(660)	-	(660)
Diğer borçlar, gider tahakkukları ve provizyonlar	(869)	-	(869)
	6.364	6.119	12.483
Elde edilen net varlık (%99,96)			12.483
31 Aralık 2008 tarihi itibariyle şerefiye			11.097
Toplam bedel (*)			23.580
Satın almadan kaynaklanan net nakit çıkışı			
Ödenen nakit			(20.604)
Satın alınan nakit ve nakit benzeri varlıklar			13
			(20.591)

(*) 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle toplam alım bedelinin 20.604 TL'si nakit olarak ödenmiş, 2.976 TL'si ise 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda diğer kısa vadeli yükümlülüklerin içerisinde yer almaktadır.

Grup, Innova'nın alımı aşamasında maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değerlemesinde bağımsız profesyonel değerlendirme firmaları olan Analysys Consulting Limited ve Grant Thornton GmbH'den destek almıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

18. Pozitif/negatif şerefiye (devamı)

Argela alımı

3 Ağustos 2007 tarihinde, Şirket Argela'nın % 99,96 hissesini 14.500 ABD dolarına, bedelini nakit ödeyerek satın almıştır. Bu işlem satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Satın alım sırasında elde edilen net varlıkların rayiç değer bilgileri ve oluşan şerefiye aşağıda sunulmuştur :

Satın alınan varlıklar- net	Satın alım sırasındaki taşınan değer (3 Ağustos 2007)	Rayiç değer düzeltilmesi	Rayiç değer
Hazır değerler	560	-	560
Ticari alacaklar, net	1.788	-	1.788
Diğer cari alacaklar	168	-	168
Maddi duran varlıklar	547	87	634
Maddi olmayan duran varlıklar	1.563	8.957	10.520
Kısa vadeli borçlar	(2.575)	-	(2.575)
Ticari borçlar	(38)	-	(38)
Diğer borçlar, gider tahakkukları ve provizyonlar	(457)	-	(457)
	1.556	9.044	10.600
Elde edilen net varlık (%99,96)			10.600
Şerefiye 31 Aralık 2008			7.943
Toplam bedel (*)			18.543
Satın almadan kaynaklanan net nakit çıkışı			
Ödenen nakit			(16.695)
Satın alınan nakit ve nakit benzeri varlıklar			560
			(16.135)

(*) 31 Aralık 2007 tarihi itibariyle toplam alım bedelinin 16.695 TL'si nakit olarak ödenmiş, 1.848 TL'si ise 31 Aralık 2007 tarihli konsolide bilançoda diğer kısa vadeli yükümlülüklerin içerisinde yer almaktadır.

Grup, Argela'nın alımı aşamasında maddi ve maddi olmayan duran varlıkların değerlemesinde bağımsız profesyonel değerlendirme firmaları olan Analysys Consulting Limited ve Grant Thornton GmbH'den destek almıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

18. Pozitif/negatif şerefiye (devamı)

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Innova ve Argela alımlarından kaynaklanan şerefiyenin değer düşüklüğü testi Innova ve Argela'nın şirket değerleri baz alınarak hesaplanmıştır. İş planındaki sabit kıymet yatırımlarının, gelir ve giderlerin ABD doları bazında olmasından dolayı, nakit akımlarının tahmini değeri ABD doları cinsinden 2013 yılına kadar indirgenmiş nakit akımlarından oluşmaktadır. Değerlemede kullanılan AOSM oranı %19 olup, +/- %1 duyarlılığında test edilmiştir. AOSM hesaplamasında teknoloji şirketleri, Beta katsayısının hesaplaması için gösterge olarak alınmış ve MSCI (Morgan Stanley Capital International's) Index'in beş yıllık ağırlıklı ortalaması kullanılmıştır. Değer düşüklüğü testi sonucunda, Innova ve Argela'nın satın alınması sırasında oluşan şerefiye değerinde bir değişikliğin olmadığı tespit edilmiştir

Sebit alımı

Şirket 17 Aralık 2007 tarihinde, Sebit'in %99,96 hissesini 7.000 ABD doları'na, bedelini nakit ödeyerek satın almıştır. Bu işlem, satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Satın alım sırasında elde edilen net varlıkların rayiç değer bilgileri ve oluşan şerefiye aşağıda sunulmuştur:

Satın alınan varlıklar- net	Satın alım sırasındaki taşınan değer (17 Aralık 2007)	Rayiç değer düzeltmesi	Rayiç değer
Hazır değerler	1.029	-	1.029
Ticari alacaklar, net	1.777	-	1.777
Diğer cari alacaklar	1.060	-	1.060
Maddi duran varlıklar	1.570	-	1.570
Maddi olmayan duran varlıklar	7.065	2.011	9.076
Ticari borçlar	(2.201)	-	(2.201)
Diğer borçlar, gider tahakkukları ve provizyonlar	(138)	-	(138)
	10.162	2.011	12.173
Elde edilen net varlık (%99,96)			12.173
Gelir tablosuna yansıtılan negatif şerefiye			(3.967)
Toplam bedel			8.206
Satın alımdan kaynaklanan net nakit çıkışı			
Ödenen nakit			(8.206)
Satın alınan nakit ve nakit benzeri varlıklar			1.029
			(7.177)

17 Aralık 2007 tarihinde gerçekleşen Sebit hisselerinin satın alınması 31 Aralık 2007 tarihinde UFRS 3 kapsamında değişikliğe tabi olacak şekilde muhasebeleştirilmiş olup, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle satın alma muhasebesi nihayetlenmiştir ve söz konusu şirketin UFRS 3'e göre belirlenmiş varlıkları, yükümlülükleri ve şarta bağlı yükümlülükleri satın alınma günündeki rayiç değerlerinden kayıtlara yansıtılmıştır. Satın alımdan kaynaklanan 3.967 TL (2007-1.956 TL) tutarındaki negatif şerefiye konsolide gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

19. Satış amacıyla elde tutulan maddi duran varlıklar

	1 Ocak 2008	Girişler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2008
Elden çıkarılacak varlıklar	7.601	-	-	(241)	7.360

	1 Ocak 2007	Girişler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2007
Elden çıkarılacak varlıklar	-	-	10.848	(3.247)	7.601

Elden çıkarılacak varlıkların satışının tamamlanması Grup'un kontrolünde olamayan sebeplerden dolayı bir yıl ertelenmiştir. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle Grup'un elden çıkarılacak varlık sınıflandırmasıyla ilgili aktif satış planı devam etmektedir.

20. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle yatırım amaçlı gayrimenkul ve ilgili birikmiş amortisman hareketleri aşağıda sunulmuştur:

	1 Ocak - 31 Aralık 2008	1 Ocak - 31 Aralık 2007
Maliyet değeri		
1 Ocak açılış bakiyesi	384.981	384.981
Alımlar	-	-
31 Aralık kapanış bakiyesi	384.981	384.981
Birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü karşılığı		
1 Ocak açılış bakiyesi	57.690	41.053
Dönem amortismanı	16.637	16.637
31 Aralık kapanış bakiyesi	74.327	57.690
31 Aralık itibariyle net defter değeri	310.654	327.291

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, Şirket'in sahip olduğu ancak ortak kullanım anlaşması gereği PTT tarafından kullanılan bina ve arsalandan oluşmaktadır (Not 10).

31 Aralık 2005 tarihi itibariyle, yatırım amaçlı gayrimenkullerin rayiç değeri bağımsız yetkili değerlendirme şirketleri tarafından 582.190 TL olarak belirlenmiştir. Grup, yatırım amaçlı gayrimenkullerin rayiç değerlerini taşınan değerleri ile gayrimenkul bazında kıyaslamış ve bazı gayrimenkullerde değer düşüklüğü tespit etmiştir. Bu nedenle, 1 Ocak 2006 öncesi hesap döneminde 7.729 TL'lik değer düşüklüğü konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır. Grup yönetimi, 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle yatırım amaçlı gayrimenkullerin rayiç değerinde değer düşüklüğü gerektirecek bir durum bulunup bulunmadığı analiz etmiş ve söz konusu varlıklarda değer düşüş karşılığı ayrılması gereken bir durum olmadığını tespit etmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

21. Maddi duran varlıklar - net

Grup'un maddi duran varlıklarının 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar içerisindeki maliyet ve birikmiş amortisman hareket tablosu aşağıda sunulmuştur :

	Arazi ve binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri							
1 Ocak 2008 açılış bakiyesi	1.430.769	32.609.904	142.957	141.758	170.622	106.390	34.602.400
Transferler	85.600	919.805	7.446	39.134	8.989	(1.092.452)	(31.478)
Girişler	4.071	308.280	29	3.960	8.774	1.160.322	1.485.436
Çıkışlar	(81)	(204.082)	(2.284)	(2.448)	(4.496)	-	(213.391)
31 Aralık 2008 kapanış bakiyesi	1.520.359	33.633.907	148.148	182.404	183.889	174.260	35.842.967
1 Ocak 2008 açılış bakiyesi	386.203	27.641.850	130.934	113.558	111.216	-	28.383.761
Çıkışlar	(18)	(169.113)	(2.271)	(2.294)	(4.289)	-	(177.985)
Amortisman gideri	58.078	1.267.221	2.581	10.018	22.409	-	1.360.307
Transferler	-	-	-	-	(241)	-	(241)
31 Aralık 2008 kapanış bakiyesi	444.263	28.739.958	131.244	121.282	129.095	-	29.565.842
Net defter değeri, 31 Aralık 2008	1.076.096	4.893.949	16.904	61.122	54.794	174.260	6.277.125

31 Aralık 2008 tarihinde Türk Telekom'un maddi ve maddi olmayan duran varlıkları üzerinde herhangi bir değer düşüklüğü olup olmadığı, kullanım değeri çalışmasıyla test edilmiştir. Tahmini nakit akımları TL cinsinden olup, kullanılan ağırlıklı sermaye ortalama maliyeti oranı %16,2'dir. On yıldan sonraki dönemler için TL %0.1 büyüme oranı, iş planındaki enflasyon oranı ve ülkenin tahmini büyüme oranı dikkate alınarak tahmin edilmiştir. Değer düşüklüğü testi sonucunda, Türk Telekom'un maddi ve maddi olmayan duran varlık değerinde değer düşüşü tespit edilmemiştir. Şirket, değerleme çalışmaları için bağımsız profesyonel değerlendirme firma olan Anlysys Consulting Limited'den rapor almıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

21. Maddi duran varlıklar - net (devamı)

	Arazi ve binalar	Şebeke ve diğer cihazlar	Taahhütler	Döşeme ve demirbaşlar	Diğer maddi duran varlıklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet değeri							
1 Ocak 2007 açılış bakiyesi	1.390.897	31.797.044	132.143	117.667	140.787	174.689	33.753.227
Transferler (*)	27.204	378.157	17	3.044	-	(419.270)	(10.848)
Girişler	15.170	509.005	11.717	23.829	26.860	350.971	937.562
Çıkışlar	(2.502)	(74.302)	(920)	(2.782)	-	-	(80.506)
Argela (Not 18)	-	-	-	-	634	-	634
Innova (Not 18)	-	-	-	-	771	-	771
Sebit (Not 18)	-	-	-	-	1.570	-	1.570
Yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2007 kapanış bakiyesi	1.430.769	32.609.904	142.957	141.758	170.622	106.390	34.602.400
Birikmiş amortisman							
1 Ocak 2007 açılış bakiyesi	333.027	26.390.085	130.602	110.421	89.088	-	27.053.223
Çıkışlar	(619)	(62.779)	(257)	(977)	-	-	(64.632)
Amortisman gideri	53.795	1.314.544	589	4.114	22.128	-	1.395.170
Yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2007 kapanış bakiyesi	386.203	27.641.850	130.934	113.558	111.216	-	28.383.761
Net defter değeri, 31 Aralık 2007	1.044.566	4.968.054	12.023	28.200	59.406	106.390	6.218.639

(*) 2007 yılı içinde 10.848 TL tutarındaki erişim şebeke ekipmanı maddi duran varlıklardan elden çıkarılacak varlıklara sınıflanmıştır (Not 19).

2008 yılı içinde kiralama yoluyla alınan varlık bulunmamaktadır (2007 – 4.121 TL). Not 7'de belirtildiği üzere Aria'nın sahip olduğu tüm taşınabilir sabit kıymetleri (Aycell'in taşınabilir sabit kıymetleri hariç) üzerinde ticari ipotek bulunmaktadır. Ticari ipotek, Avea'nın borçlarını ("teminatlı finansal borç") maksimum bir milyon TL'ye kadar yüksek derecede güvence altına alınmaktadır (31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla 641.244 ABD doları eşdeğeri).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

22. Maddi olmayan duran varlıklar – net

	Lisans	Müşteri	Marka	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	İmtiyaz hakkı	Toplam
Maliyet						
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2008	1.000.945	879.372	302.379	186.221	616.552	2.985.469
Transferler (Not 21??)	-	-	-	31.479	-	31.479
Çıkışlar	-	-	-	(4.158)	-	(4.158)
Alımlar (*)	-	-	-	170.357	100.382	270.739
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık 2008	1.000.945	879.372	302.379	383.899	716.934	3.283.529
Birikmiş itfa tutarı						
Açılış bakiyesi, 1 Ocak 2008	66.728	111.626	20.159	63.569	32.450	294.532
Çıkışlar	-	-	-	(441)	-	(441)
Transferler	-	-	-	241	-	241
Dönem itfa gideri	51.661	87.983	15.607	65.978	33.594	254.823
Kapanış bakiyesi, 31 Aralık 2008	118.389	199.609	35.766	129.347	66.044	549.155
Net defter değeri, 31 Aralık 2008	882.556	679.763	266.613	254.552	650.890	2.734.374

(*) 100.382 TL tutarındaki maddi olmayan duran varlıklar UFRYK 12 kapsamında değerlendirilen ve nakit çıkışı yaratmayan yatırımlardan oluşmaktadır.

	Lisans	Müşteri	Marka	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	UFRYK 12	Toplam
Maliyet						
Yeniden düzenlenmiş açılış bakiyesi 1 Ocak 2007	1.000.945	875.000	302.379	106.428	425.119	2.709.871
Girişler	-	-	-	58.261	191.433	249.694
Argela alımı (Not 18)	-	1.244	-	9.276	-	10.520
Innova alımı (Not 18)	-	3.128	-	3.180	-	6.308
Sebit alımı (Not 18)	-	-	-	9.076	-	9.076
Yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2007 kapanış bakiyesi	1.000.945	879.372	302.379	186.221	616.552	2.985.469
Birikmiş itfa tutarı						
Yeniden düzenlenmiş açılış bakiyesi 1 Ocak 2007	15.068	25.206	4.552	23.787	-	68.613
Dönem itfa gideri	51.660	86.420	15.607	39.782	32.450	225.919
Yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2007 kapanış bakiyesi	66.728	111.626	20.159	63.569	32.450	294.532
Net defter değeri, 31 Aralık 2007	934.217	767.746	282.220	122.652	584.102	2.690.937

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

22. Maddi olmayan duran varlıklar – net (devamı)

Önemli maddi olmayan duran varlıkların alım sonrası geriye kalan itfa dönemleri aşağıdaki gibidir:

Avea Lisansı	18,4 yıl
Avea Müşteri İlişkileri	9,1 yıl
Avea Marka ismi	18,4 yıl

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla, Avea markası hariç olmak üzere maddi olmayan duran varlıkların üzerinde hiçbir rehin, kısıtlama veya ipotek yoktur.

23. Borç karşılıkları

a) Kısa vadeli borç karşılıkları

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla karşılıkların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Dava karşılıkları	124.301	102.832
Kullanılmamış izinler	92.034	105.643
Diğer	15.740	15.402
	232.075	223.877

Karşılık hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	Dava karşılıkları	Kullanılmamış izin karşılığı	Diğer
1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla	102.832	105.643	15.402
Ödenen karşılıklar	(24.783)	-	-
Dönem içi ayrılan karşılıklar	46.252	1.756	338
Kullanılmayan (ters çevrilen) karşılıklar, yıl içinde ayrılan karşılıklar, netlenmiş olarak	-	(15.365)	-
31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla	124.301	92.034	15.740

Konusu kalmayan karşılıkların 15.302 TL tutarındaki bölümü ödenmiş olan özel iletişim vergisi karşılığında, 54.566 TL tutarındaki bölümü ise Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ('Turkcell') uyuşmazlıkları nedeniyle geçmiş yıllarda ayrılmış ve 2008 yılı içerisinde Turkcell'den olan alacaklardan netlenmiş provizyondan oluşmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

23. Borç karşılıkları (devamı)

	Dava karşılıkları	Kullanılmamış izin karşılığı	Diğer
1 Ocak 2007 tarihi itibarıyla	191.284	109.778	15.402
Ödenen ve ticari alacıklardan netlenen karşılıklar (Avea)	(69.868)	-	-
Kullanılmayan (ters çevrilen) karşılıklar yıl içinde ayrılan karşılıklar, netlenmiş olarak	(18.584)	(4.135)	-
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla	102.832	105.643	15.402

b) Uzun vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
UFYK 12 kapsamında giderleşecek yatırım karşılığı	5.126	3.388
	5.126	3.388

c) Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye'de mevcut kanunlar çerçevesinde şirketlerin, çalışmaları emeklilik nedeniyle sona eren veya istifa ya da herhangi bir geçerli nedene bağlı olmaksızın işine son verilen personele toplu bir ödeme yapması zorunludur. Kıdem tazminatı yükümlülüğü zorunlu olmamasından ötürü, fonlamaya tabi değildir.

Özelleştirme öncesinde, Şirket'te dört ayrı çalışan grubu mevcuttu (toplu iş sözleşmesi kapsamındaki çalışanlar, toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında kalan çalışanlar, sözleşmeli personel ve daimi personel). Bu personel grupları iki farklı sosyal güvenlik sisteminin kapsamına girmekte idi. Memurlar, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ("TCES")'na, işçilerse Sosyal Sigortalar Kurumu ("SSK")'na tabiydiler. Şirket'in, ilgili kanunlar gereği, yukarıdaki ilk paragrafta belirtilen koşullara sahip olan memurlara emeklilik ikramiyesi ve işçilere emeklilik maaşı ödeme yükümlülüğü vardı. Emeklilik ikramiyesinin ve emeklilik maaşı hesaplanmasında kullanılan parametre ve ölçekler farklıydı ve ilgili yasalarla belirlenmişti.

2004 yılında, olası özelleştirmeden sonra Şirket çalışanlarının statülerini düzenleyen bir kanun çıkarılmıştır. Bu kanuna göre, özelleştirmeden sonra İş Kanunu Şirket'in tüm çalışanları için geçerli hale gelmiştir. İlgili kanuna göre, daha önce emeklilik ikramiyesi alabilecek durumda olan tüm memurların emeklilik maaşları, tüm çalışma dönemleri göz önünde tutularak İş Kanunu hükümlerine göre hesaplanacaktır. Dolayısıyla, 31 Aralık 2008 itibarıyla özelleştirme süreci tamamlanmış olduğu için, Şirket 2004 yılı öncesindeki yıllarda olduğu gibi memur ve işçiler için ayrı ayrı emeklilik yükümlülüklerini yansıtmak yerine, emeklilikle ilgili haklardan doğan yükümlülükleri tüm çalışanlar için hesaplamıştır. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla ödenecek kıdem tazminatı, her hizmet yılı için bir aylık maaş üzerinden 2.173 TL (2007 – 2.030 TL) tavanına tabidir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

23. Borç karşılıkları (devamı)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle personel sayısı sırasıyla 34.025 ve 40.198'dir.

Kıdem tazminatı yükümlülüğünün yanı sıra, Şirket'in ölüm ödemesi; iş, görev ve temsil tazminatı; sosyal yardım artışı ve yıldönümü hediyeleri gibi diğer bazı uzun dönemli yükümlülükleri de vardı. Özelleştirme ile ölüm ödemesi ve sosyal yardım artışı durdurulmuştur.

Memurların kıdem tazminatıyla ilgili olarak yapılan ve yukarıda değinilen değişiklikler geçmiş yıllar hizmet maliyeti ile sonuçlanırken, diğer bazı uzun dönemli hakların durdurulması plan kısıntıları ile sonuçlanmıştır. Plan kısıntılarının etkisi özelleştirmenin olduğu 2005 yılının konsolide gelir tablosuna tamamıyla yansıtılmıştır. Geçmiş dönemlere dair kayıtlara alınmamış 49.994 TL tutarındaki hizmet maliyetleri çalışanların gelecekte beklenen ortalama çalışma süresi olan yedi yıl içinde itfa edilmektedir.

ii) Özelleştirme sonrasında çalışanların diğer devlet kuruluşlarına transferi:

İlgili kanunlara göre, memur ve işçilere diğer devlet kuruluşlarına geçme hakkı tanınmıştır. Şirket'in 14 Kasım 2005'te özelleştirilmesinin sonucu olarak, Şirket'in bazı çalışanları özelleştirme tarihinden itibaren 180 gün içerisinde diğer devlet kuruluşlarında istihdam edilme haklarını kullanmışlardır. Ek olarak, 9 Şubat 2006 tarihi itibariyle, 180 günlük süreyi 5 yıla çıkaran başka bir kanun çıkartılmıştır.

Bu transferler ile, çalışanların işten çıkarılması sonucu ortaya çıkabilecek yükümlülükler de Grup'a herhangi bir maliyet oluşturmadan diğer devlet kuruluşlarına aktarılmıştır. Dolayısıyla, bu çalışanların işten çıkarılma tazminatları, Grup'un 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihlerindeki yükümlülükleri belirlenirken göz önünde bulundurulmamıştır. Yükümlülükteki bu azalış kıdem tazminatı yükümlülüklerinin mutabakatı yapılırken bir tasfiye kazancı olarak ayrıca gösterilmiştir.

iii) Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı :

	1Ocak- 31 Aralık 2008	1Ocak- 31 Aralık 2007
1 Ocak itibariyle tanımlanan yükümlülükler	1.007.149	1.096.766
Hizmet maliyeti	35.979	47.017
Faiz maliyeti	99.457	69.076
Aktüeryal kazanç (*)	(34.139)	(17.960)
Grup tarafından yapılan ödemeler	(360.715)	(150.133)
Transferler - net (diğer devlet kuruluşlarına transfer olan çalışanlar)	(47.255)	(37.617)
31 Aralık itibariyle yükümlülükler	700.476	1.007.149

(*) Aktüeryal kazancın 35.771 TL tutarındaki kısmı diğer faaliyet gelirlerinde, 1.632 TL tutarındaki aktüeryal kayıp ise diğer faaliyet giderlerinde muhasebeleştirilmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

23. Borç karşılıkları (devamı)

iv) Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin bugünkü değerlerinin bilançodaki yükümlülüklerle mutabakatı:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Kıdem tazminatı yükümlülüklerinin bugünkü değeri	700.476	1.007.149
Geçmiş dönemlere dair kayıtlara alınmamış hizmet maliyeti	(33.328)	(41.660)
Bilançolardaki net yükümlülük	667.148	965.489

v) Gelir tablosundaki toplam giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2008	1 Ocak- 31 Aralık 2007
Cari hizmet maliyeti	35.979	47.017
Faiz gideri	99.457	69.076
Geçmiş dönemlere dair hizmet maliyeti	8.333	8.333
Gelir tablosuna yansıtılan toplam net emeklilik gideri	143.769	124.426
Aktüeryal kazanç	(34.139)	(17.960)
Kayıtlara alınan tasfiye kazancı (Not 31)	(47.255)	(37.617)
Gelir tablosuna yansıtılan toplam net emeklilik geliri	(81.394)	(55.577)

vi) Kullanılan başlıca aktüeryal varsayımlar:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
İskonto oranı	%12	%11,0
Maaşlarda beklenen artış oranı	%5,4	%5,0

İleriki yıllar için Grup'ta kalan çalışanların gönüllü olarak işten ayrılma oranlarının ortalama olarak %3 (2007 - %2,5) olacağı tahmin edilmektedir.

vii) Çalışan yardımlaşma fonları:

Şirket bünyesinde oluşturulan 'Sağlık Yardımlaşma Fonu' bulunmaktadır ("Çalışan Fonu"). Çalışan Fonu bir grup çalışan tarafından yönetilmekte ve Şirket yönetimi tarafından desteklenmektedir. Fonlar, çalışan maaşlarından ayrılan katkı payları ile fonlanmaktadır. Ayrıca Şirket Yönetimi, Sağlık Yardımlaşma Fonu'na her yıl planlanan toplam ücretlerin %0,1'i kadar katkıda bulunmaktadır. Şirket, söz konusu fonlar için herhangi bir yükümlülük taşımamakla beraber, fonlarda biriken gelir üzerinde de bir tasarrufta bulunmamaktadır. Şirket Yönetimi'nin Çalışan Fonları'na yaptığı toplam katkı payı 2008 yılı için 932 TL (2007 – 971 TL) tutarındadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

24. Sermaye ve kar yedekleri ile geçmiş yıl karları/(zararları)

31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibariyle Şirket'in ortakları ve Şirket'teki hisse oranları aşağıda sunulmuştur:

	31 Aralık 2008		31 Aralık 2007	
	%	TL	%	TL
Hazine	30	1.050.000	45	1.575.000
OTAŞ	55	1.925.000	55	1.925.000
Halka açık kısım	15	525.000	-	-
		3.500.000		3.500.000
Enflasyon düzeltmesi		(239.752)		(239.752)
		3.260.248		3.260.248

Şirket'in sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 0,1 kuruş olan 3.500.000.000.000 adet hisseden oluşmaktadır. OTAŞ, A grubu hisselerinin, Hazine ise B ve C grubu hisselerinin sahibidir. C Grubu hisse bir adet imtiyazlı hisseden oluşmaktadır.

Hazine, yasa gereği İmtiyazlı Hisse'nin ("Altın Hisse"nin) sahibidir. Bu hisse devredilemez ve milli hakların korunması, ulusal güvenliği ve ekonomiyi ilgilendiren konularda Hazine'ye belirli haklar tanır. Bu hisselerin sahibi, Şirket tüzüğündeki maddelerde önerilen değişiklikleri, Şirket'in kontrolünde değişikliklere neden olacak hisse devirlerini ve hisse devirlerinin sermaye pay defterine işlenmesini onaylama haklarına sahiptir. İmtiyazlı hisse sahibi imtiyazlı hisseyi temsilen yönetim kurulunda bir üye bulundurur.

31 Aralık 2007 tarihi itibariyle, Hisse Rehin anlaşması uyarınca OTAŞ'ın sahip olduğu Şirket hisselerinin %36'sına tekabül eden 693.000.000.000 adet hisse üzerinde Citicorp Trustee Company Limited (Citicorp Trustee)'nin, %64'üne tekabül eden 1.232.000.000.000 adet hisse üzerinde ise Hazine'nin rehni bulunmaktadır. 31 Aralık 2008 tarihi itibariyle ise Otaş'ın sahip olduğu şirket hisselerinin %55'ine tekabül eden 192.500.000.000 adet hisse üzerinde Citicorp Trustee Company Limited'in rehni bulunmaktadır.

Citicorp Trustee'e verilen rehinler OTAŞ'ın Citicorp Trustee'den temin etmiş olduğu kredilerle ilgilidir. OTAŞ kredi sözleşmesi, OTAŞ'ın, Şirket'in ve Avea'nın hisselerinin satışına, transferine ve dilüsyonuna kısıtlamalar getirmektedir.

14 Kasım 2005 tarihinde OTAŞ ve Hazine arasında imzalanan Hissedarlar Sözleşmesi uyarınca, yönetim kurulu 10 üyeden oluşmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

24. Sermaye ve kar yedekleri ile geçmiş yıl karları/(zararları) (devamı)

OTAŞ, 6 kişiyi üye olarak aday göstermek hakkına sahiptir. Hazine ise payların %30 ya da daha fazlasına sahip olması halinde üç kişiyi üye olarak aday gösterme hakkına sahip olacaktır. Eğer Hazine payların %15'inden fazlasına (%30'undan azına) sahip ise iki kişiyi üye olarak aday gösterme hakkına sahip olacaktır. Hazine hisselerin %15 veya daha fazlasını elinde tuttuğu sürece (fakat %30'dan daha az) A grubu hisse sahibi ve Hazine birlikte mutabık kalarak bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak seçilmek üzere aday gösterme hakkına sahip olacaktır. Hazine, Altın Hisse'ye sahip olduğu sürece tüm şartlarda, ek olarak bir kişiyi Altın Hisse üyesi olarak aday gösterme hakkına sahiptir. Yönetim Kurulu Başkanı ise OTAŞ tarafından belirlenen üyeler tarafından tüm üyeler arasından aday gösterilecek ve Yönetim Kurulu Toplantısı'na katılan üyelerin oy çokluğu halinde kabul edilecektir.

Daha üstün çoğunlukla alınması gerekli kararlar dışında Yönetim Kurulu kararları oy çoğunluğuyla alınır.

Yönetim Kurulu her yıl, gerekli karşılıkların ve yedeklerin ayrılmasının ardından kanunen mümkün olan azami oranda kar dağıtımını gerçekleştirmeyi önermelidir. Kar dağıtımı, OTAŞ veya ortaklarının borç verenlerle yaptıkları sözleşmeleri veya girişimleri ihlal etmesi veya takiben 12 aylık sürede büyük ihtimalle böyle bir duruma neden olma olasılığının varlığında veya Yönetim Kurulu tarafından onaylanan iş planı ve bütçe kapsamında gerçekleştirilecek olan yatırım programı göz önünde bulundurulduğunda OTAŞ veya ortaklarının haklarına zarar vermesinde veya OTAŞ ve ortaklarının takas ihtimalleri çerçevesinde ve güçlü finansal yapının sürdürülebilmesi için gerekli durumlarda gerçekleşmeyebilir.

Türk Ticaret Kanunu'na göre şirketler kar dağıtımından önce yasal yedek ayırmakla yükümlüdür. Yasal yedekler Türk Ticaret Kanunu'na göre ayrılan birinci ve ikinci tertip yasal yedeklerden oluşmaktadır. Birinci tertip yasal yedekler, tüm yedekler tarihi (enflasyona göre endekslenmemiş) ödenmiş sermayenin %20'sine erişene kadar, geçmiş dönem ticari karından yıllık %5 oranında ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler, birinci tertip yasal yedek ve temettülerden sonra, tüm nakdi temettü dağıtımları üzerinden yıllık %10 oranında ayrılır.

Temettüler

2008 yılında, Şirket ortaklarına hisse başına 0,0784 kuruş (toplam 2.743.605 TL) kar payı dağıtmıştır (2007 – 0,0739; toplam 2.587.386 TL) (1 TL = 100 Kuruş).

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

24. Sermaye ve kar yedekleri ile geçmiş yıl karları/(zararları) (devamı)

Ana ortaklık dışı paylar

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla %18,88 oranındaki azınlık hakları İş Bankası Grubu'nun Avea'daki hisselerini ifade etmektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla hesaplanan ana ortaklık dışı paylar, Grup'un azınlık haklarının satın alımı sırasında uyguladığı muhasebe prensibi uyarınca diğer uzun vadeli finansal yükümlülükler hesabına sınıflandırılarak rayiç değerden yansıtılmıştır (Not 3). Ana ortaklık dışı payların hareketi aşağıdaki gibidir:

15 Eylül 2006 tarihi itibarıyla	330.007
15 Eylül – 31 Aralık 2006 tarihleri arasında oluşan zarardan verilen pay	(10.680)
Uzun vadeli diğer yükümlülükler yapılan sınıflandırma	(319.327)
31 Aralık 2006 tarihi itibarıyla	-
Azınlık haklarına yapılan geri sınıflandırma	319.327
1 Ocak 2007 – 31 Aralık 2007 tarihleri arasında oluşan kardan azınlık payı	44.792
Öz sermaye altında gösterilen gerçekleşmeyen türev araç zararından azınlık haklarının payı	(12.930)
Uzun vadeli diğer yükümlülükler yapılan sınıflandırma	(351.189)
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla	-
Azınlık haklarına yapılan geri sınıflandırma	351.189
1 Ocak 2008 – 31 Aralık 2008 tarihleri arasında oluşan kardan azınlık payı	(124.842)
Öz sermaye altında gösterilen gerçekleşmeyen türev araç zararından azınlık haklarının payı	(26.627)
Uzun vadeli diğer yükümlülükler yapılan sınıflandırma	(199.720)
31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla	-

25. Hisse başına kazanç

Şirket hisselerinin ağırlıklı ortalaması ve birim hisse başına kar hesaplamaları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2008	1 Ocak – 31 Aralık 2007
Yıl boyunca mevcut olan hisselerin ortalama sayısı (milyon adet)	3.500.000	3.500.000 (*)
Ana şirket hissedarlarına ait net dönem karı	1.752.212	2.546.864
Elde edilen hisse başına kar	0,050	0,073

(*) 30 Nisan 2008 tarihli Genel Kurul'da yapılan Ana Sözleşme değişikliği ile 3.500.000.000.000 olan hisse adedi 350.000.000.000 adet, 0,1 Kuruş olan hisse başına nominal değer ise 1 Kuruş olarak değiştirilmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler

Şirket'in yatırım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Yatırım indirim belgeleri gereği maddi duran varlık alım taahhütleri	4.021	23

Şirket'in Avea için bazı bankalara sağlamış olduğu 500.000 ABD doları tutarında garanti mektubu bulunmaktadır. Ayrıca Şirket'in Avea lehine 300.000 ABD doları garanti sağlama taahhütü de bulunmaktadır.

Grup tarafından alınan ve verilen diğer teminatlar aşağıda sunulmuştur:

		31 Aralık 2008		31 Aralık 2007	
		Orijinal para birimi	TL	Orijinal para birimi	TL
Alınan teminatlar	ABD doları	149.479	226.057	77.473	90.233
	TL	484.991	484.991	40.685	40.685
	EUR	94.073	201.392	22.540	38.547
		912.440		169.465	
Verilen teminatlar (*)	ABD doları	153.919	232.772	151.713	176.700
	TL	58.809	58.809	3.110	3.110
	EUR	6.589	14.107	131	224
		305.688		180.034	

(*) Söz konusu tutarın 151.500 ABD dolar'lık (2007 - 151.500 USD) kısmı Avea'nın İmtiyaz Sözleşmesi kapsamında TTK'ya vermiş olduğu garantiden oluşmaktadır.

Diğer taahhütler

Grup'un ayrıca sponsorluk sözleşmeleri çerçevesinde ileriki yıllarda 15.764 TL tutarında ödeme yapma taahhüdü bulunmaktadır.

TTNet, Türkiye Futbol Federasyonu ile yapmış olduğu sponsorluk sözleşmesi kapsamında;

- A Milli Futbol Takımı'nın FIFA 2010 Dünya Kupası Finalleri'ne katılmaya hak kazanması halinde toplam net 300 ABD Doları + KDV'ni 15 Ocak 2010 ve 12 Mart 2010 tarihlerinde her bir ödeme net 150 ABD Doları + KDV olmak üzere ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir.
- A Milli Futbol Takımı'nın UEFA 2012 Avrupa Şampiyonası Finalleri'ne katılmaya hak kazanması halinde toplam net 300 ABD Doları + KDV'yi 16 Ocak 2012 ve 12 Mart 2012 tarihlerinde her bir ödeme net 150 ABD Doları + KDV olmak üzere ödemeyi kabul ve taahhüt etmiştir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler (devamı)

Türk Telekom imtiyaz sözleşmesi

İmtiyaz Sözleşmesi, Şirket ve TTK arasında 14 Kasım 2005 tarihinde Şirket'in özelleştirilmesi ve özelleştirmenin sonucu olarak Şirket'teki kamu hisselerinin %50'nin altına düşmesini takiben imzalanmıştır. İmtiyaz Sözleşmesi aşağıdaki konuları kapsamaktadır:

- tüm telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanması;
- gerekli telekomünikasyon donanımlarının kurulması ve bu tip donanımların diğer lisanslı operatörler tarafından kullanımı
- telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlaması ve arzı

İmtiyaz Sözleşmesi, GSM 1800 şebekelerini veya tamamıyla yeni bir ağı kurulmasını gerektiren gelecek nesil telekomünikasyon hizmetlerini kapsamamaktadır. Ayrıca, kablolu televizyon, uydu hizmetleri, denizcilik ve güvenlik haberleşmeleri ve kısıtlı kaynakların tahsisini gerektiren hizmetler İmtiyaz Sözleşmesi'nin kapsamına girmemektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi'nin süresi 28 Şubat 2001 tarihinden itibaren 25 yıldır (27 Şubat 2026'ya kadar) ve bu tarih aynı zamanda Şirket ve Ulaştırma Bakanlığı arasında imzalanan asıl yetkilendirme sözleşmesinin geçerli olduğu süreyi de göstermektedir. Ancak, Şirket, İmtiyaz Sözleşmesi'nin yenilenmesi için TTK'ya başvurabilir ve böyle bir yenileme kararı TTK'nın takdiriyle verilir. İmtiyaz Sözleşmesi, sözleşmenin süresinin dolması, yenilenmemesi veya feshedilmesi durumlarında Şirket'e, telekomünikasyon ağının çalışmasını etkileyen tüm cihazların, bu cihazların kurulmuş oldukları taşınmazlarla birlikte herhangi bir bedel almaksızın ve çalışır durumda TTK'ya devredilmesi yükümlülüğünü getirmektedir.

TTK, Şirket'in iflasına yönelik bir mahkeme kararı olduğunda (veya Şirket tarafından konkordato ilan edilmesi durumunda) veya Şirket'in sözleşme hükümlerini ihlal etmesi durumunda sözleşmeyi feshedebilir. Ancak, Şirket'e herhangi bir ihlali düzeltmek için en az 90 günlük bir mühlet verilmelidir. TTK tarafından verilen bu süre içerisinde, Şirket sözleşmeden doğan yükümlülükleriyle ilgili olarak TTK'ya bir iyileştirme programı sunmalıdır. Ancak, bu programın TTK tarafından kabul edilmemesi durumunda TTK, İmtiyaz Sözleşmesi'ni feshetme hakkına sahiptir.

İmtiyaz Sözleşmesi, telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanması ile ilgili olarak Şirket'e hizmet sunumuna ilişkin bir takım yükümlülükler getirmektedir.

Ücretlere ilişkin olarak, İmtiyaz Sözleşmesi Şirket'in uygulanabilecek yasalardan veya Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile yapılan anlaşmalardan tahakkuk eden tüm ödemelerinin yapılmasını gerekli kılar. Bu durum, özellikle, radyo frekanslarının kullanımı için ödenen lisans ve kullanım ücretlerini içerir. Ayrıca, Şirket'in TTK'ya yıllık gelirinin %0,35'ini TTK'nın giderlerine bir katkı olarak ödemesi gerekmektedir.

İmtiyaz Sözleşmesi'ne göre, Şirket herhangi bir ayırım yapmadan diğer operatörlerden gelecek erişim ve/veya bağlantı taleplerine teknik olarak mümkün olduğu derecede cevap vermelidir. Buna ek olarak, Şirket'in TTK tarafından onaylanan bir referans erişim ve bağlantı teklifi yayınlaması gerekmektedir. İmtiyaz Sözleşmesi Şirket'e ayrıca, Evrensel Hizmetlerin Sağlanması ile ilgili kanuna dair TTK tarafından çıkarılan yönetmelikler çerçevesinde dünya çapında hizmet sağlama yükümlülüğünü getirmektedir. Şirket, Evrensel Hizmet Fonu için yıllık gelirinin %1'ini ödemelidir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler (devamı)

Türk Telekom imtiyaz sözleşmesi (devamı)

Şirket tarafından uygulanacak tarifeler herhangi bir ayırım yapılmaksızın maliyet esaslı olarak hesaplanmalıdır. Tarifeler TTK tarafından yayınlanan herhangi bir yönetmelikte aksi açıkça belirtilmediği sürece TTK'nın onayına tabidir. Müşteri faturalarının özel içeriği yönetmelikle düzenlenmiştir. Ancak, bir müşteriye sağlanan her bir hizmetin maliyeti belirtilmeli ve müşteri tarafından istendiği takdirde ayrıntılı bir fatura, teknik olarak mümkün olduğu sürece, ücret karşılığında müşteriye gönderilmelidir.

İmtiyaz Sözleşmesi'nin diğer hükümleri iletişimin gizliliğinin sağlanmasına ve müşteri şikayetlerinin giderilmesi için etkin yöntemler kurulmasına ilişkindir.

Avea imtiyaz sözleşmesi

Avea ve TTK arasında 12 Ocak 2005 tarihinde daha önce Aycell ve Aria ile yapılan GSM 1800 imtiyaz sözleşmelerinin yerini alan bir imtiyaz sözleşmesi (Avea İmtiyaz Sözleşmesi) imzalanmıştır.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi, bir GSM 1800 ağının Türkiye Cumhuriyeti'nde Avea tarafından kurulmasını, geliştirilmesini ve çalıştırılmasını kapsamaktadır, anlaşmanın ekinde ayrıca Avea'ya ek olarak altı adet 900 MHz kanal da sağlamaktadır. Avea İmtiyaz Sözleşmesi ayrıca yurt dışındaki telekomünikasyon operatörleriyle direkt bağlantılar kurulması konusunda da yetki vermektedir.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi'ne bağlı olarak Avea'ya 1800 MHz bandında 75 kanal ve 900 MHz bandında 6 kanal verilmiştir. Avea, ayrıca, daha önce geçici olarak Aycell'in kullanımına verilen 1800 MHz ve 900 MHz bantlarındaki frekansları kullanmak için de yetkilendirilmiştir. Aycell'in 1800 MHz frekanslarını kullanma hakkı Şubat 2006'da dolmuş olup 900 MHz frekanslarını kullanma hakkı da bu frekansların TTK'ya geri verilme tarihi olan Ağustos 2007'de dolmuştur. Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin süresi 11 Ocak 2001'den itibaren 25 yıldır (10 Ocak 2026'ya kadar) ve bu tarih aynı zamanda Şirket ve Ulaştırma Bakanlığı arasında imzalanan asıl yetkilendirme anlaşmasının geçerli olduğu süreyi de göstermektedir (bu anlaşma daha sonra Şubat 2002'de Aycell ve TTK arasında imtiyaz sözleşmesi olarak yenilenmiştir).

Avea, Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin yenilenmesi için TTK'ya başvurabilir ve böyle bir yenileme kararı tamamıyla TTK'nın takdiriyle verilir. Avea, Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin süresinin dolması veya yenilenmemesi durumunda; Avea'nın GSM 1800 sisteminin merkezi operasyon birimi olan ağ yönetim merkezini, ağ geçidi santralını ve merkezi abonelik çalışma sistemini (tüm teknik donanımlar dahil) Avea'nın telekomünikasyon ağının çalışmasını etkileyen tüm cihazlar ve bu cihazların kurulmuş oldukları taşınmazlarla birlikte herhangi bir bedel almadan TTK'ya devretme yükümlülüğü vardır.

TTK, Avea İmtiyaz Sözleşmesi'ni (i) iflasla ilgili bir gelişme olması; (ii) sözleşme şartlarının ihlal edilmesi; (iii) Avea'nın kendisine ayrılan frekanslar dışında faaliyet göstermesi; (iv) lisans ücretlerinin ödenmemesi durumlarında feshedebilir. Ancak, anlaşmanın lisans ücretlerinin ödenmemesi dışındaki bir nedenle feshedilmesi durumunda Avea'ya bir iyileştirme programı sunmak için en az 90 günlük bir süre verilmelidir. Ancak, bu programın TTK tarafından kabul edilmemesi durumunda TTK, Avea İmtiyaz Sözleşmesi'ni feshedebilir. Fesihden sonra Avea, GSM 1800 ağını oluşturan tüm ekipmanları herhangi bir bedel talep etmeksizin TTK'ya devretmekle yükümlüdür.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler (devamı)

Avea imtiyaz sözleşmesi (devamı)

Avea için Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nden kaynaklanan kapsama yükümlülükleri söz konusudur ve Avea'nın 11 Ocak 2001'den itibaren 5 yıl içinde (Ocak 2006'ya kadar) Türkiye nüfusunun %90'ını kapsaması gerekmektedir. Ek olarak, 10.000'den az nüfusu olan yerleşim birimlerinin ulusal dolaşım düzenlemeleriyle değil, Avea'nın kendi ağıyla kapsanması gerekmektedir. Ayrıca, Avea'nın teknolojik gelişmelere ve uluslararası anlaşmalara paralel olarak ağın yenilenmesi yükümlülüğü de vardır. Avea'nın bazı kalite standartlarına da uyması gerekmektedir. Kapsama alanı içindeki bölgelerde, bloke aramalar için lisanslı şebeke içi oran %5'ten ve arama hatası oranı ise %2'den çok olmamalıdır.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi, lisans ücretlerinin GSM 1800 yetkilendirme anlaşmasının imzalanmasında ödenmesini gerektirmektedir. Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin hükümleri gereği, Avea'nın aylık brüt gelirinin %15'ini Hazine'ye ödemesi ve ayrıca aylık brüt gelirinden tüm vergiler, harçlar, Hazine ödemesi ve KDV düşüldükten sonra kalan net tutarın %0.35'ini TTK'ya gider yardımı olarak ödemesi gerekmektedir (Not 8). Avea İmtiyaz Sözleşmesi, frekans lisansı ve kullanım bedellerinin, bu bedellerin kesin tutarları belirtilmemiş olsa da, Avea tarafından ödenmesini gerektirmektedir. Ayrıca, Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin şartları arasında, Avea'nın Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nden doğan yükümlülükleriyle ilgili olarak 151.500 ABD doları tutarında bir kati teminat mektubu alması da yer almaktadır. Bu rakam lisans ücretinin %6'sına eşittir.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin diğer hükümleri Avea ağı için alan kodlarının dağıtımını ve numara taşınabilirliğinin TTK tarafından yayınlanan yönetmeliklerle (bu yönetmelikler henüz yayınlanmamış olsa da) uyum içinde sağlanmasıyla ilgilidir. Avea, ayrıca mali denetim raporlarını ve tablolarını ve yatırım planını sunmakla yükümlüdür.

Avea İmtiyaz Sözleşmesi, lisansın TTK'nın onayıyla ve "İzin Yönetmeliği" koşullarının sınırları içinde transfer edilebilmesini sağlar. Ancak, Türkiye'de GSM 900 veya GSM 1800 lisansı bulunan veya bu lisansa sahip olan bir şirketin ilişkili şirketlerine transfer yapılamaz. Hisselerin %50'sinden fazlasının transferi şeklinde gerçekleşen kontrol değişiklikleri için ayrıca Rekabet Kurumu'nun onayı gerekli kılınmıştır.

3. Nesil Yetkilendirilmesi

IMT-2000 / UMTS hizmet ihalesi 28 Kasım 2008 tarihinde üç GSM operatörünün katılımıyla gerçekleştirilmiştir. İhale sonucunda, Avea, 214.000 EUR (KDV Hariç) değerindeki C tipi lisansı almaya hak kazanmıştır.

3 Aralık 2008 tarihinde TTK'nun ihaleyi onaylamasına istinaden, taslak imtiyaz sözleşmesi işlemleri Avea tarafından başlatılmış olup, Danıştay'ın onayını beklenmektedir. İhale hükümleri uyarınca Danıştay'ın onay sürecinin tamamlanmasının ardından, imtiyaz sözleşmesi yürürlüğe girebilmesi için TTK'nun onayına sunulacaktır.

Avea, imtiyaz sözleşmesinin sonuçlandırılmasına müteakip üç ay içinde hizmet vermeye başlayabilecektir.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler (devamı)

Türk Telekom ile ilgili kanuni takibatlar

Grup faaliyetleri ile ilgili olan olağan iddialara taraf olmuştur ve gelecekte de taraf olmaya devam etmeyi beklemektedir.

Türk Telekom ile Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.("Turkcell") arasında olan ihtilaflar

Arabağlantı tarifeleri ile ilgili ihtilaflar

Şirket ile Turkcell arasında Şirket tarafından uygulanan uluslararası arabağlantı ve kiralık hat tarifeleri hakkında ihtilaf bulunmaktadır. Şirket, söz konusu ihtilaf için 31 Aralık 2008 tarihli konsolide finansal tablolarda 62.160 TL tutarında karşılık ayırmıştır (2007 – 78.508 TL(Not 23)).

Trafik ölçümü ile ilgili ihtilaflar

31 Aralık 2008 tarihi itibariyle mali tablolarda Turkcell ile olan trafik ölçüm ihtilafı ile ilgili Şirket 8.389 TL tutarında karşılık ayırmıştır (Not 23) (2007 – 8.389 TL).

Kiralık devre ile ilgili ihtilaflar

Turkcell, Şirket'e 2005 ve 2006 yıllarında uygulamış olduğu kiralık devre tarifeleri nedeni ile dava açmıştır. Söz konusu davaların değeri 4.204 TL'dir. Şirket bu ihtilaflar için konsolide mali tablolarda 1.099 TL tutarında tam karşılık ayırmıştır (2007-4.204 TL) (Not 23).

Türk Telekom ile Telsim Mobil Telekomünikasyon Hizmetleri A.Ş. (Telsim) arasında olan ihtilaflar

Ekim 2003- Şubat 2005 tarihleri arasında Şirket ve diğer GSM operatörleri tarafından gerçekleştirilen trafik ölçümleri farklı tespit edilmiştir. Şirket, söz konusu trafik ölçüm ihtilafına ilişkin olarak konsolide finansal tablolarda 7.013 TL (2007 – 7.013 TL) tutarında karşılık ayırmıştır (Not 23).

Türk Telekom'un TTK ile arasında olan ihtilaflar

Şirket'in TTK'ya karşı açmış olduğu çeşitli davalar bulunmaktadır. Bu davalar genel olarak sektörel ve tarife düzenlemeleri ve sektördeki diğer operatörlere ilişkin açıklanan düzenlemelere ilişkindir. Sektörel ihtilaflar genellikle TTK'nın arabağlantı, telekomünikasyon hizmetleri ve altyapı ile ilgili aldığı karar ve hükümlere itiraz suretiyle oluşmaktadır.

Avea ile ilgili kanuni takibatlar

Avea ile Turkcell arasındaki ihtilaflar

28 Şubat 2006 tarihinde Avea, Turkcell ile imzalanan arabağlantı anlaşmasının her iki tarafın da herhangi bir tutarda SMS arabağlantı bitiş ücretlendirmesi yapmayacağına ilişkin maddesine aykırı hareket ettiği iddiasıyla Turkcell aleyhine dava açmıştır. Dava konusu işlemin ana para tutarı 12.275 TL'dir.

Söz konusu dava ve müteakip olarak açılan itiraz davaları mali tabloların onaylandığı tarih itibariyle sonuçlanmamıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

26. Taahhütler ve yükümlülükler (devamı)

Avea ile ilgili kanuni takibatlar (devamı)

Avea'nın TTK'ya itirazları

Avea, TTK'nın 15 Aralık 2005 tarihli kararı ile Avea'nın "Etkin Piyasa Güçleri"nden biri olarak belirlenmesine itiraz etmiş ve Bölge İdari Mahkemesi'nde dava açmıştır. Mahkeme, Avea'nın kararın iptali isteğini reddetmiş, Avea, karara ilişkin davayı ise temyize götürmüştü ve Bölge İdari Mahkemesi'ne taşımıştır. Bölge İdari Mahkemesi, Nisan 2007'de temyiz talebini reddetmiştir. Buna istinaden Avea, Mayıs 2007'de davayı bir üst mahkemeye taşımıştır. Konsolide finansal tabloların onaylandığı tarih itibarıyla söz konusu dava devam etmektedir. Davanın, Avea'nın aleyhine sonuçlanması durumunda, Grub'un finansal tablolarında geriye dönük bir etkisi olmayacaktır.

TTK'nun "Avea'nın varlıkları üzerinde ipotek'e izin verilmemesi" kararına itiraz

Avea İmtiyaz Sözleşmesi'nin feshi ya da sona ermesi halinde, Avea, anlaşmada da belirtildiği üzere, bütün teknik sistem, mal ve ekipmanlarını TTK'ya ya da TTK'nın belirlediği bir başka tarafa bedelsiz olarak devredecektir. TTK'nın 17 Kasım 2005 tarihli kararına göre, Avea'nın varlıkları üzerinde teknik sistem, mal ve ekipmanının olası transferini zorlaştıracak hiçbir teminat, ipotek ya da rehin olmamalıdır. Avea'nın tüm taşınabilir maddi duran varlıkları üzerinde ipotek vardır. TTK'nın belirtilen kararı uyarınca, Avea karar tarihinden başlayarak maddi duran varlıkları üzerine herhangi başka teminat, ipotek ya da rehin koydurmamıştır. Avea, TTK'nın kararına itiraz etmiş olduğundan dolayı dava Danıştay'a gönderilmiştir. Danıştay, yürütmenin durdurulması talebini reddetmiştir. 2 Kasım 2006 tarihinde Avea bu karara itiraz etmiştir (yürütmenin durdurulması talebinin reddi kararı), ve 27 Kasım 2006'da Avea, TTK'nın iddialarına karşı kendi görüşlerini sunmuştur. Mali tabloların onaylandığı tarih itibarıyla dosya hala Danıştay'ın incelemesindedir ve henüz sonuçlandırılmamıştır.

Diğer konular

Grup avukatlarının olumsuz bir karar çıkmasını muhtemel gördükleri davalar için konsolide finansal tablolarda karşılık ayrılmıştır. Bu tür davalar için ayrılan karşılık tutarı 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 124.301 TL'dir (2007 – 102.832 TL) (Not 23). Kalan diğer davalar için Şirket avukatları, iddiaların gerekçelerinin olmadığını veya davalara itiraz edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla, bu tip davalarla ilgili olarak konsolide finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

27. İşletme birleşmeleri

Şirket, 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla sona eren yıl içerisinde Innova, Argela ve Sebit firmalarının %99,96'lık hisselerini satın almıştır. Satın alma işlemleri ile ilgili bilgiler Not 18'de açıklanmıştır.

28. Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Türkiye Haber-İş Sendikası'nın talebi üzerine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından anılan Sendikaya, Şirket'e bağlı işyerleri için toplu iş sözleşmesi yapmaya yetkili olduğunu gösteren, 29 Ocak 2009 tarihli "Yetki Belgesi" verilmiş olup; görüşmelerin 4 Şubat 2009 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

29. Faaliyet giderleri (satışların maliyeti dahil)

	1 Ocak– 31 Aralık 2008	1 Ocak– 31 Aralık 2007
Satışların maliyeti (-)	(4.885.789)	(5.258.137)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	(1.240.384)	(972.935)
Genel yönetim giderleri (-)	(1.605.569)	(955.191)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(9.817)	-
	(7.741.559)	(7.186.263)

30. Niteliklerine göre gelirler ve giderler

	1 Ocak– 31 Aralık 2008	1 Ocak– 31 Aralık 2007
Giderler		
Personel giderleri	(2.146.063)	(1.823.820)
Tamir ve bakım giderleri	(522.993)	(343.674)
Yurtiçi bağlantı giderleri	(504.344)	(581.845)
Vergiler	(506.689)	(457.514)
Komisyon giderleri	(319.630)	(234.298)
İlan ve reklam giderleri	(294.181)	(197.803)
Promosyon giderleri	(200.056)	(211.730)
Elektrik, su, ve gaz giderleri	(194.540)	(120.513)
Kira giderleri	(158.000)	(220.585)
Fatura gönderim giderleri	(157.788)	(140.276)
Yurtdışı bağlantı giderleri	(101.640)	(91.932)
UFRYK 12 kapsamında giderleşen sabit kıymet alımları ve yatırım karşılık gideri	(90.573)	(170.684)
Müşavirlik gideri	(86.034)	(122.220)
Mahkeme bilirkişi giderleri	(45.745)	(36.096)
Kırtasiye giderleri	(20.981)	(15.085)
Sigorta giderleri	(17.287)	(11.681)
Uydu ve haberleşme gideri	(17.150)	(17.897)
Diğer giderler	(726.098)	(750.882)
Toplam faaliyet giderleri (amortisman ve itfa payları hariç)	(6.109.792)	(5.548.535)
Amortisman gideri ve itfa payları	(1.631.767)	(1.637.728)
Giderler toplamı	(7.741.559)	(7.186.263)

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

31. Diğer faaliyetlerden gelir/giderler

	1 Ocak– 31 Aralık 2008	1 Ocak– 31 Aralık 2007
Diğer faaliyetlerden gelirler		
Kısıntılar ve tasfiye kazancı (Not 23)	47.255	37.617
Aktüeryal kazanç (Not 23)	35.771	17.960
Konusu kalmayan dava gelirleri (Not 23)	-	18.584
Şüpheli alacak karşılığının ters çevrilmesi (Not 8)	80.513	124.547
Tazminat gelirleri	26.177	18.823
Hurda ve kırpıntı satış karları	33.807	25.721
Diğer	87.203	102.739
	310.726	345.991
Diğer faaliyetlerden giderler (-)		
Dava karşılık giderleri (Not 23)	(36.229)	-
Özel tüketim vergisi ve diğer giderler	(4.799)	(15.298)
Diğer	(13.263)	(1.848)
	(54.291)	(17.146)

32. Finansal gelirler/ giderler

	1 Ocak– 31 Aralık 2008	1 Ocak– 31 Aralık 2007
Faiz giderleri	(235.707)	(196.577)
Kur farkı zararları	(657.516)	(35.228)
Diğer	(29.355)	(92.014)
Finansal giderler	(922.578)	(323.819)
Mevduat faiz geliri ve gecikme faizi geliri	264.434	322.293
Kur farkı gelirleri	77.068	420.724
Diğer	7.397	16.095
Finansal gelirler	348.899	759.112
Finansal (gider) / gelir, net	(573.679)	435.293

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

33. Vergiler

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Ödenecek kurumlar vergisi:		
Kurumlar vergisi karşılığı	643.728	820.920
Peşin ödenmiş vergi ve fonlar (-)	(549.846)	(608.612)
Ödenecek vergiler	93.882	212.308
	1 Ocak – 31 Aralık 2008	1 Ocak – 31 Aralık 2007
Vergi gideri:		
Cari kurumlar vergisi gideri	(643.728)	(820.920)
Ertelenmiş vergi geliri (Not 14)	134.954	411.134
	(508.774)	(409.786)

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları, Türkiye'de yürürlükte bulunan vergi mevzuatı ve uygulamalarına tabidir.

Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı %20'dir (2007 - %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu hesap döneminin sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 (2007 - %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

1 Ocak 2006 tarihinden geçerli olmak üzere yatırım indirimi uygulamasına son verilmiştir. 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla kullanılmayan yatırım indirimi tutarları 31 Aralık 2008 tarihine kadar indirim konusu yapılabilecektir. Ancak bu durumda uygulanacak kurumlar vergisi oranı %30 olacaktır. Ayrıca 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla başlamış olan yatırımlara ilişkin 31 Aralık 2008 tarihine kadar yapılacak olan yatırım harcamaları da 31 Aralık 2008 tarihine kadar indirim konusu yapılabilecektir. Grup, 31 Aralık 2005 tarihinden sonraki dönemlerde yatırım harcamalarını indirim konusu yapmayı tercih etmediği için kurumlar vergi hesaplamasında kullanılan vergi oranı %20'dir.

Türkiye'de vergi mevzuatı, Şirket ve bağlı ortaklıklarının konsolide vergi beyannamesi doldurmasına izin vermemektedir. Bu yüzden mali tablolara yansıtılan vergi karşılığı, şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye'de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye'de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye'de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye'de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye'de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

33. Vergiler (devamı)

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştiraktan elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır. Ayrıca kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Vergi gideri ile vergi öncesi kar'ın vergi oranı ile çarpılması sonucu çıkan vergi giderinin mutabakatı aşağıda belirtilmiştir:

	1 Ocak – 31 Aralık 2008	1 Ocak – 31 Aralık 2007
Vergi öncesi kar	2.136.144	3.001.442
Hesaplanan vergi gideri 20%	427.228	600.288
- Kanunen kabul edilmeyen giderlerin etkisi	12.383	24.975
- Bağlı ortaklıkların mali zararlarından kaynaklanan ertelenmiş vergi aktifinin kayıtlara alınması	(25.407)	(245.000)
- Bağlı ortaklıkların yasal vergi veya ertelenmiş vergiye konu edilmeyen vergi zararı ve düzeltme kayıtlarının etkisi	94.570	29.523
Vergi gideri	508.774	409.786

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları

Kredi riski

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla	Alacaklar				Bankalardaki mevduat	
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		mevduat	Diğer
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	92.944	1.325.873	-	67.188	1.040.228	13.302
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	49.227	-	-	-	-
A. Vadesi geçmiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	92.944	871.988	-	67.188	1.040.228	13.302
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	452.998	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	887	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	1.058.918	-	21.833	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(1.058.918)	-	(21.833)	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla	Alacaklar				Bankalardaki mevduat	Diğer
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E)	83.172	1.282.263	-	23.380	1.331.541	21.623
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	54.325	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	83.172	768.698	-	23.380	1.331.541	21.623
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	513.565	-	-	-	-
- Teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	890.069	-	14.787	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(890.069)	-	(14.787)	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

Bilanço tarihi itibarıyla maruz kalınan kredi riski tutarının belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların yaşlarına ilişkin açıklamaya Not 8'de yer verilmiştir.

Likidite riski

Grup'un amacı ödeme planlarını yakından takip ederek ve nakit projeksiyonlarıyla dönen varlıklar ve cari borçlar arasında denge sağlamaktır.

Grup'un mevcut ve ileriye yönelik finansman ihtiyaçları uygun fon kaynakları, öncelikli olarak hissedarlardan olmak üzere, bankalar, finans kuruluşları ve tedarikçilerle yapılan kredi sözleşmeleri doğrultusunda sağlanmakta ve yönetilmektedir.

Aşağıda sunulan tablo Grup'un 31 Aralık 2008 ve 2007 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin (tahakkuk eden faizler dahil) vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar				
		toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	3.408.482	3.998.963	935.057	458.293	1.851.921	753.692
Finansal kiralama yükümlülükleri	46.760	59.782	2.064	6.352	30.472	20.894
Ticari borçlar	881.319	881.319	880.524	795	-	-
Diğer borçlar	29.294	29.294	29.294	-	-	-
İlişkili kuruluşlar	21.517	21.517	21.517	-	-	-
Türev finansal yükümlülükler (net)	208.722					
Türev nakit girişleri		394.526	76.199	52.363	240.120	25.844
Türev nakit çıkışları		(603.248)	(83.337)	(81.987)	(386.843)	(51.081)

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar				
		toplamı (=I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	2.107.499	2.750.334	432.611	111.233	1.286.809	919.681
Finansal kiralama yükümlülükleri	40.925	53.806	1.765	5.061	24.103	22.877
Ticari borçlar	655.298	655.298	654.158	1.140	-	-
Diğer borçlar	26.990	26.990	13.176	-	13.814	-
İlişkili kuruluşlar	7.105	7.105	7.105	-	-	-
Türev finansal yükümlülükler (net)	61.295					
Türev nakit girişleri		-	-	-	-	-
Türev nakit çıkışları		-	-	-	(61.295)	-

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Yabancı para riski

Grup'un başlıca yabancı para pozisyonu banka borçlanmalarından oluşmaktadır. Yabancı para cinsinden borçlanmalar Not 7'de belirtilmiştir.

Aşağıda sunulan tabloda Grup'un vergi öncesi karının (parasal varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişiklikler nedeniyle) ABD doları kurundaki değişime hassasiyet tablosu sunulmuştur:

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla	Kar/Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 1 değerlendirilmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(21.769)	21.769
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	454	(454)
3- ABD doları net etki (1+2)	(21.315)	21.315
Euro'nun TL karşısında % 1 değerlendirilmesi halinde:		
4- Euro net varlık/yükümlülüğü	(2.063)	2.063
5- Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Euro net etki (4+5)	(2.063)	2.063
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %1 değerlendirilmesi halinde:		
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(11)	11
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	(11)	11
Toplam (3+6+9)	(23.389)	23.389

31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla	Kar/Zarar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında % 1 değerlendirilmesi halinde:		
1- ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(19.495)	19.495
2- ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	1.165	(1.165)
3- ABD Doları Net Etki (1+2)	(18.330)	18.330
Euro'nun TL karşısında % 1 değerlendirilmesi halinde:		
4- Euro net varlık/yükümlülüğü	(734)	734
5- Euro riskinden korunan kısım (-)	-	-
6- Euro Net Etki (4+5)	(734)	734
Diğer döviz kurlarının TL karşısında ortalama %1 değerlendirilmesi halinde:		
7- Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	-	-
8- Diğer döviz kuru riskinden korunan kısım (-)	-	-
9- Diğer döviz varlıkları net etki (7+8)	-	-
Toplam (3+6+9)	(19.064)	19.064

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Yabancı para riski (devamı)

	31 Aralık 2008				31 Aralık 2007			
	TL Karşılığı	ABD Doları	Euro	GBP	Diğer	TL Karşılığı	ABD Doları	Euro
1. Ticari alacaklar	147.121	79.370	12.654	-	-	91.576	62.311	11.111
2a. Parasal finansal varlıklar (Kasa, banka hesapları dahil)	388.775	224.559	22.962	8	-	143.188	37.943	57.886
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	25.235	14.840	1.285	19	-	-	-	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	561.131	318.768	36.901	27	-	234.764	100.254	68.997
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	380	250	-	1	-	-	-	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	380	250	-	1	-	-	-	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	561.511	319.018	36.901	28	-	234.764	100.254	68.997
10. Ticari borçlar	181.480	79.829	27.374	967	40	103.967	71.794	11.898
11. Finansal yükümlülükler	549.523	347.360	11.309	-	-	446.150	378.708	2.964
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	24.075	8.025	5.577	-	-	-	-	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	755.078	435.214	44.260	967	40	550.117	450.502	14.862
13. Kısa vadeli yükümlükler (10+11+12)	2.374.897	1.440.199	87.728	-	-	1.783.101	1.388.418	97.071
14. Ticari borçlar	16	11	-	-	-	-	-	-
15. Finansal yükümlülükler	2.374.913	1.446.210	87.728	-	-	1.783.101	1.388.418	97.071
16 a. Parasal olan diğer yükümlülükler	3.129.991	1.881.424	131.988	967	40	2.333.218	1.838.920	111.933
16 b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	(208.722)	(138.016)	-	-	-	(75.494)	(64.819)	-
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	793	524	-	-	-	-	-	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	209.515	138.540	-	-	-	75.494	64.819	-
19a. Hedge edilen toplam varlık / (yükümlülük) tutarı	(2.777.202)	(1.700.422)	(95.087)	(939)	(40)	(2.173.948)	(1.803.485)	(42.936)
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı	(2.385.373)	(1.439.479)	(96.372)	(959)	(40)	(2.022.960)	(1.673.847)	(42.936)
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (9-18+19)	-	-	-	-	-	-	-	-
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.B23) (=1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Döviz hedge'i için kullanılan finansal araçların toplam gerçeğe uygun değeri	-	-	-	-	-	-	-	-

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Finansal risk faktörleri

Grup'un başlıca finansal enstrümanları, vadeli piyasa işlemleri, banka kredileri, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal enstrümanların asıl kullanım amacı Grup operasyonları için fon artırımını sağlamayı sağlamak ve faiz oranı riskinden korunmaktır. Grup, operasyonlarından direkt olarak kaynaklanan ticari alacaklar ve borçlar gibi çeşitli diğer finansal varlıklara ve yükümlülüklerle sahiptir. Grup'un finansal enstrümanlarından kaynaklanan ana riskler, likidite riski, yabancı para riski, piyasa riski ve kredi riskidir. Yönetim kurulu aşağıda özetlendiği şekilde bu riskleri izlemek ve yönetmek için gerekli prosedürlerden sorumludur.

Faiz oranı riski

Piyasadaki fiyatların değişmesiyle finansal araçların değerlerinde dalgalanmalar oluşabilir. Söz konusu dalgalanmalar, menkul kıymetlerdeki fiyat değişikliğinden veya bu menkul kıymeti çıkaran tarafa özgü veya tüm piyasayı etkileyen faktörlerden kaynaklanabilir. Grup'un faiz oranı riski başlıca banka kredilerine bağlıdır.

Faiz taşıyan finansal borçların faiz oranı değişiklik göstermesine karşın faiz taşıyan finansal varlıkların sabit faiz oranı bulunmaktadır ve gelecek yıllardaki nakit akışı bu varlıkların büyüklüğü ile değişim göstermemektedir. Grup'un piyasa faiz oranlarının değişmesine karşı olan risk açıklığı, her şeyden önce Grup'un değişken faiz oranlı borç yükümlülüklerine bağlıdır. Grup'un bu konudaki politikası ise faiz maliyetini, sabit ve değişken faizli borçlar kullanarak yönetmektir.

Faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki gibidir.

	31 Aralık 2008	31 Aralık 2007
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler	776.857	21.552
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler	2.678.385	2.126.872

Değişken faizli finansal araçlar için 31 Aralık 2008 tarihinde TL para birimi cinsinden olan faiz %0,25 baz puan yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar 1.160 TL (31 Aralık 2007 - 1.135 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

Diğer taraftan finansal riskten koruma nedeniyle vergi ve ana ortaklık dışı paylar öncesi kar/zararı etkilemeksizin doğrudan öz sermaye olan etki nedeniyle öz sermaye 16.934 TL (31 Aralık 2007 - 11.268 TL) daha yüksek/düşük olacaktır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

34. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin rayiç değeri ile gösterilmesine ilişkin açıklamalar

Aşağıdaki tablo, Grubun konsolide finansal tablolarında rayiç değeri ile gösterilmeyen finansal varlık ve yükümlülüklerin defter değeri ile rayiç değerini göstermektedir.

Nakit ve benzeri varlıklar ile ticari ve diğer alacakların rayiç değeri kısa vadeli olmalarından dolayı defter değerini ifade etmektedir. Sabit faizli finansal borçların rayiç değeri, raporlama tarihi itibarıyla geçerli olan piyasa faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş nakit akımlarının bulunmasıyla hesaplanmıştır. Yabancı para değişken faizli finansal borçların rayiç değeri ise ilerideki nakit akışlarının tahmin edilen piyasa faiz oranları ile iskonto edilmesiyle hesaplanmıştır.

	Defter değeri		Rayiç değer	
	Cari dönem	Önceki dönem	Cari dönem	Önceki dönem
Finansal varlıklar				
Nakit ve nakit benzeri	1.041.982	1.332.792	1.041.982	1.332.792
Ticari ve diğer alacaklar (ilişkili kuruluşlar dahil)	1.485.118	1.388.815	1.485.118	1.388.815
Finansal yükümlülükler				
Banka kredileri	3.408.482	2.107.499	3.403.356	2.208.582

Grup, finansal kiralama yükümlülükleri ve kullanmış olduğu banka kredileri doğrultusunda faiz riskine tabidir. Banka kredilerinin faiz oranı riskini bertaraf etmek için Grup, faiz takas anlaşmaları yapmıştır. Bu finansal araçların rayiç değerleri yukarıda sunulmuştur.

Sermaye yönetimi politikası

Grup'un sermaye yönetiminin birincil amacı, hisse değerlerini maksimize etmek ve işletmelerini desteklemek adına, güçlü kredi derecesini ve sağlıklı sermaye oranlarının devamlılığını sağlamaktır.

Grup, ekonomik koşulların değişimi ışığında, sermaye yapısını yönetmekte ve düzeltmeler yapmaktadır. Bu hususta Grup 2007'de kısa vadeli kredi sözleşmelerini yenilemiş ve kısa vadeli kredilerini uzun vadeli krediler ile değiştirerek, borç yapısını yeniden yapılandırmıştır.

Grup, sermaye yapısını düzenlemek ve korumak için, hissedarlara yapılan kar payı ödemelerini düzenleyebilir ya da sermayeyi hissedarlara geri verebilir. 2008 ve 2007 yıllarında herhangi bir hedef, politika ya da süreç değişikliği yapılmamıştır.

Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla

konsolide finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)

(Para birimi - Aksi belirtilmedikçe Bin Türk Lirası (TL), diğer bütün para birimleri de aksi belirtilmedikçe bin'lik değerlerden belirtilmiştir)

35. Hisse bazlı ödemeler

26 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 12 Aralık 2007 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 15 Mayıs 2008 tarihinde Şirket'e %45 oranında iştirak eden Hazine'nin Şirket'te sahip olduğu 52.500.000.000 adet hisse senedi (ortaklık payının %15'ine tekabül etmektedir) halka arz yolu ile satılmıştır. Halka arz yolu ile Hazine'nin sahip olduğu hisselerin %15'nin satışı sırasında; 12.299.160.300 adet hisse senedi Şirket ve PTT çalışanları ile küçük yatırımcıya, 5.220.503.800 adedi ise alım gücü yüksek yurt içi yatırımcılara ayrılmış ve söz konusu hisseler ödeme vadesi ve başvuru tarihine göre değişkenlik gösteren indirim oranları dikkate alınarak kurumsal yatırımcıya satılan 34.980.335.900 adet hisseye uygulanan fiyattan daha düşük bir fiyata satılmıştır. Şirket'in halka arz sırasında Şirket çalışanlarına sağlanmış olan indirimler karşılığında, mal ve/veya hizmet elde etmesi nedeniyle, bu uygulama UFRS 2'nin kapsamında muhasebeleştirilmiştir. Bu nedenle Şirket, 31 Aralık 2008 tarihli konsolide finansal tablolarında, Şirket çalışanlarına sağlanan indirimin rayiç değeri olan 9.528 TL'yi giderleştirmiştir ve aynı tutarı öz sermaye içerisinde hisse bazlı ödemeler fonu'na yansıtmıştır.

Halka arz sırasında oluşan hisse satış fiyatı	:	4.60 TL
Şirket çalışanlarına uygulanan ortalama hisse satış fiyatı	:	4.2937 TL
Şirket çalışanlarına satılan toplam hisse adedi (lot)	:	31.104.948
Çalışanlara sağlanan faydanın toplam tutarı	:	9.528 TL

Şirket yönetimi, Şirket çalışanları haricindeki diğer gruplara (PTT çalışanları, küçük yatırımcı ve alım gücü yüksek yerli yatırımcı) verilen indirimleri;

- Şirket'in söz konusu indirimler karşılığında elde ettiği herhangi bir hizmet veya ürün olmadığı ve
- Hazine'nin söz konusu indirimleri Şirket'in hissedarı olduğu için değil, halka arz yolu ile gerçekleşen tüm diğer özelleştirmelerde olduğu gibi, kamu otoritesi konumunda olduğu için küçük yatırımcıyı teşvik ederek sermayenin tabana yayılmasını gerçekleştirmek amacıyla verilmiş olduğu nedenlerinden yola çıkarak,

UFRS 2 kapsamında değerlendirmemiştir. Diğer gruplara verilen indirimlerin rayiç değeri yaklaşık 34.000 TL'dir.